



DEN NORSKE KIRKE

Møre bispedømmeråd 2020-2023

Møteinnkalling

Møre bispedømmeråd 2020-2023

Møtedato: 15.12.2023 kl. 10:15

Møtested: Møre bispedømmekontor

Arkivsak: 19/04266

Eventuelt forfall må meldast snarast på tlf 41 28 32 50 eller e-post es827@kirken.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

Litt meir om møtet og dagen:

- AU har fastsett at møtet vert fysisk på Møre bispedømmekontoret
- Lunsj ca kl 12 saman med staben på bispedømmekontoret

Opning/Ord for dagen: Evy Cecilie Bergum

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

61/23 Godkjenning av innkalling og saksliste Møre bispedømmeråd 15. desember 2023

Godkjenning av protokoll

62/23 Protokoll Møre bispedømmeråd 2020-2023 27.10.2023

Saker til behandling

63/23 Medlemsundersøking 2023, Saksordførar: Rikke Kopperstad

64/23 Årsplan Møre bispedømme 2024, Saksordførar: Arne Moltubak

65/23 Budsjett 2024, Saksordførar: Margareth Mørk

66/23 Godtgjerdslar for leiar og medlemmer av Møre bispedømmeråd 2024 – 2027, Saksordførar: Johan Gjendemsjø

67/23 Høyring om tilskotsforvaltninga frå Møre bispedømmeråd, Saksordførar: Frode Rabbevåg

Orienteringssaker

68/23 Orienteringar til møte i Møre bispedømmeråd 15.12.23

MOLDE, 08.12.2023

Elin Næsje Sætre
møtesekretær



DEN NORSKE KIRKE

Møre bispedømmeråd 2020-2023

Møteprotokoll Møre bispedømmeråd 2020-2023

Møtedato: 27.10.2023 kl. 10:00
Møtestad: Teams
Arkivsak: [Click here to enter text.](#)

Til stades: Ann Kristin Sørvik (Nominasjonskomiteens liste), Frode Rabbevåg (Nominasjonskomiteens liste), Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad (Nominasjonskomiteens liste), Ole Martin Grevstad (Åpen folkekirke), Olav Myklebust (Åpen folkekirke), Johan Gjendemsjø (Bønnelista), Ingeborg Midttømme, Olav Christian Rønneberg, Arne Moltubak,

Frammøtte varamedlemmer: Margaret Sivertsen Mørk (Åpen folkekirke) for Therese Utgård Aas

Forfall:

Frå staben: Bjørn Olaf Storhaug, Elin Næsje Sætre

Protokollfører: Elin Næsje Sætre

SAKSLISTE

Side

Godkjenning av innkalling og saksliste

[55/23](#) Godkjenning av innkalling og saksliste Møre bispedømmeråd 27. oktober 2023 2

Godkjenning av protokoll

[56/23](#) Off Protokoll Møre bispedømmeråd 2020-2023 møte 18.sept. 23 2

Saker til behandling

[57/23](#) Høring - instruks for Kirkerådet 3

[58/23](#) Rekneskapsrapport pr. 30 september 2023 3

[59/23](#) Høring om klagesaksbehandling for kirkebygg 4

Orienteringssaker

[60/23](#) Orienteringar til møte i Møre bispedømmeråd 27.10.23 5

Sted, 02.11.2023

Elin Næsje Sætre
Sekretær

Godkjenning av innkalling og saksliste**55/23 Godkjenning av innkalling og saksliste Møre bispedømmeråd
27. oktober 2023**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	27.10.2023	55/23

Forslag til vedtak

Møre Bispedømmeråd godkjenner innkalling og saksliste.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 27.10.2023:**Møtebehandling**

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre Bispedømmeråd godkjenner innkalling og saksliste.

Godkjenning av protokoll**56/23 Off Protokoll Møre bispedømmeråd 2020-2023 møte 18.sept. 23**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	27.10.2023	56/23

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 27.10.2023:**Møtebehandling**

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre Bispedømmeråd godkjenner protokoll frå møte 18. september 2023.

Saker til behandling

57/23 Høring - instruks for Kirkerådet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	27.10.2023	57/23

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd støtter forslag til instruks for Kirkerådet

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 27.10.2023:

Møtebehandling

Endringsforslag fremma av Ole Martin Grevstad: forslag til vedtak ... som foreslått + men vil understreke viktigheten av at Kirkerådet tilstreber størst mulig grad av åpenhet i alle saker som ikke er av sensitiv art.

Tillegg frå Olav Myklebust: Avsnitt 3 i punkt 11 endres til: Møter i Kirkerådet åpnes eller lukkes basert på sakenes art.

Votering Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømmeråd støtter forslag til instruks for Kirkerådet, med unntak punkt 11 avsnitt 3 endres til: Møter i Kirkerådet åpnes eller lukkes basert på sakenes art.

Møre bispedømmeråd vil understreke viktigheten av at Kirkerådet tilstreber størst mulig grad av åpenhet i alle saker som ikke er av sensitiv art.

58/23 Rekneskapsrapport pr. 30 september 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	27.10.2023	58/23

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek rekneskapsrapporten pr 3. kvartal 2023 til vitande.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 27.10.2023:

Møtebehandling

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømmeråd tek rekneskapsrapporten pr 3. kvartal 2023 til vitande.

59/23 Høring om klagesaksbehandling for kirkebygg

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	27.10.2023	59/23

Forslag til vedtak

Møre biskop og Møre bispedømmeråd støtter forslagene til endringer i berørte bestemmelser i kirkeordningen, i tråd med forslagene i kirkerådets høringsdokument *Høring om klagesaker på kirkebyggfeltet – forslag om overføring av myndighet fra Kirkerådet til Den norske kirkes klagenemnd.*

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 27.10.2023:

Møtebehandling

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre biskop og Møre bispedømmeråd støtter forslagene til endringer i berørte bestemmelser i kirkeordningen, i tråd med forslagene i kirkerådets høringsdokument *Høring om klagesaker på kirkebyggfeltet – forslag om overføring av myndighet fra Kirkerådet til Den norske kirkes klagenemnd.*

Orienteringssaker

60/23 Orienteringar til møte i Møre bispedømmeråd 27.10.23

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	27.10.2023	60/23

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek orienteringane til vitande.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 27.10.2023:

Møtebehandling

Skriftlege orienteringar:

1. Tverrfagleg rådgivarsamling i Oslo
2. Den norske kyrkja sin strategi for sosiale media
3. Visitas i Smøla 6.-11. juni 2023
4. Fagdag for kyrkjemusikarar i Ålesund

Munnlege orienteringar:

- Frå biskop
- Frå stiftsdirektør: Neste møte i bispedømmerådet blir 15. desember
- Frå personalavdelinga
- Om medlemsundersøkinga

Votering

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømmeråd tek orienteringane til vitande.



DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Kurt Vadset	103	21/01075-7	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
63/23	Møre bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2023

Medlemsundersøking 2023

Vedlegg:

Møre Bispedømme_Medlemsundersøkelse 2023

Saksorientering

Ei ny medlemsundersøking i Den norske kyrkja viser stabil oppslutning om kyrkjelege seremoniar i Møre bispedømme.

8 av 10 medlemmer, 84 prosent for å vere nøyaktig, ville døypt barnet sitt i kyrkja dersom dei fekk eit barn no.

Det viser ferske tal frå Den norske kyrkja si medlemsundersøking. I Møre bispedømme er dette ei stabil utvikling frå tidlegare år. I 2021 var talet 79 prosent, i 2020 var det 84 prosent og i 2019 var det 82 prosent (side 19 i rapporten).

Medlemsundersøkinga vert gjennomført annakvart år (2020 var eit ekstraår som følgje av pandemien) og ein spør om medlemmene ville vald dåp, konfirmasjon, bryllaup og kyrkjeleg gravferd.

I Møre bispedømme er det jamne tal samanlikna med tidlegare år. 72 prosent ville valt kyrkjeleg konfirmasjon om dei skulle verte konfirmert no, og det er same tal som i 2020 og 2021 (side 20). 62 prosent ville vald kyrkjebryllaup. Det er ned frå 65 i 2020, men same tal som i 2019 (side 21).

Heile 82 prosent svarar at dei vill vald kyrkjeleg gravferd.

85 prosent er glad for at kyrkja er der når folk treng den, og 59 prosent svarar at dei opplever at kyrkja er der ved viktige livshendingar.

Ein kan merkja seg at det er ein markant nedgang i talet på dei som oppgir at dei er medlem av kyrkja. Her svarer 69 prosent at dei er medlem (side 6). I 2021, 2020 og 2019 var svarprosenten høvesvis 76, 80 og 76. Merk også at dei konkrete medlemstala får vi først i slutten av året.

87 prosent av dei spurde svarar at dei har vitja kyrkja minst ein gong det siste året (side 14). Det gjeld alle former for besøk, som gudsteneste, kulturarrangement, korøvingar, besøk på kyrkjegard og andre aktivitetar. Det er den høgste vitjingsfrekvensen i landet, og ein oppgang frå 73 prosent i 2021 og 83 prosent i 2020. Det er og ein liten oppgang frå 86 prosent i 2019, året før pandemien. 53 prosent har vore innom kyrkja minst fem gongar.

51 prosent oppgir at dei ber til Gud. 12 prosent svarar at dei ber dagleg. 49 prosent svarar at dei aldri ber til Gud (side 56).

75 prosent er oppteken av at kommunen må vedlikehalde kyrkjebygget, og 65 prosent svarar at dei opplever ei ro når dei er i kyrkja.

80 prosent er einig i utsegna «Den norske kyrkja er ein viktig møteplass ved kriser og ulukke» (side 29).

I kategorien verdisyn og samfunnsspørsmål er det størst semje om at fattigdom og klimakrise er viktige saker (side 61).

På spørsmålet «Når er kyrkja samfunnsnyttig» er det høgast oppslutning på svaralternativet «Støttar menneske som er i sorg». 82 prosent svarar dette. Det var mogleg å krysse av på fleire svaralternativ, og nest høgst oppslutning var det på «Gjennomføre gudstenester, dåp, konfirmasjon, vigslar og bisettingar», med 81 prosent (side 34).

Dei mest brukte informasjonskanalane er Google (32 prosent) og direkte besøk på kyrkja sin lokale nettside (24 prosent). E-post, i postkassa og sosiale media er dei mest ønska måtane å ta imot informasjon frå kyrkja på (side 40).

Medlemsundersøkinga er gjort på oppdrag frå Kyrkjerådet og utført av Opinion frå midten av september til starten av oktober 2023. I Møre bispedøme var utvalet på totalt 996 respondentar, og av desse var 701 medlem i Den norske kyrkja.

Forslag til vedtak

Møre bispedømeråd tek medlemsundersøkinga til vitande.



Opinion:



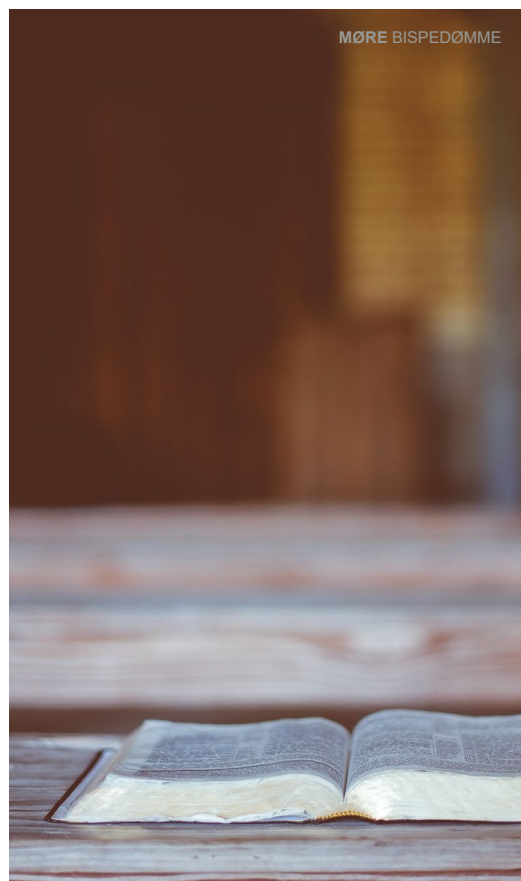
**MEDLEMSUNDERSØKELSE
FOR DEN NORSKE KIRKE**
MØRE BISPEDØMME

RAPPORT, OKTOBER 2023



Henrik Høidahl // Maria Rosness

Innhold

Om undersøkelsen	3
Kapittel 1 Medlemskap og segmentering	5
Kapittel 2 Deltakelse	13
Kapittel 3 Oppfatninger om Den Norske Kirke	28
Kapittel 4 Informasjon og kontakt med kirken	37
Kapittel 5 Kirkens betydning	44
Kapittel 6 Personlig tro og tro i det offentlig rom	50
Kapittel 7 Verdisyn og samfunnsspørsmål	60
Kapittel 8 Kirkevalget	67



Prosjektinformasjon

 <p>OPPDRAGSGIVER</p> <p>Den norske kirke Jorunn Strand Askeland</p>	 <p>METODE</p> <p>Webundersøkelse. Utvalg trukket fra Norstatpanelet.</p>
 <p>FORMÅL</p> <p>Undersøkelse blant kirkens medlemmer om bl.a. holdninger og erfaringer knyttet til Den norske kirke.</p>	 <p>MÅLGRUPPE</p> <p>Medlemmer av Den norske kirke (ca. 62 % av Norges befolkning). 15 år og eldre.</p>
 <p>GJENNOMFØRING</p> <p>Datainnsamlingen er gjennomført i perioden 13.09 – 05.10.2023.</p> <p>Hovedkontakt: Henrik Høidahl, hh@opinion.no</p>	 <p>UTVALG</p> <p>Representativt befolkningsutvalg, totalt 6204 respondenter hvorav 3838 er medlem av kirken.</p> <p>I Møre består utvalget av 996 respondenter, hvorav 701 er medlem. Resultatene er vektet på kjønn og alder.</p>



Utvalgsbeskrivelse

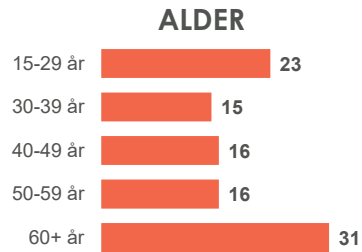
Befolkningsrepresentativt utvalg med totalt 6204 intervjuer, hvorav 3838 er medlem i Den norske kirke.

I Møre bispedømme består utvalget av totalt 996 respondenter, hvorav 701 er medlem i Den norske kirke.

Feilmarginen varierer mellom $\pm 1,6$ og $3,7$ prosentpoeng, avhengig av prosentfordeling.

Resultatene er vektet på kjønn, alder.

Alle tall i rapporten er i **prosent**.



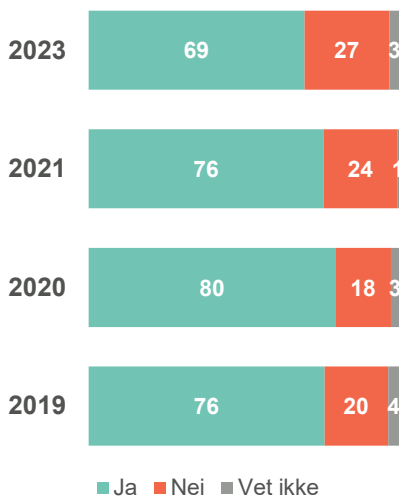
KAPITTEL 1

Medlemskap og segmentering

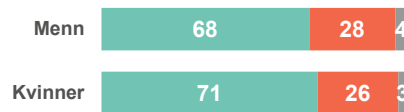


Signifikant nedgang i andel som oppgir at de er medlem

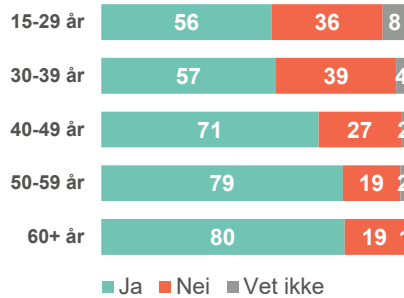
ANDEL MEDLEMMER I MØRE 2019-2023



KJØNNSFORDELING



ALDERSFORDELING



Overordnet ser vi at andelen som oppgir at de er medlem i Den norske kirke, har falt fra 2021 til 2023. Endringen er statistisk signifikant.

Det er ingen signifikante forskjeller mellom kjønn, men vi ser at det er noen betydelige aldersforskjeller. Det er gjennomgående et flertall i hver aldersgruppe som oppgir at de er medlem, men andelen som er medlem blant de to yngste aldersgruppene er signifikant lavere enn de eldre aldersgruppene. Medlemskapsandelen stiger betraktelig ved 40 år.

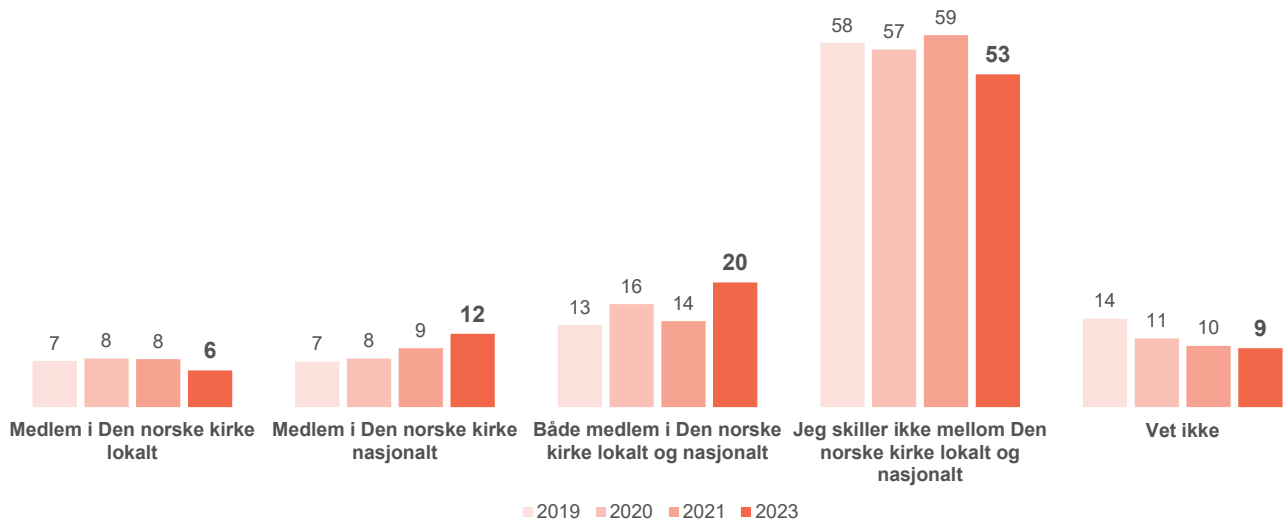
Videre ser vi også at det er en signifikant høyere andel i gruppen 15-29 år som oppgir at de ikke vet om de er medlem eller ikke.

n= 996

? Er du medlem i Den norske kirke?



Over halvparten skiller ikke mellom Den norske kirke lokalt og nasjonalt – stabilt siden 2019



n= 701

? Tenker du at du i hovedsak er...



Segmenteringsmodell

Medlemmene er delt inn i tre grupper, avhengig av tro og kirkebesøk.

- **Rød gruppe:** Avvisende til tro, besøker sjelden eller aldri kirken.
- **Gul gruppe:** Åpen for tro og/eller besøker kirken flere ganger i året.
- **Grønn gruppe:** Troende, besøker kirken ofte.

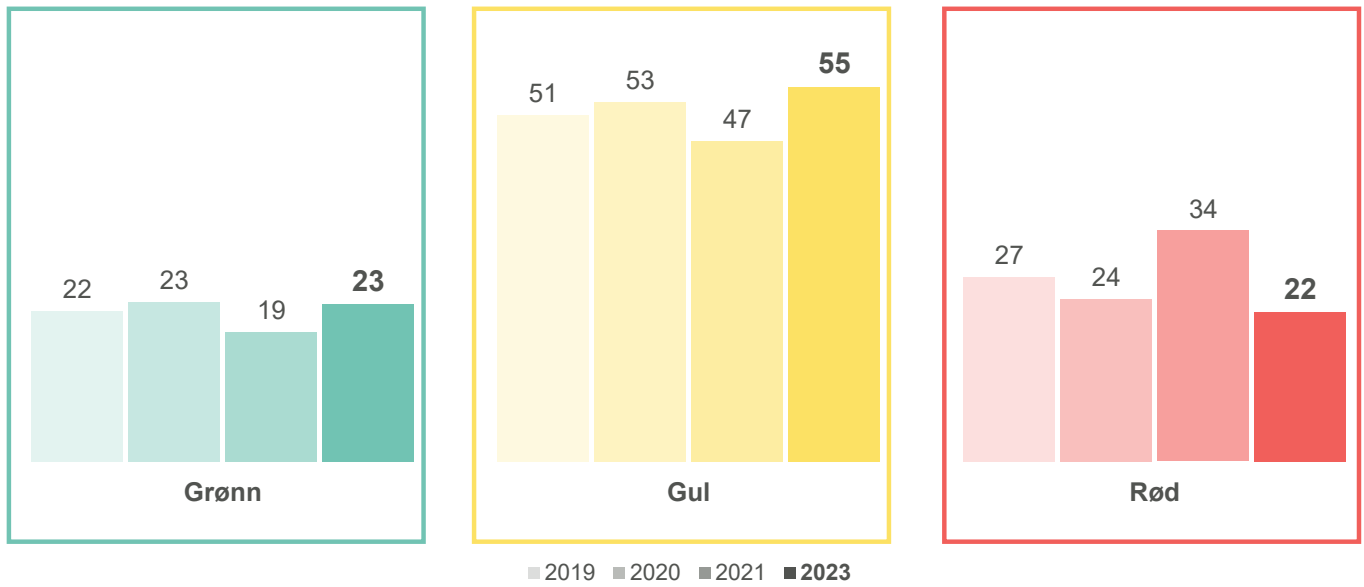
Segmenteringsmodellen	DELTAKEELSE (antall besøk siste 12 måneder)				
TRO PÅ GUD	Ingen	1	2-5	6-12	13 +
Jeg er så sikker som jeg kan være på at Gud ikke finnes					
Jeg tror ikke på Gud, men det kan være jeg tar feil					
Jeg tror av og til på Gud, og av og til tror jeg ikke på Gud					
Jeg tror på Gud, men jeg tviler					
Ja, jeg er så sikker som jeg kan være på at Gud finnes					

Merknad

Merk at spørsmålet om deltakelse ble justert i 2020 sml. med 2019 for å fange opp og inkludere digital deltagelse – i lys av koronapandemien. Spørsmålet/segmentene er dermed ikke direkte sammenlignbare i 2021/2020 vs. 2019.



Segmentfordelingen blant medlemmene

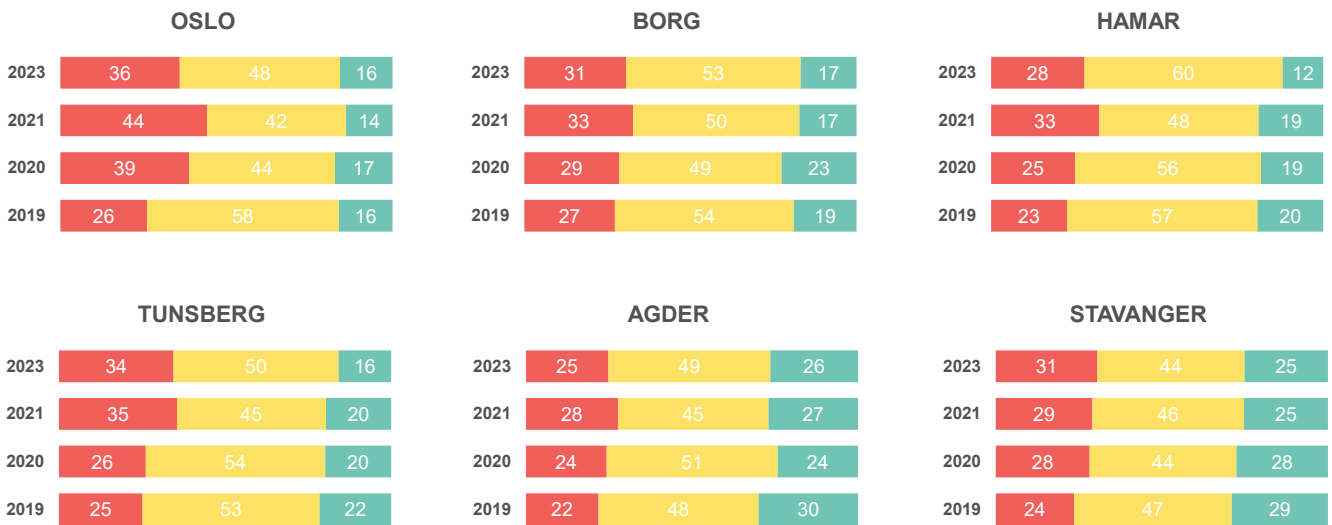


n= 701

? Segment

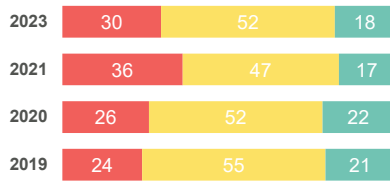


Segmentfordeling per bispedømme

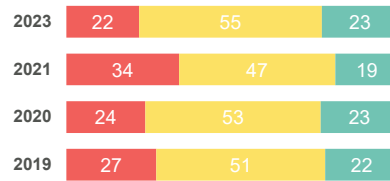


Segmentfordeling per bispedømme

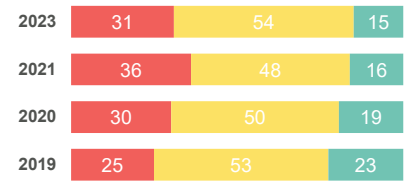
BJØRGVIN



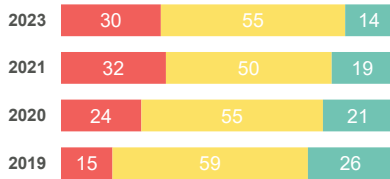
MØRE



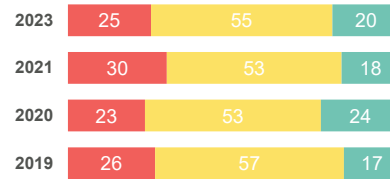
NIDAROS



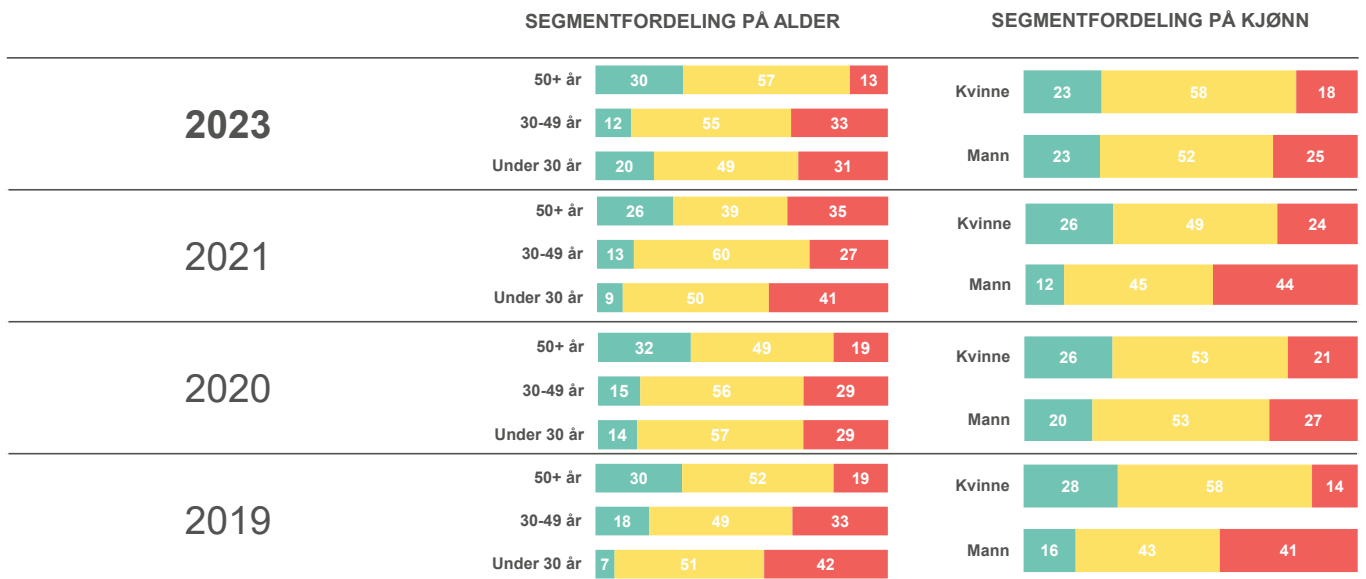
SØR-HÅLOGALAND



NORD-HÅLOGALAND



Segmentfordelingen per alder og kjønn i Møre

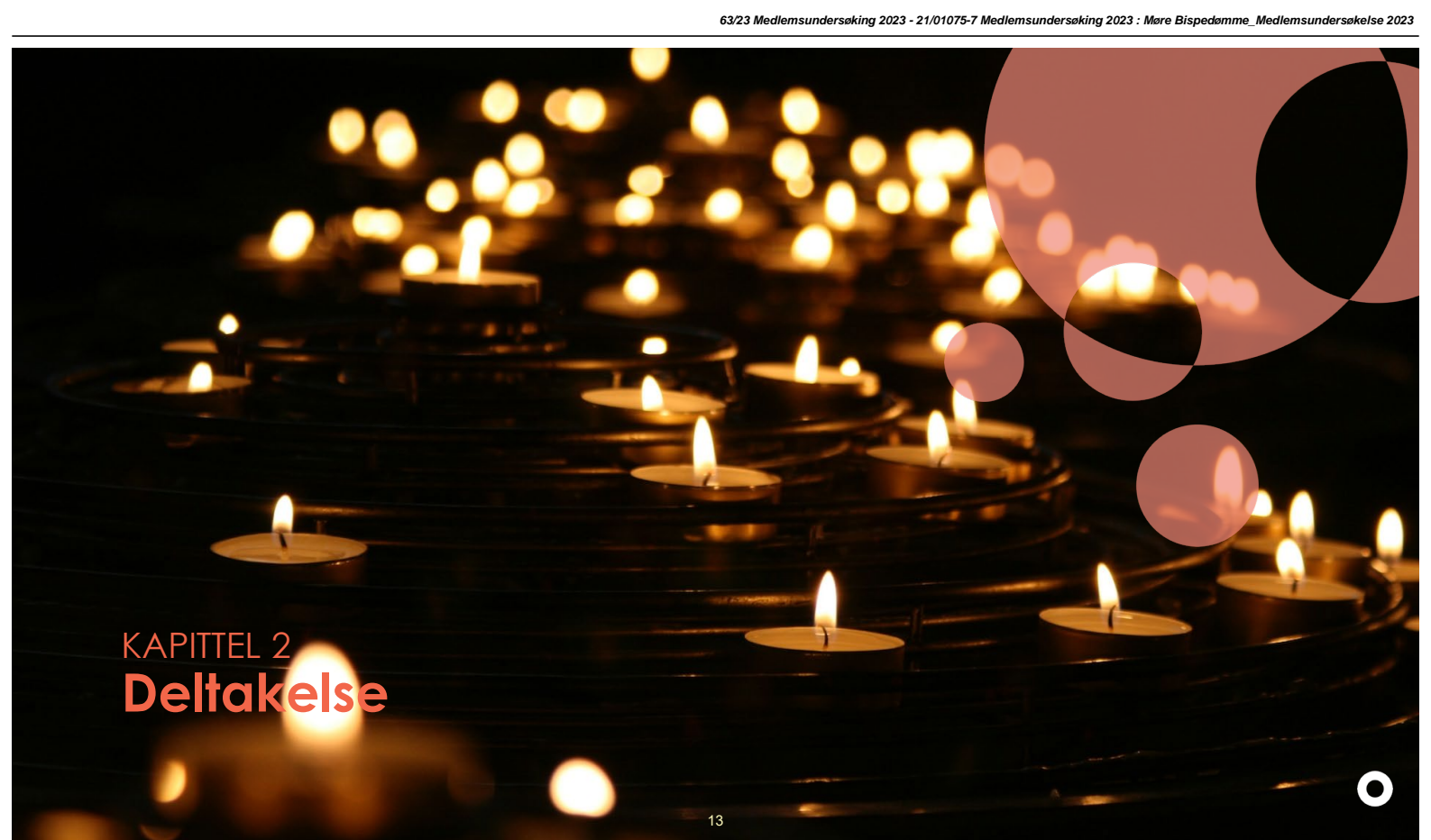


n= 701

? Segmentfordeling

12



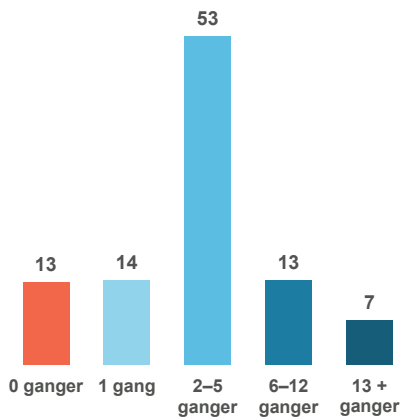


KAPITTEL 2
Deltakelse

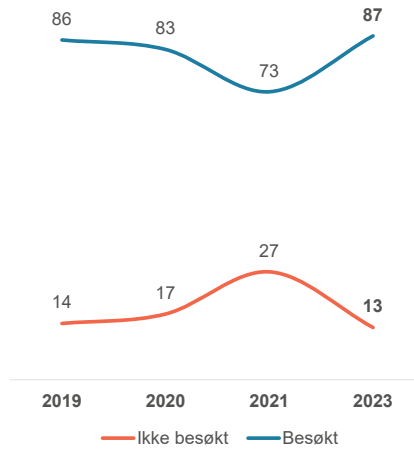


87 % av medlemmene i Møre har besøkt Den norske kirke i løpet av det siste året

FREKVENS AV KIRKEBESØK 2023



KIRKEBESØK 2019-2023



Fra 2021 til 2023, har det vært en signifikant økning i andelen medlemmer som oppgir å ha besøkt Den norske kirke. Dette skyldes trolig at det siste året ikke har vært preget av restriksjoner i forbindelse med koronapandemien.

Ser vi på fordelingen mellom kjønn og aldersgrupper, ser vi noen forskjeller. Det er relativt små forskjeller mellom kjønn, men kvinner oppgir noe høyere frekvens av kirkebesøk sammenlignet med menn.

Blant aldersgrupper, ser vi at de eldste aldersgruppene hyppigere oppgir at de har vært i kirken flere ganger enn de yngre aldersgruppene.

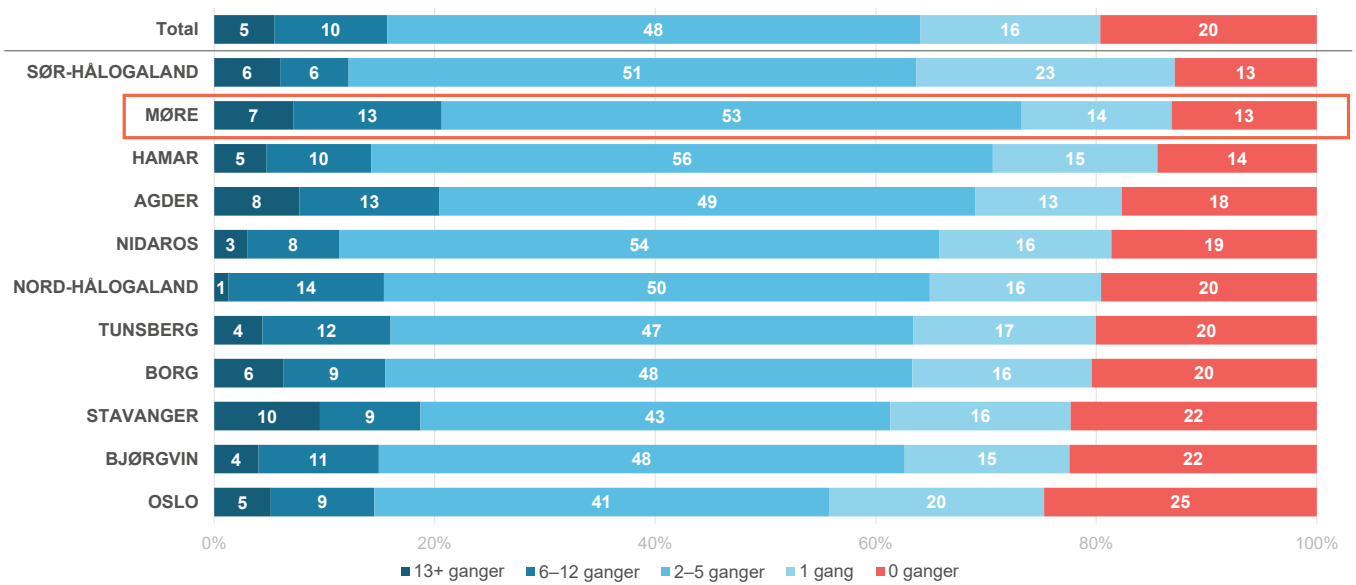
Merknad

Merk at spørsmålsformuleringen er justert i 2020 for å fange opp og inkludere digital deltagelse – i lys av koronapandemien I 2019 var spørsmålet kun «Hvor mange ganger har du besøkt Den norske kirke de siste 12 månedene? – mens setningen «Regn med alle former for besøk, og både fysiske og digitale [...]» ble lagt til i 2020.

n= 701

? Hvor mange ganger har du besøkt Den norske kirke de siste 12 månedene? Regn med alle former for besøk, og både fysiske og digitale, slik som gudstjenester, konserter, kulturarrangement, korøvelser, besøk på kirkegård eller andre aktiviteter.

Medlemmenes besøksfrekvens siste 12 månedene per bispedømme

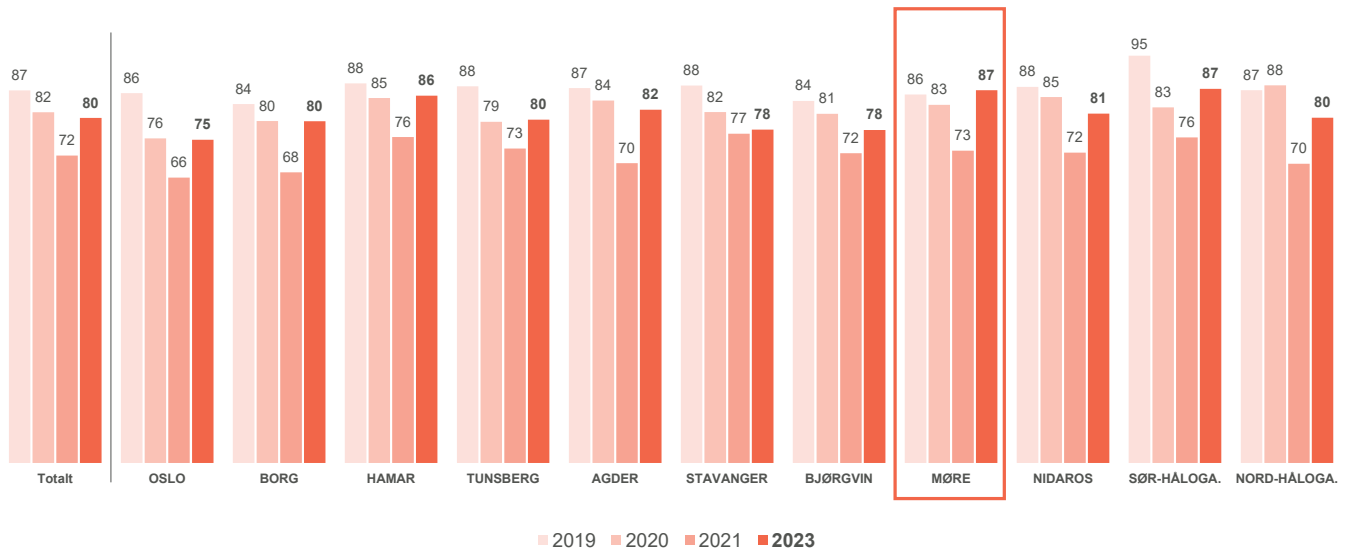


n= 3838

? Hvor mange ganger har du besøkt Den norske kirke siste 12 månedene?



Besøksfrekvens siste 12 månedene per bispedømme 2019-2023

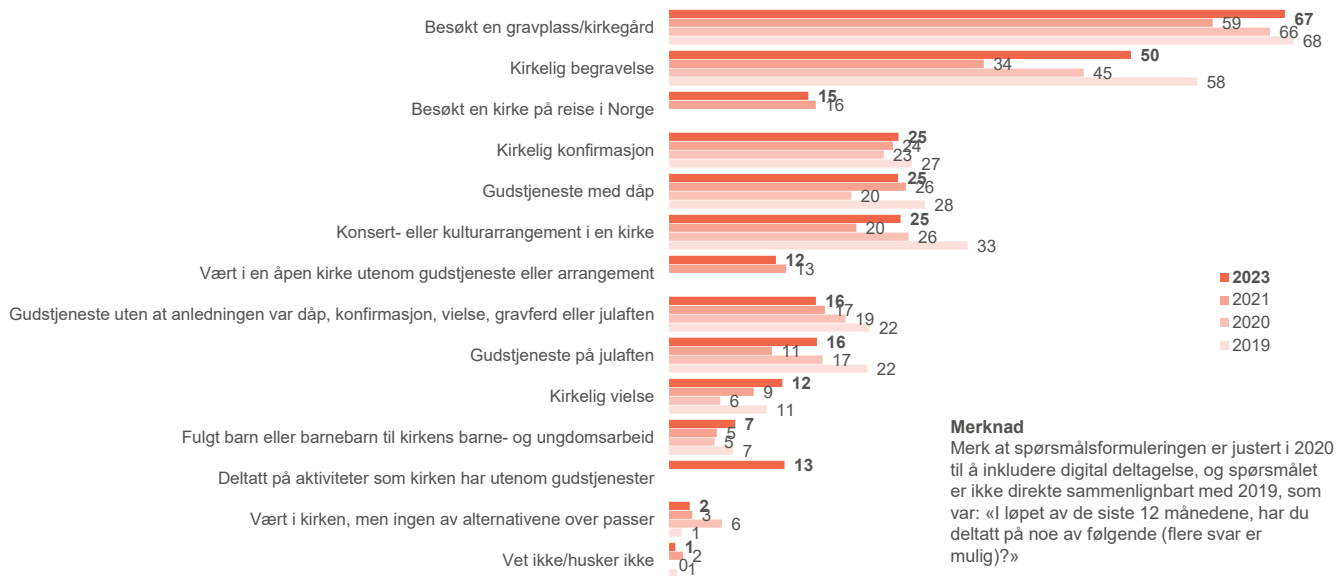


n= 3838

? Hvor mange ganger har du besøkt Den norske kirke siste 12 månedene?



Økning for flere av aktivitetene fra 2021 til 2023

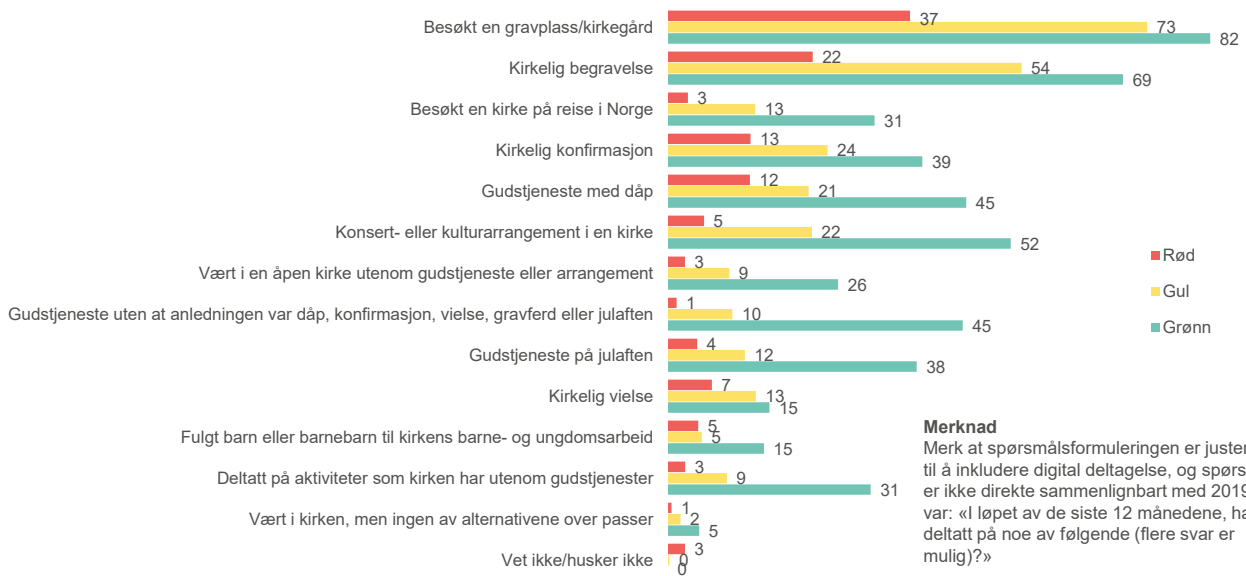


I 2023 ble alternativet «Deltatt på aktiviteter som kirken har utenom gudstjenester» lagt til.

n= 701

? I løpet av de siste 12 månedene, har du deltatt på noe av følgende, enten fysisk og/eller digitalt (via nett)?

Deltakelse på aktiviteter siste 12 månedene per segment



Merknad

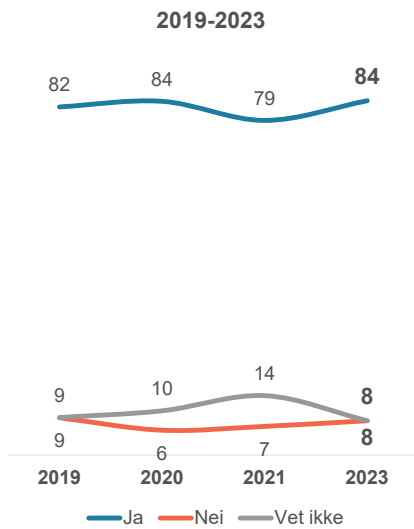
Merk at spørsmålsformuleringen er justert i 2020 til å inkludere digital deltagelse, og spørsmålet er ikke direkte sammenlignbart med 2019, som var: «I løpet av de siste 12 månedene, har du deltatt på noe av følgende (flere svar er mulig)?»

I 2023 ble alternativet «Deltatt på aktiviteter som kirken har utenom gudstjenester» lagt til.

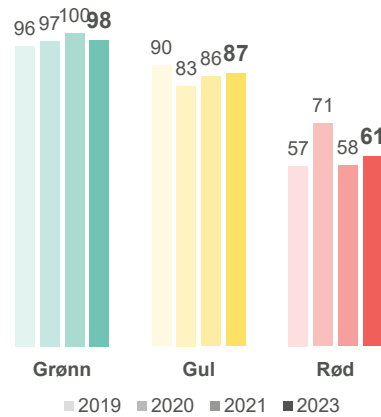
n= 701

? I løpet av de siste 12 månedene, har du deltatt på noe av følgende, enten fysisk og/eller digitalt (via nett)?

Stabil utvikling i andelen som ville døpt barnet sitt



ANDEL PER SEGMENT SOM VILLE DØPT BARNET SITT 2019-2023



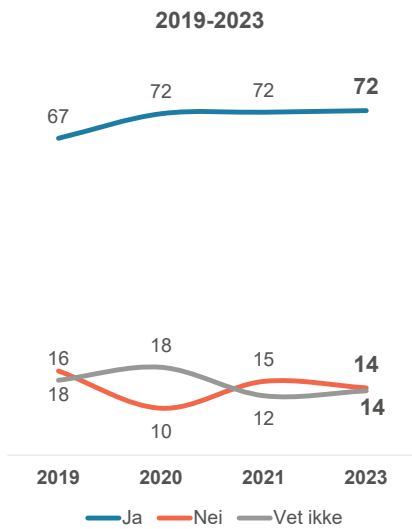
- Totalt 84 % av medlemmene ville døpt barnet dersom de fikk barn nå. Endringen fra 79 % i 2021, er ikke signifikant, og tilsier en stabil utvikling.
- Blant de under 50 år, er det signifikant flere som oppgir at de ikke ville døpt barnet sitt, sammenlignet med de over 50 år.
- Det er ingen signifikante forskjeller mellom kvinner og menn.

n= 701

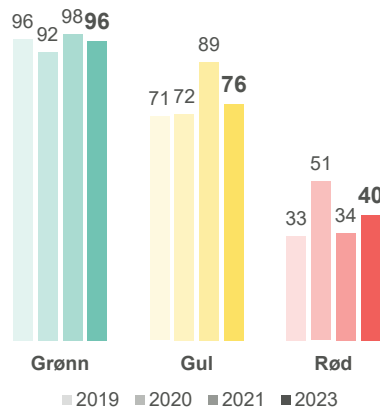
? Dersom du hadde fått et barn nå, ville du døpt barnet?



Stabil utvikling i andelen som ville konfirmert seg kirkelig



ANDEL PER SEGMENT SOM VILLE KONFIRMERT SEG 2019-2023



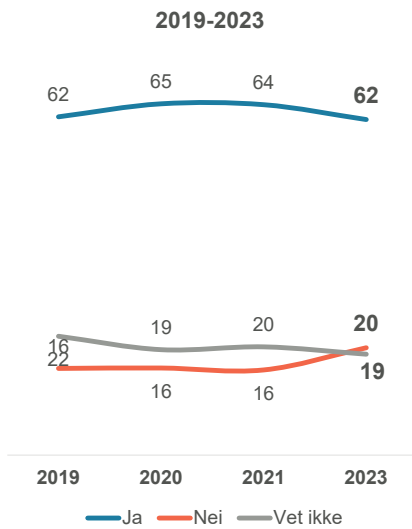
- Andelen som ville konfirmert seg dersom de skulle blitt det nå, har vært stabil siden 2019.
- Dette er samme andel som i 2020 og 2021.
- Blant de i alderen 15-29 år, er det signifikant flere som svarer ja, sammenlignet med de i alderen 30-50 år.
- Det er signifikant flere menn enn kvinner som oppgir at de ville konfirmert seg kirkelig, med 76 % mot 69 %.

n= 701

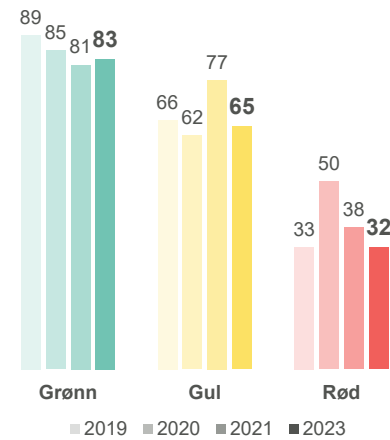
? Dersom du skulle bli konfirmert nå, ville du valgt kirkelig konfirmasjon?



Stabil utvikling i andelen som ville valgt kirkelig vielse



ANDEL PER SEGMENT SOM VILLE HATT KIRKELIG VIELSE 2019-2023



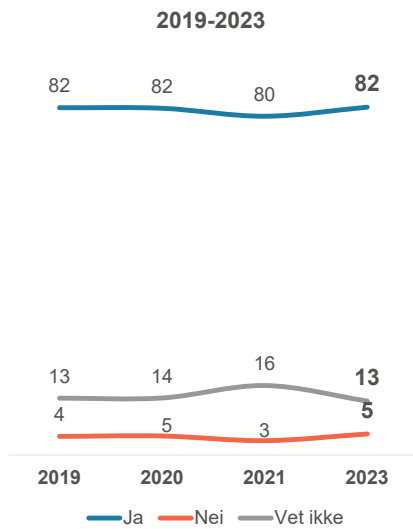
- Totalt er det 62 % av medlemmene i Møre som ville hatt en kirkelig vielse dersom de skulle giftet seg nå. Dette er *ikke* signifikant forskjellig fra landsgjennomsnittet på 59 %.
- Utviklingen fra 2019 har vært stabil.
- De under 30 år, oppgir i signifikant større grad at de ville valgt kirkelig vielse, sammenlignet med de i alderen 30-49 år, med 71 % mot 52 %.
- Det er ingen signifikante forskjeller mellom kvinner og menn.

n= 701

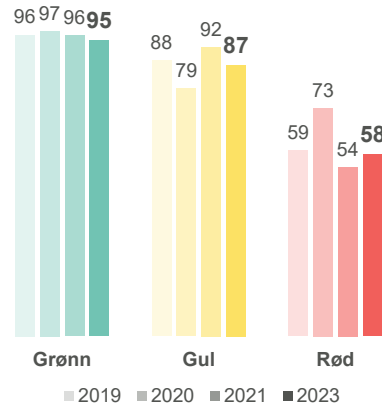
? Hvis du skulle giftet deg nå, ville du hatt en kirkelig vielse?



Stabil utvikling i andelen som ønsker kirkelig begravelse



ANDEL PER SEGMENT SOM VILLE HATT KIRKELIG BEGRAVELSE 2019-2023



- Mer enn 8 av 10 medlemmer i Møre oppgir at de ønsker kirkelig begravelse. Andelen har holdt seg stabil fra 2019.
- Det er signifikant flere i alderen 15-29 år som oppgir at de ønsker kirkelig begravelse sammenlignet med de i alderen 30-49 år, med henholdsvis 88 % mot 77 %. Vi ser at det er flere i alderen 30-49 år som oppgir at de ikke vet, med 17 % mot 9 % blant de i alderen 15-29 år.
- Det er ingen signifikante forskjeller mellom kvinner og menn.

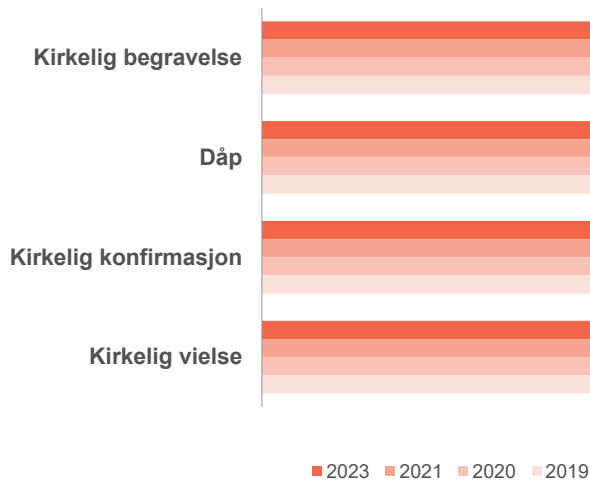
n= 701

? Når du en gang skal gravlegges, vil du ønske en kirkelig begravelse?

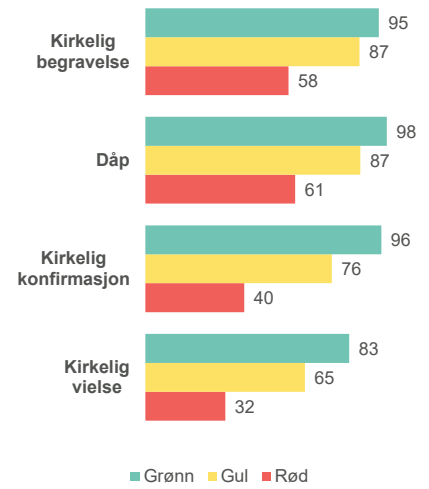


Andel som ville valgt det følgende dersom det var aktuelt i dag

ANDEL AV MEDLEMMER OVER TID



ANDEL PER SEGMENT

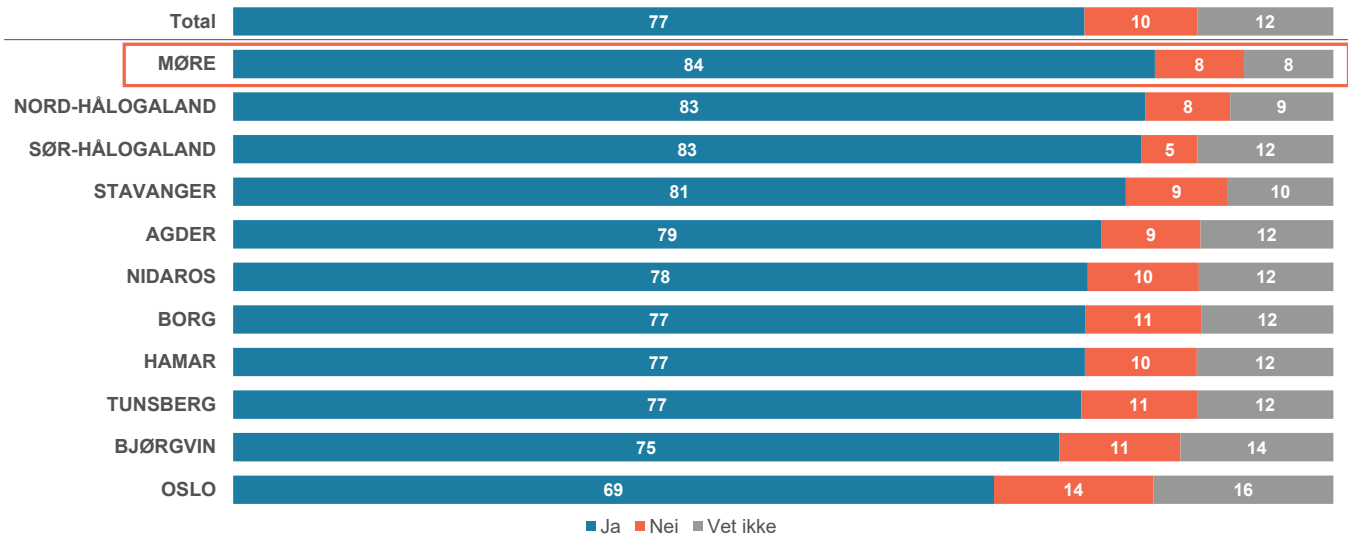


n= 701

?



Dåp per bispedømme

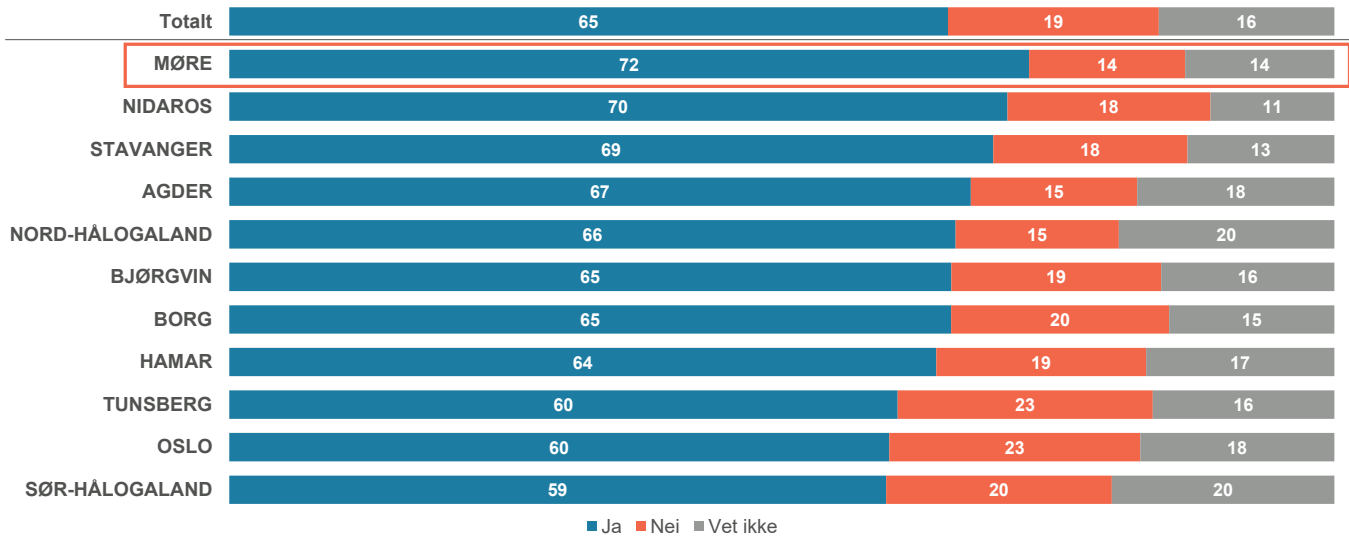


n= 3838

? Dersom du hadde fått et barn, ville du døpt barnet?



Kirkelig konfirmasjon per bispedømme

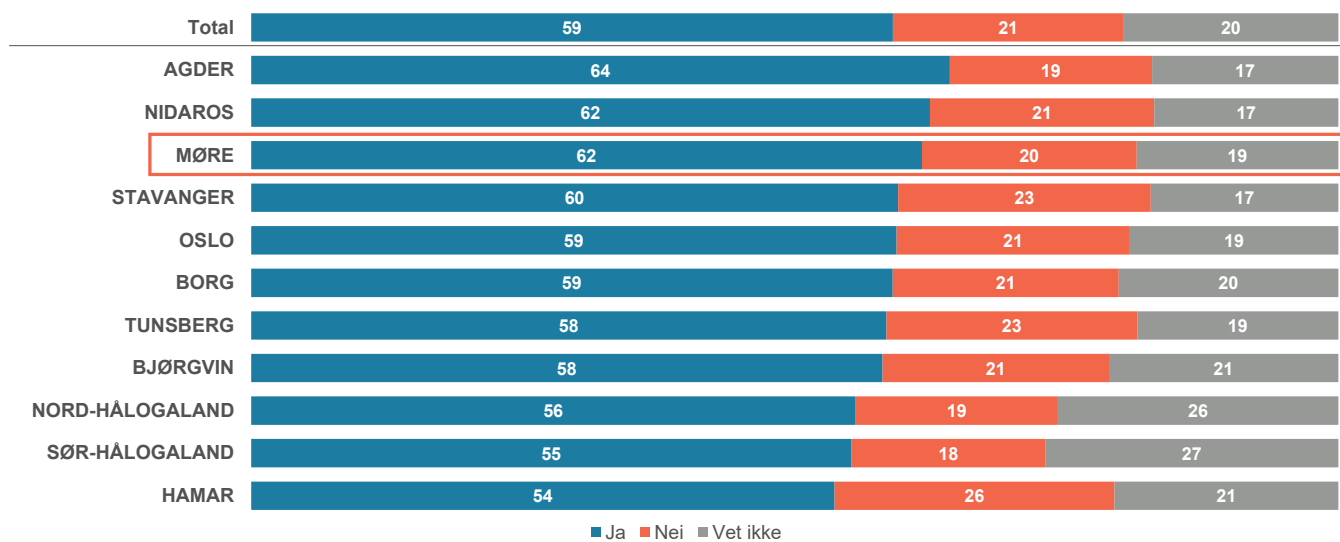


n= 3838

? Dersom du skulle blitt konfirmert nå, ville du valgt kirkelig konfirmasjon?



Kirkelig vielse per bispedømme

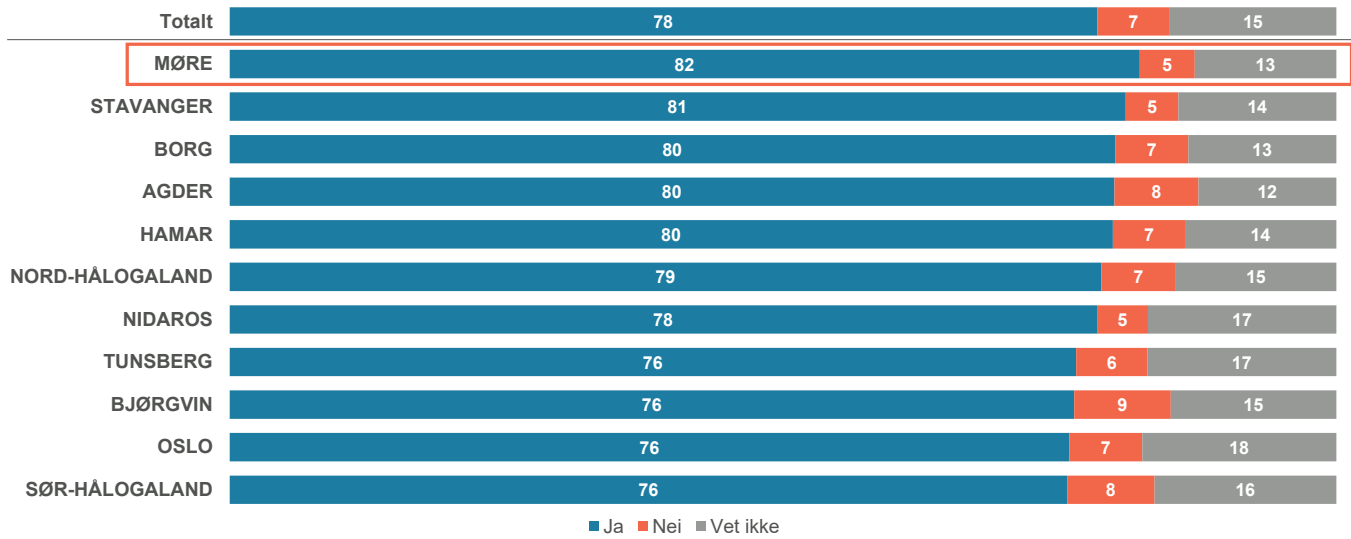


n= 3838

? Dersom du skulle giftet deg nå, ville du hatt en kirkelig vielse?



Kirkelig begravelse per bispedømme



n= 3838

? Når du en gang skal gravlegges, vil du ønske en kirkelig begravelse?





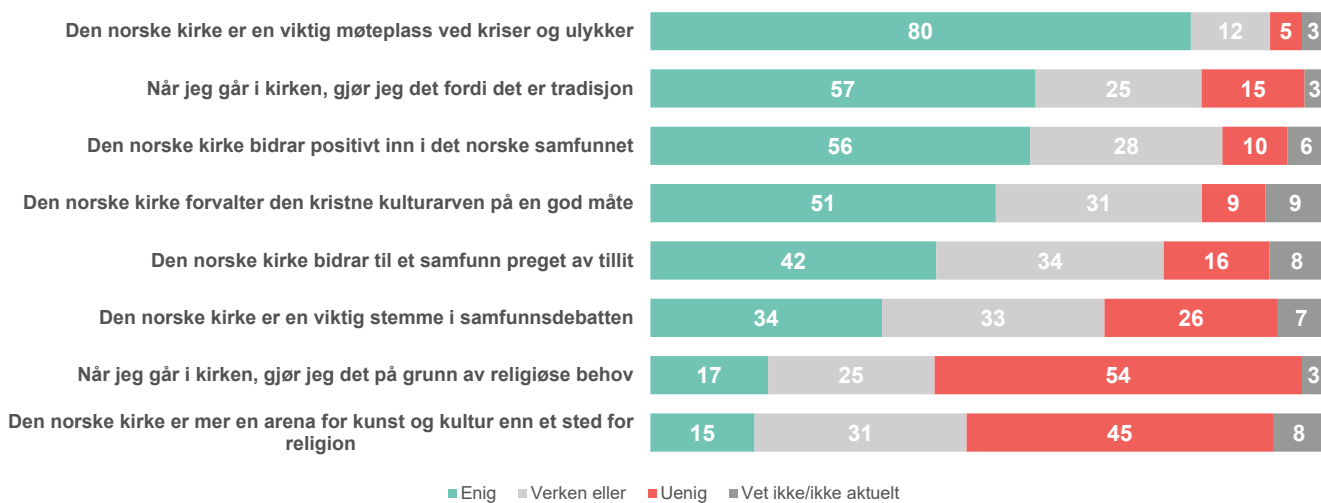
KAPITTEL 3

Oppfatninger om Den Norske Kirke

28



8 av 10 enig i at kirken er en viktig møteplass ved kriser og ulykker



Merknad | I 2023 ble utsagnene «Den norske kirke er en viktig stemme i samfunnsdebatten», «Den norske kirke er en viktig møteplass ved kriser og ulykker» og «Den norske kirke bidrar til et samfunn preget av tillit» lagt til.

n= 701 ? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?



Oppfatninger om kirken – andel som er enig over tid



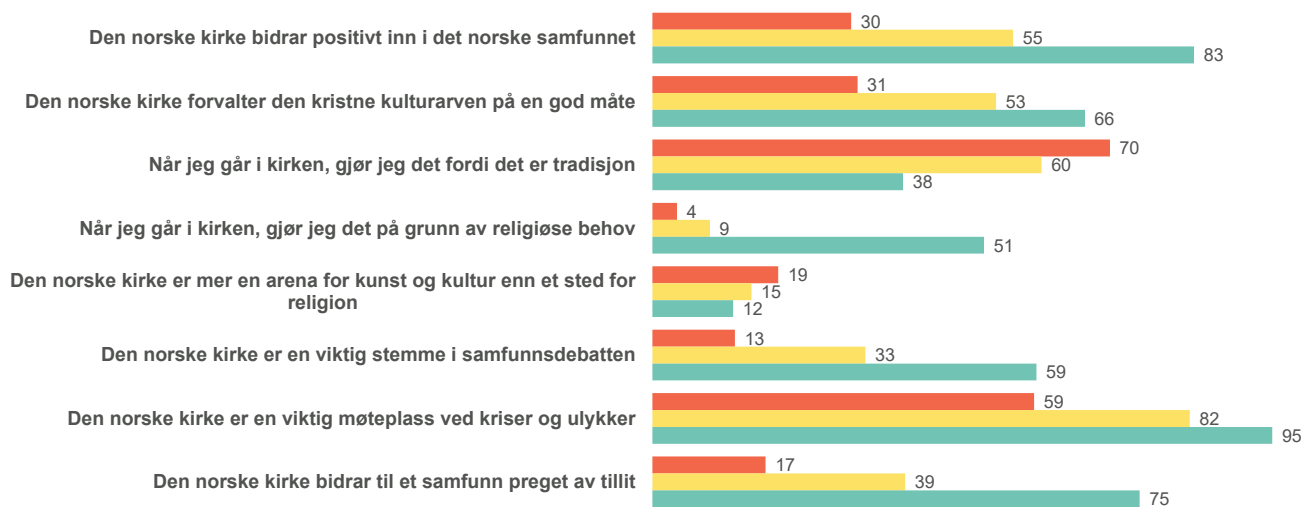
Merknad | I 2023 ble utsagnene «Den norske kirke er en viktig stemme i samfunnsdebatten», «Den norske kirke er en viktig møteplass ved kriser og ulykker» og «Den norske kirke bidrar til et samfunn preget av tillit» lagt til.

n= 701

? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?



Oppfatninger om kirken – andel som er enig per segment

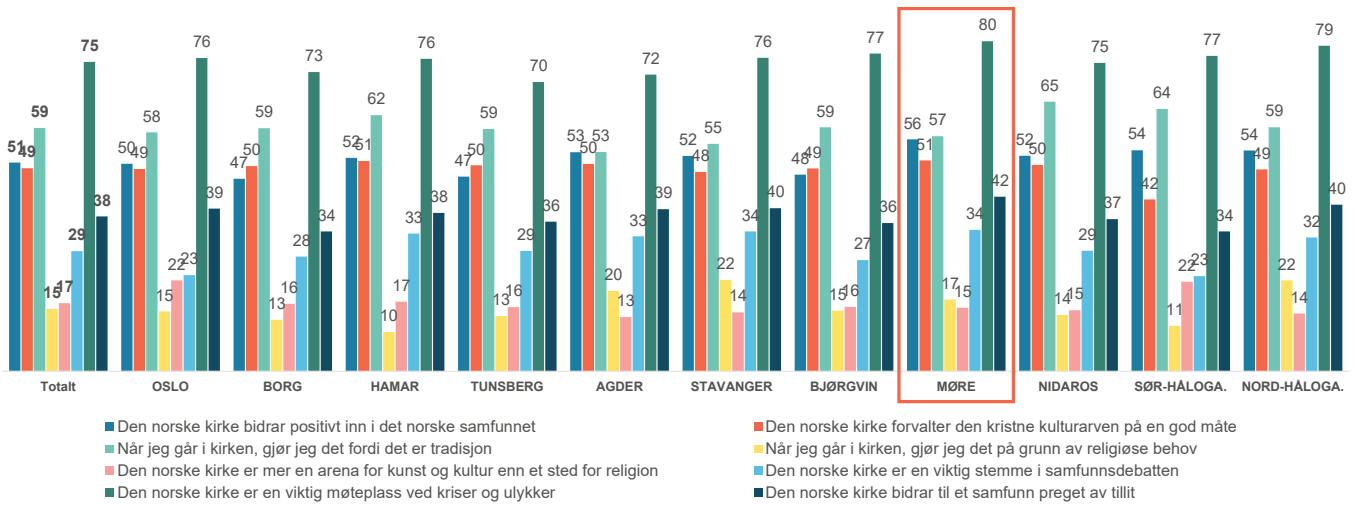


Merknad | I 2023 ble utsagnene «Den norske kirke er en viktig stemme i samfunnsdebatten», «Den norske kirke er en viktig møteplass ved kriser og ulykker» og «Den norske kirke bidrar til et samfunn preget av tillit» lagt til.

n= 701 ? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?



Andel medlemmer som er enig per bispedømme



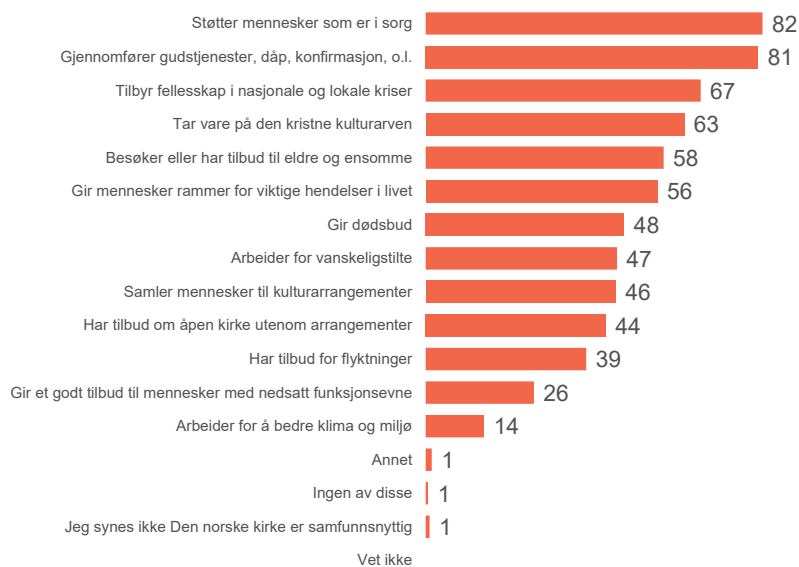
Merknad | I 2023 ble utsagnene «Den norske kirke er en viktig stemme i samfunnsdebatten», «Den norske kirke er en viktig møteplass ved kriser og ulykker» og «Den norske kirke bidrar til et samfunn preget av tillit» lagt til.

n= 3838

? Er du enig eller uenig i følgende påstander?



Flest mener Den norske kirke er samfunnsnyttig når den støtter mennesker i sorg og gjennomfører gudstjenester, dåp, og lignende kirkelige seremonier



Overordnet ser vi at medlemmene mener kirken er samfunnsnyttig i en rekke situasjoner. Det er kun 1 % som oppgir at de mener kirken ikke er samfunnsnyttig.

Sammenlignet med landsgjennomsnittet, ser vi ingen tydelig forskjeller.

Det er ingen tydelige forskjeller mellom kjønn, med unntak av at kvinner i noen større grad oppgir «samler mennesker til kulturarrangementer» sammenlignet med menn, med hhv. 51 % mot 42 %.

n= 701

? I hvilke situasjoner synes du Den norske kirke er samfunnsnyttig? Flere svar er mulig. Er det når kirken ...



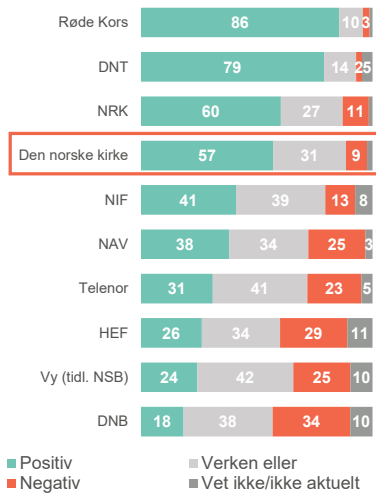
Når kirken er samfunnsnyttig per bispedømme

	Totalt	OSLO	BORG	HAMAR	TUNSBERG	AGDER	STAVANGER	BJØRGVIN	MØRE	NIDAROS	SØR-HÅLOGALAND	NORD-HÅLOGALAND
Støtter mennesker som er i sorg	81%	79%	82%	80%	81%	80%	76%	81%	82%	84%	84%	86%
Gjennomfører gudstjenester, dåp, konfirmasjon, vielser og begravelser	78%	76%	78%	83%	78%	81%	75%	76%	81%	78%	78%	81%
Tar vare på den kristne kulturarven	58%	55%	61%	55%	62%	62%	55%	57%	63%	54%	50%	65%
Gir dødsbud	44%	42%	42%	42%	44%	41%	44%	44%	48%	43%	43%	53%
Tilbyr fellesskap i nasjonale og lokale kriser	66%	69%	67%	62%	70%	67%	63%	67%	67%	66%	54%	67%
Besøker eller har tilbud til eldre og ensomme	59%	60%	59%	51%	59%	59%	64%	62%	58%	62%	58%	61%
Har tilbud om åpen kirke utenom arrangementer	45%	44%	47%	43%	47%	42%	44%	42%	44%	44%	44%	53%
Arbeider for vanskeligstilte	48%	54%	48%	38%	44%	47%	52%	48%	47%	50%	42%	49%
Samler mennesker til kulturarrangementer	42%	46%	43%	42%	42%	37%	39%	41%	46%	45%	37%	38%
Gir mennesker rammer for viktige hendelser i livet	54%	57%	52%	56%	51%	56%	53%	58%	56%	51%	52%	45%
Har tilbud for flyktninger	37%	38%	36%	25%	30%	36%	44%	43%	39%	42%	35%	36%
Gir et godt tilbud til mennesker med nedsatt funksjonsevne	24%	25%	25%	17%	19%	25%	28%	24%	26%	24%	19%	26%
Arbeider for å bedre klima og miljø	12%	15%	12%	9%	10%	10%	12%	12%	14%	12%	7%	11%
Jeg synes ikke Den norske kirke er samfunnsnyttig	2%	3%	1%	2%	3%	2%	2%	1%	1%	0%	1%	1%
Ingen av disse	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	0%	1%	1%	0%	0%
Annet	1%	1%	2%	1%	1%	0%	2%	3%	1%	1%	3%	1%
Vet ikke	3%	2%	3%	4%	3%	3%	5%	2%	3%	5%	3%	3%

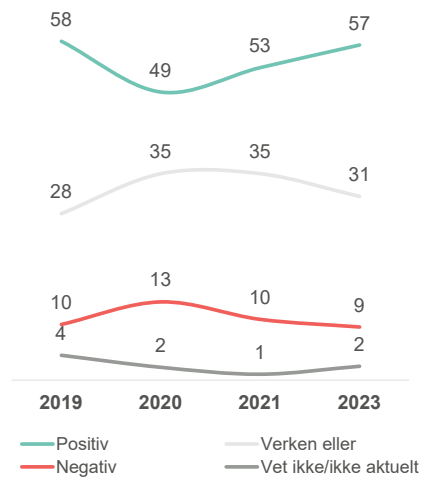


Stabil utvikling i andelen som er positive til Den norske kirke

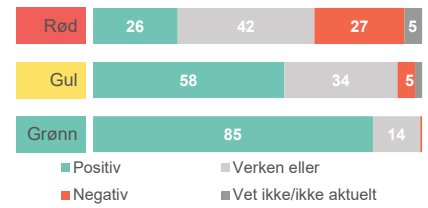
HOLDNINGER TIL ULIKE SAMFUNNSAKTØRER



HOLDNINGER TIL DEN NORSKE KIRKE 2019-2023



ANDEL PER SEGMENT

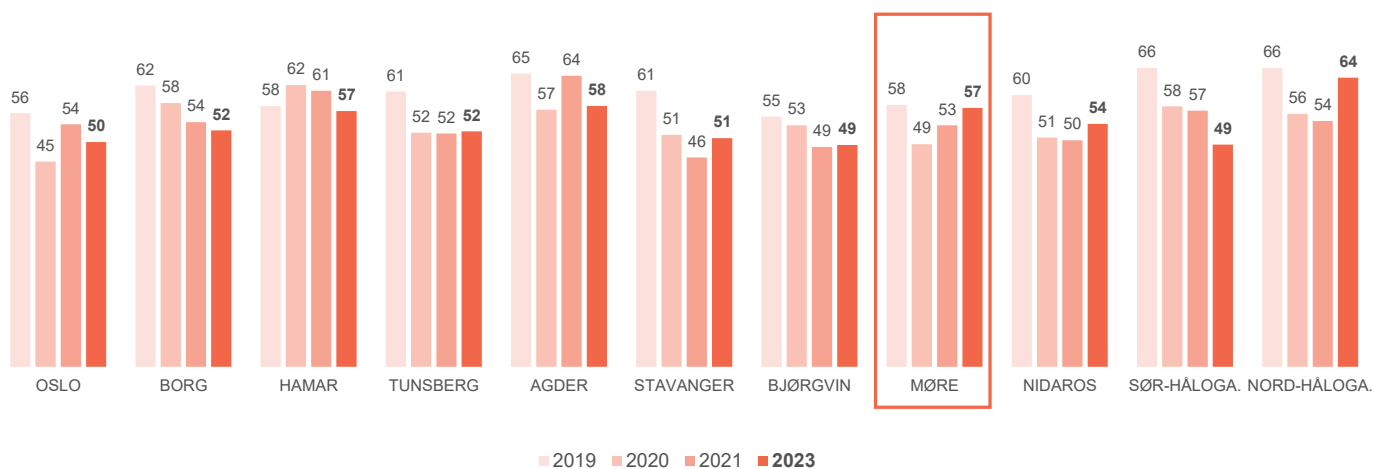


- 57 % av medlemmene er positive til Den norske kirken. 31 % er nøytrale eller vet ikke, mens 9 % er negative.
- Det er ingen signifikante endringer over tid.

n= 701

? Hvor positiv eller negativ er du til følgende bedrifter, organisasjoner og institusjoner?

Holdninger til Den norske kirke per bispedømme over tid



n= 3838

? Hvor positiv eller negativ er du til følgende bedrifter, organisasjoner og institusjoner? Andel som svarer Positiv til Den norske kirke

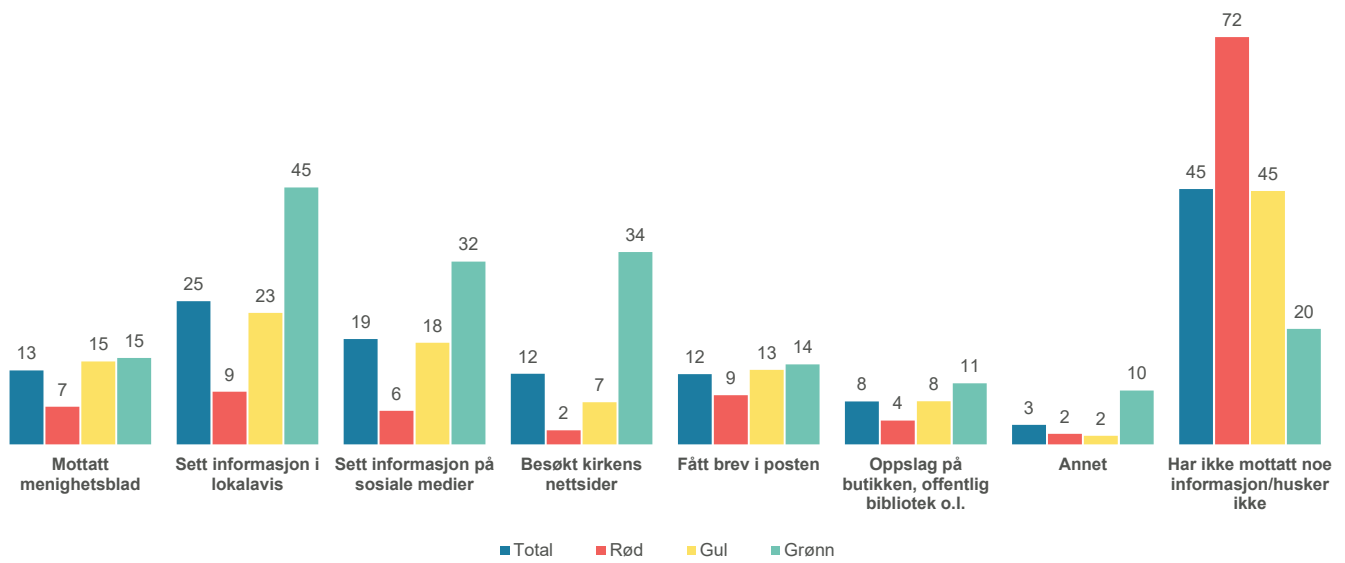


KAPITTEL 4

Informasjon og kontakt med kirken



13 % har mottatt menighetsblad siste 12 månedene, signifikant lavere enn landssnittet

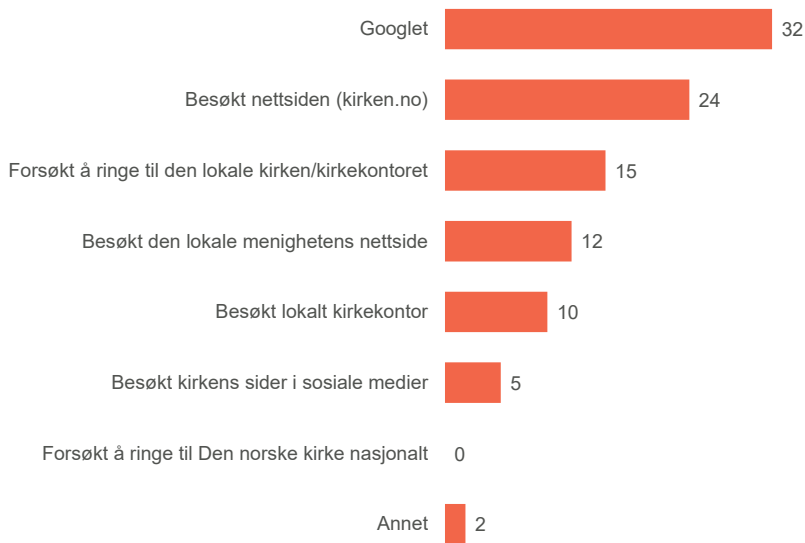


n= 701

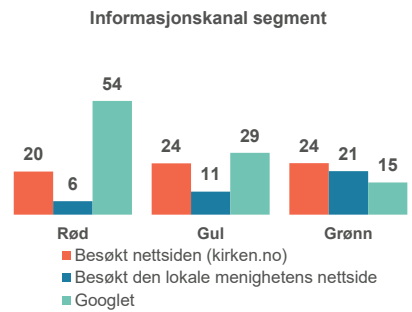
? Har du mottatt informasjon fra Den norske kirke i løpet av de siste 12 månedene? Flere svar er mulig.



Google og kirken.no medlemmenes foretrukne informasjonskanaler



- Nærmere 3 av 4 (73 %) ville valgt å benytte internett dersom de skulle forsøkt å finne informasjon om kirken.
- 15 % ville ringt kirken/kirkekontoret lokalt og 10 % ville besøkt kirkekontoret. Ingen ville forsøkt å ringe til Den norske kirke nasjonalt.

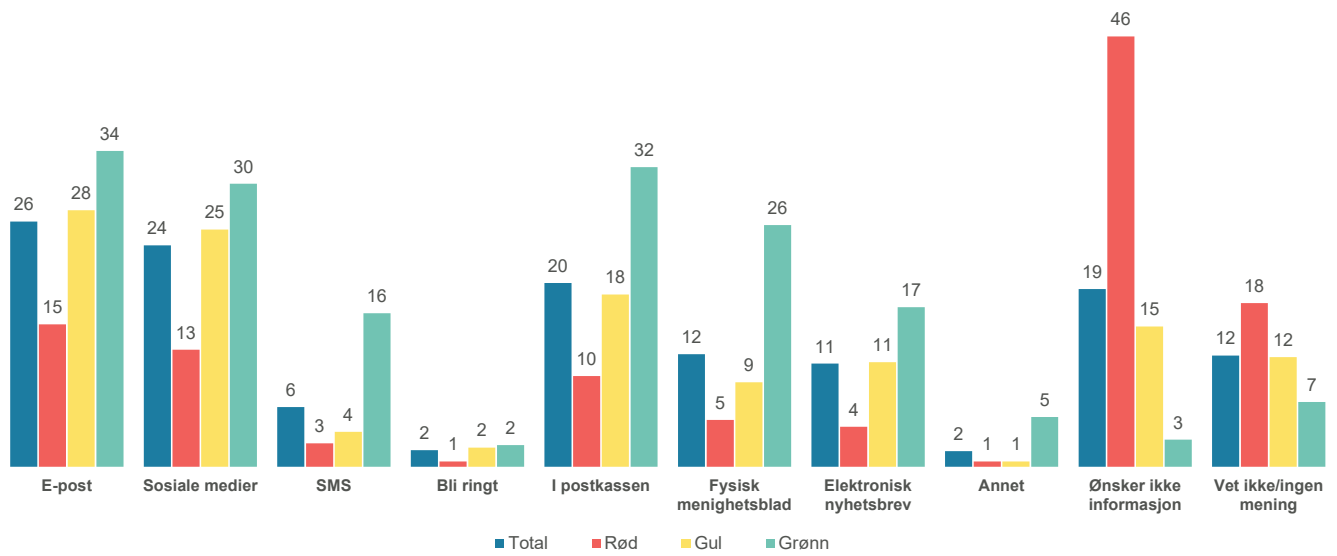


n= 701

? Hvor ville du først forsøkt å finne informasjon om kirken dersom det var noe du lurte på?



E-post, sosiale medier og i postkassen mest ønskede måter å motta informasjon fra kirken på



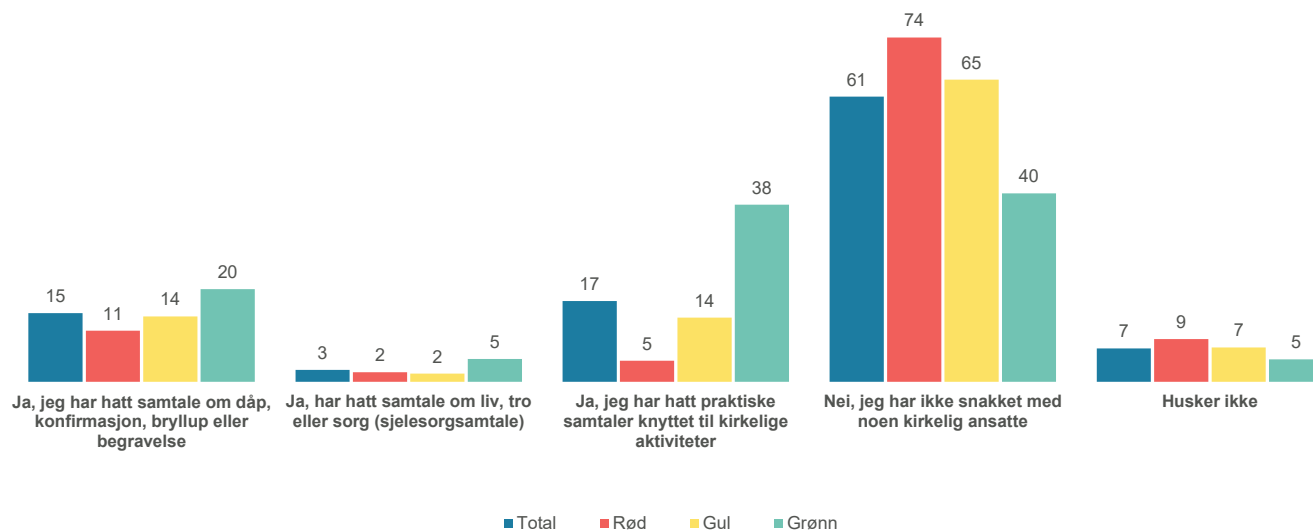
n= 701

? Hvordan ønsker du helst å motta informasjon fra Den norske kirke?

40



Flertallet har ikke snakket med noen kirkelig ansatte siste året



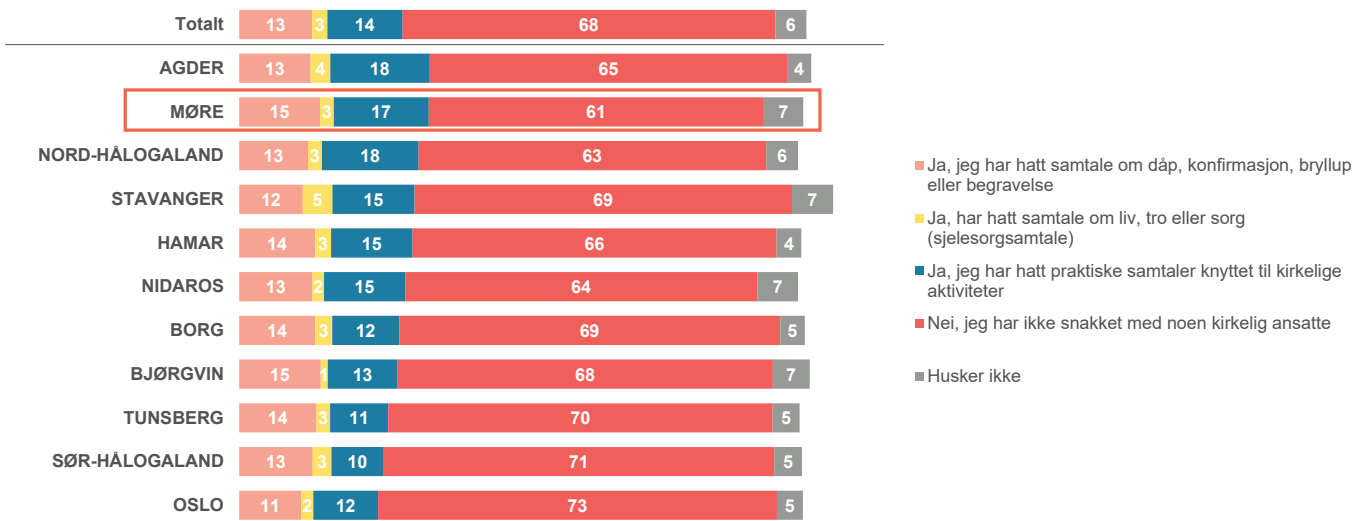
n= 701

? Har du i løpet av de siste 12 månedene snakket med kirkelig ansatte?

41



Andeler som har snakket med kirkelig ansatte per bispedømme



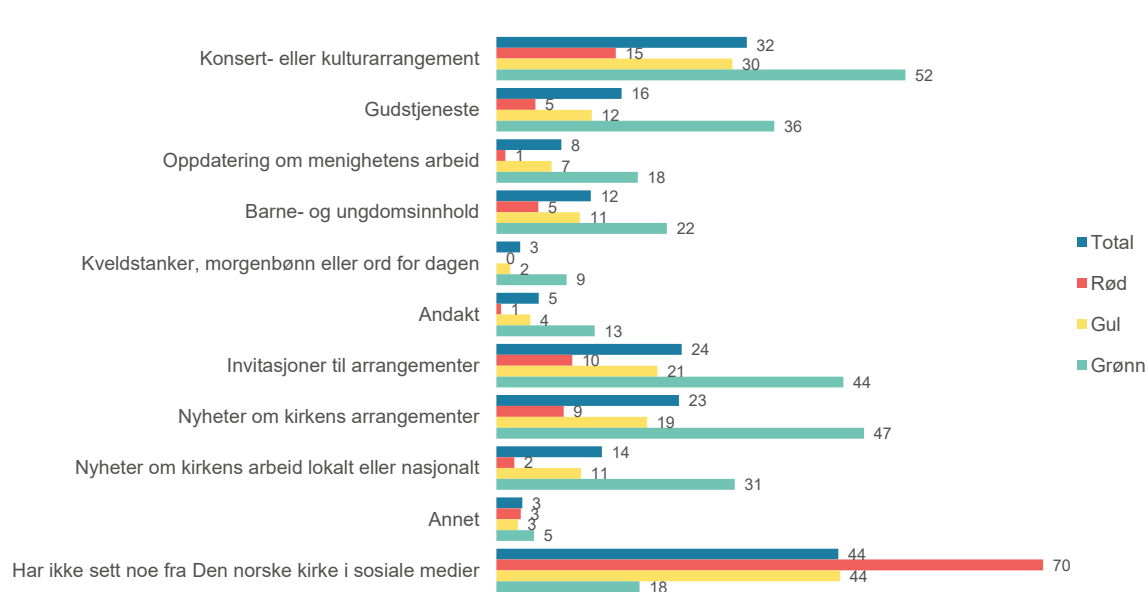
n= 3838

? Har du i løpet av de siste 12 månedene snakket med kirkelig ansatte?

42



Innhold fra Den norske kirke sett på sosiale medier

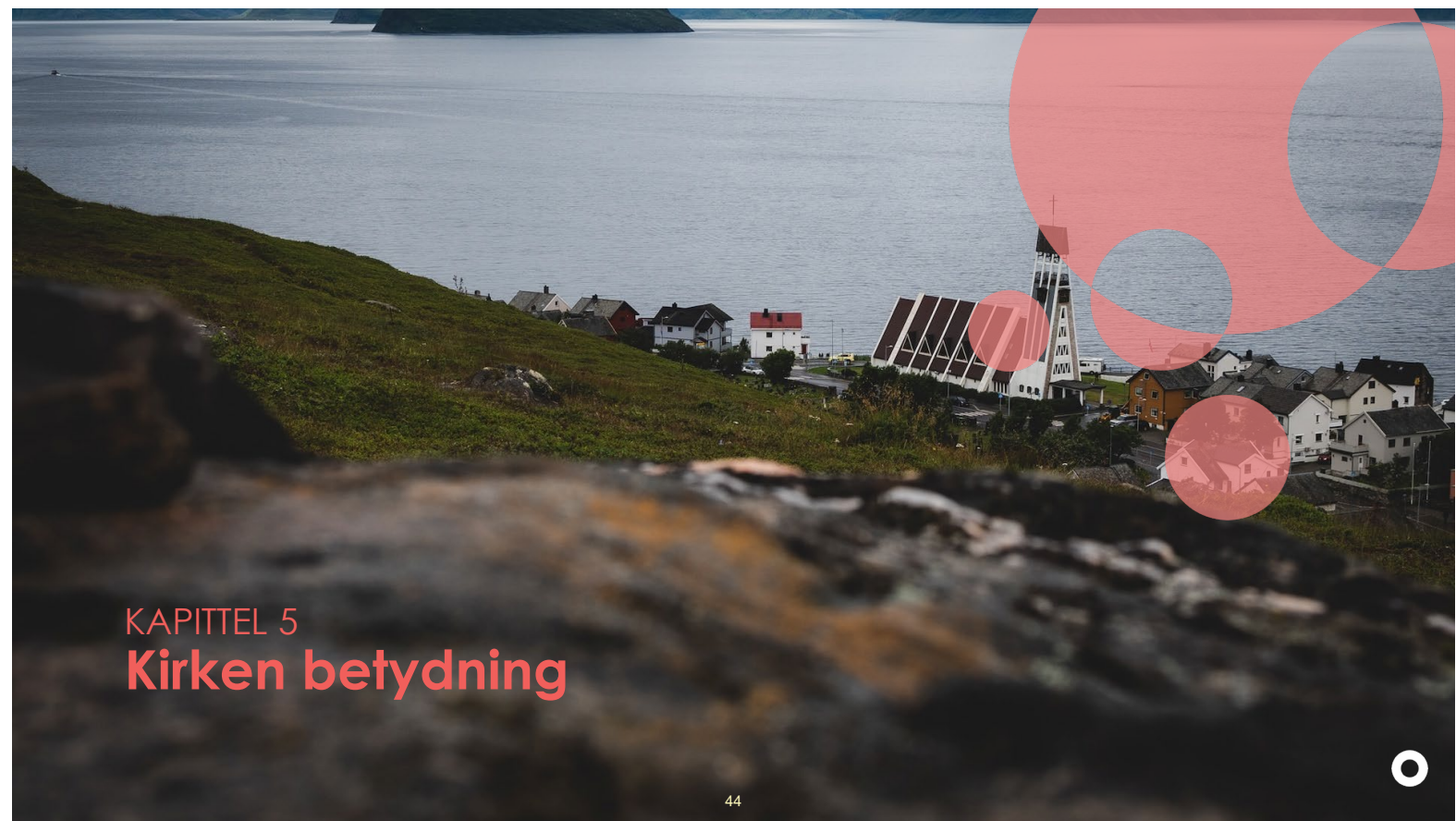


n= 701

? Hva slags innhold har du sett på sosiale medier fra Den norske kirke? Flere svar er mulig.

43

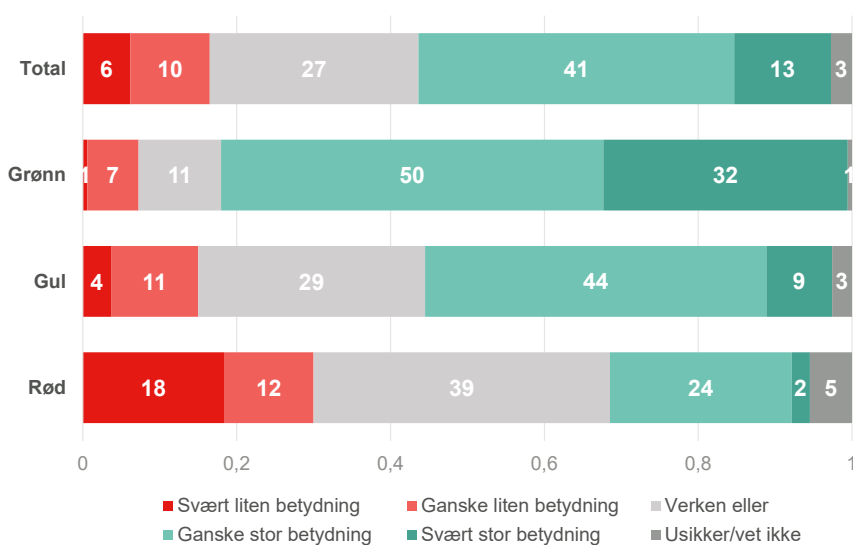




KAPITTEL 5
Kirken betydning



Over halvparten oppgir at kirkebygget har stor betydning for dem



- Blant medlemmene i Møre er det 54 % som oppgir at kirkebygget har stor betydning for dem. Det er 41 % som oppgir at kirkebygget har ganske stor betydning, mens 13 % oppgir at det har svært stor betydning.
- I 2021 var det 57 % som oppga at kirkebygget hadde stor betydning for dem. Endringen fra 2021 til 2023 er ikke statistisk signifikant.

n= 701

? Hvilken betydning har kirkebygget for deg?



Holdninger til kirken og menigheten



Merknad | I 2023 ble utsagnet «Jeg er stolt over å være medlem i Den norske kirke» lagt til.

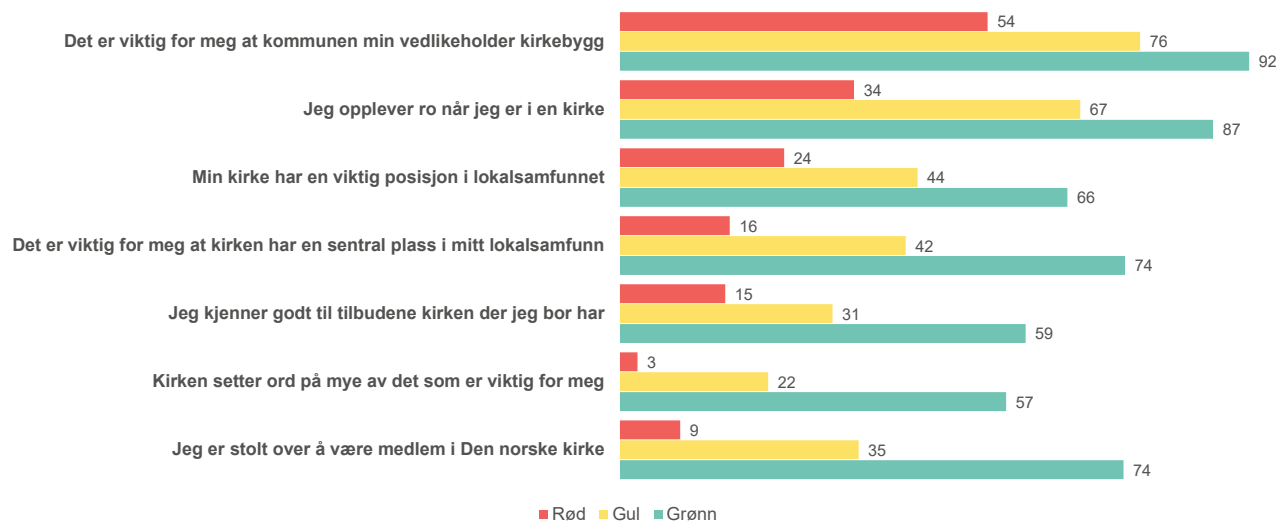
n= 701

? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

46



Holdninger til kirken og menigheten, andel enig per segment

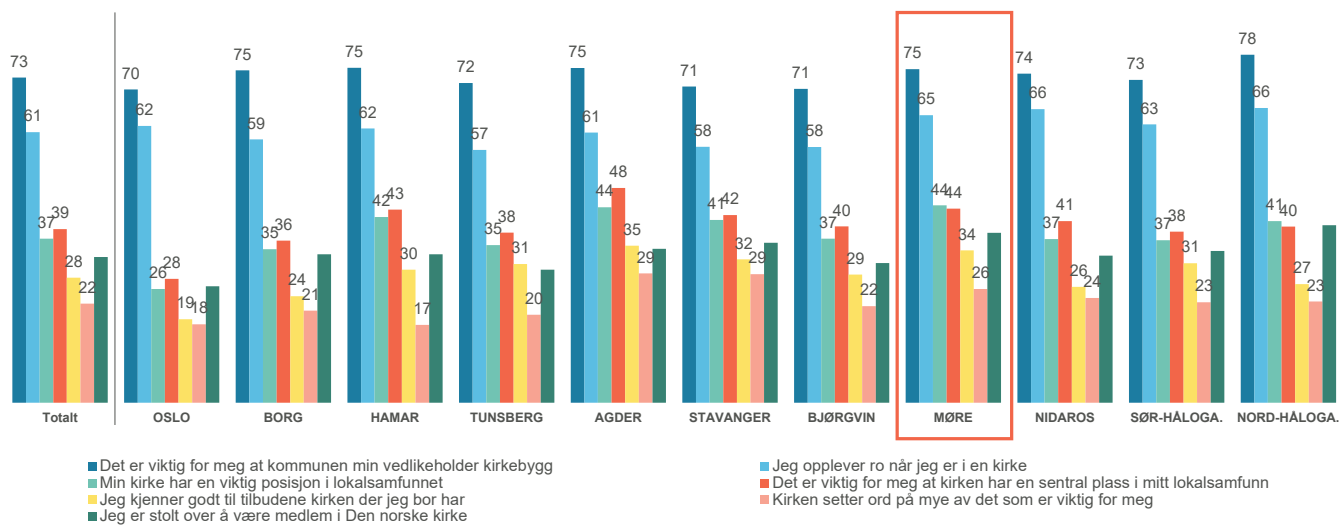


Merknad | I 2023 ble utsagnet «Jeg er stolt over å være medlem i Den norske kirke» lagt til.

n= 701 ? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?



Andel medlemmer som er enig per bispedømme

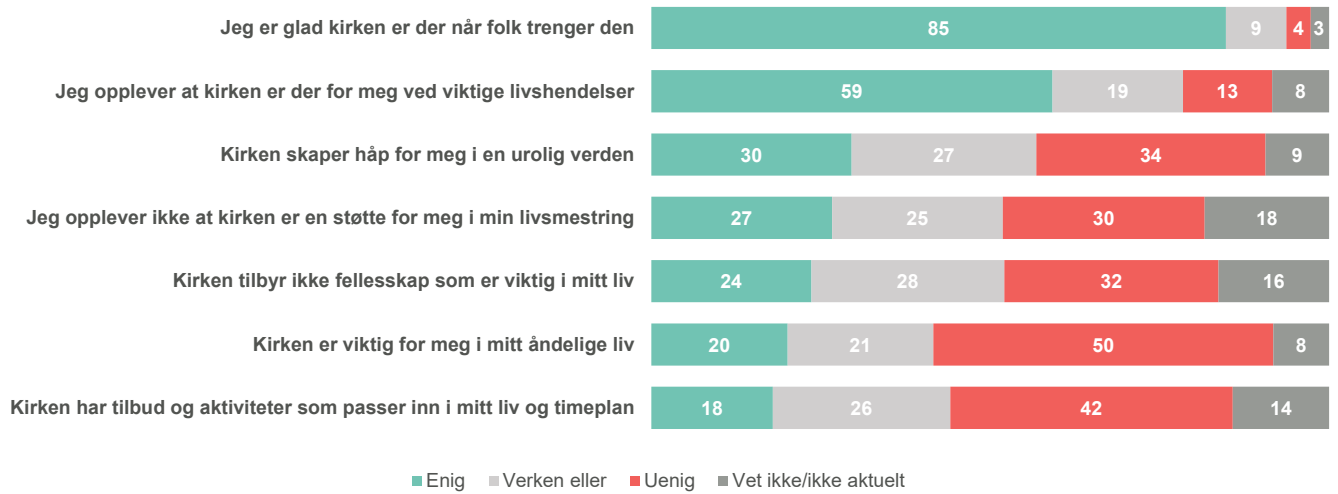


Merknad | I 2023 ble utsagnet «Jeg er stolt over å være medlem i Den norske kirke» lagt til.

n= 3838 ? Er du enig eller uenig i følgende påstander?



85 % er glad kirken er der når folk trenger den



n= 701

? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?





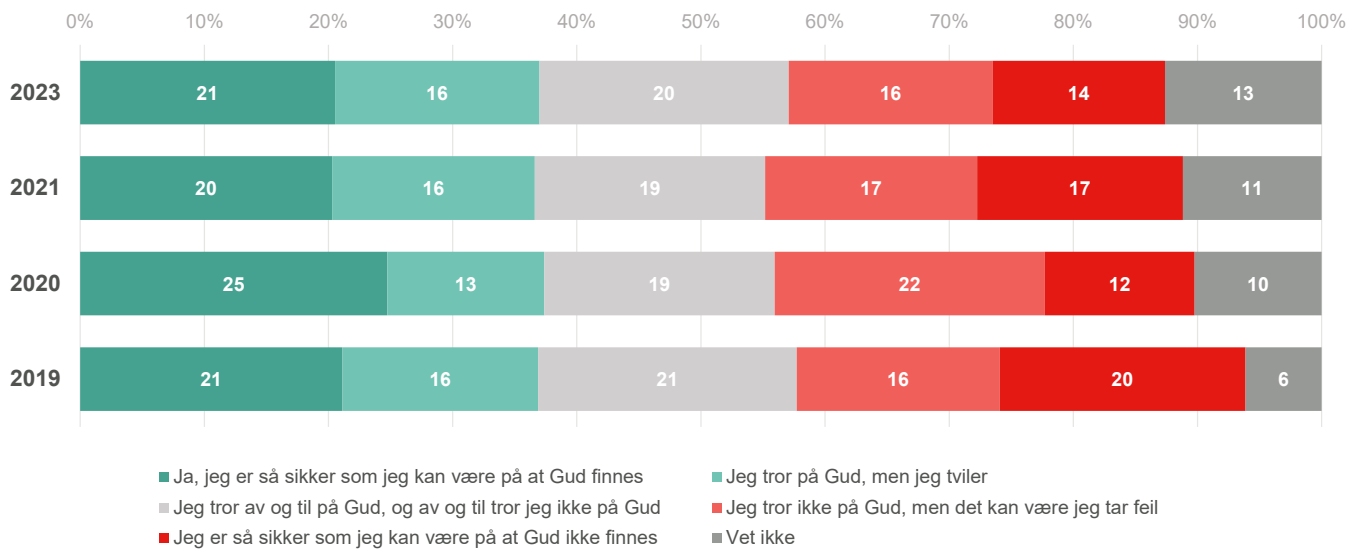
KAPITTEL 6

Personlig tro og tro i det offentlige rom

50



Stabil utvikling i andelen som tror på Gud fra 2021

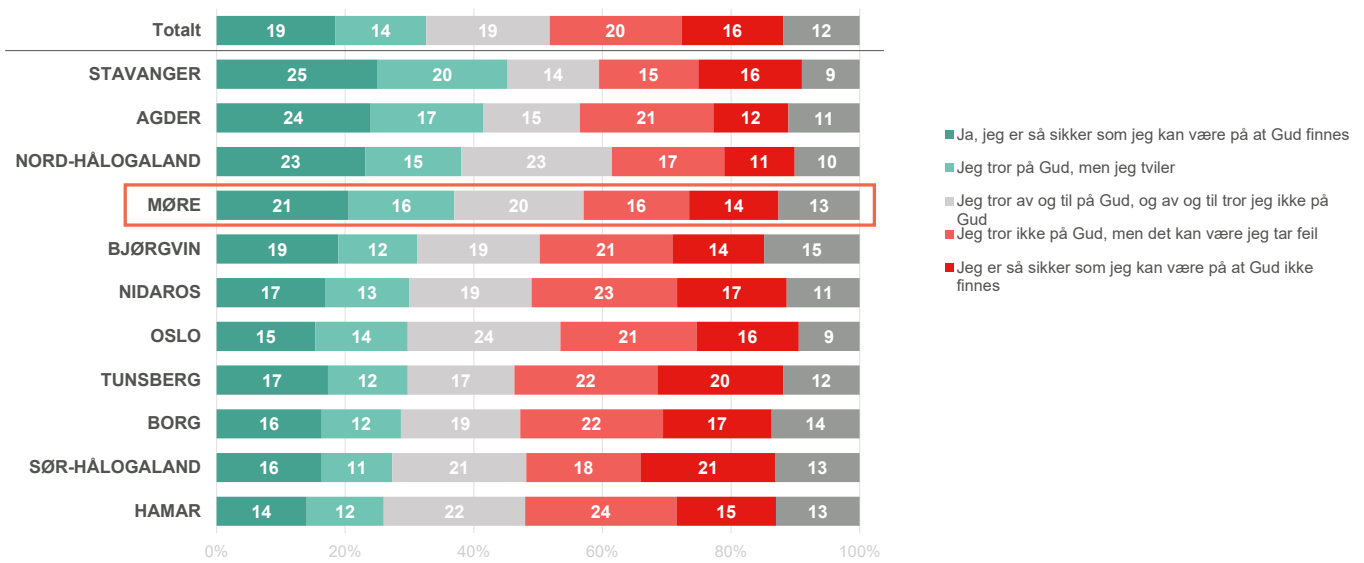


n= 701

? Tror du på Gud?



Andel troende per bispedømme

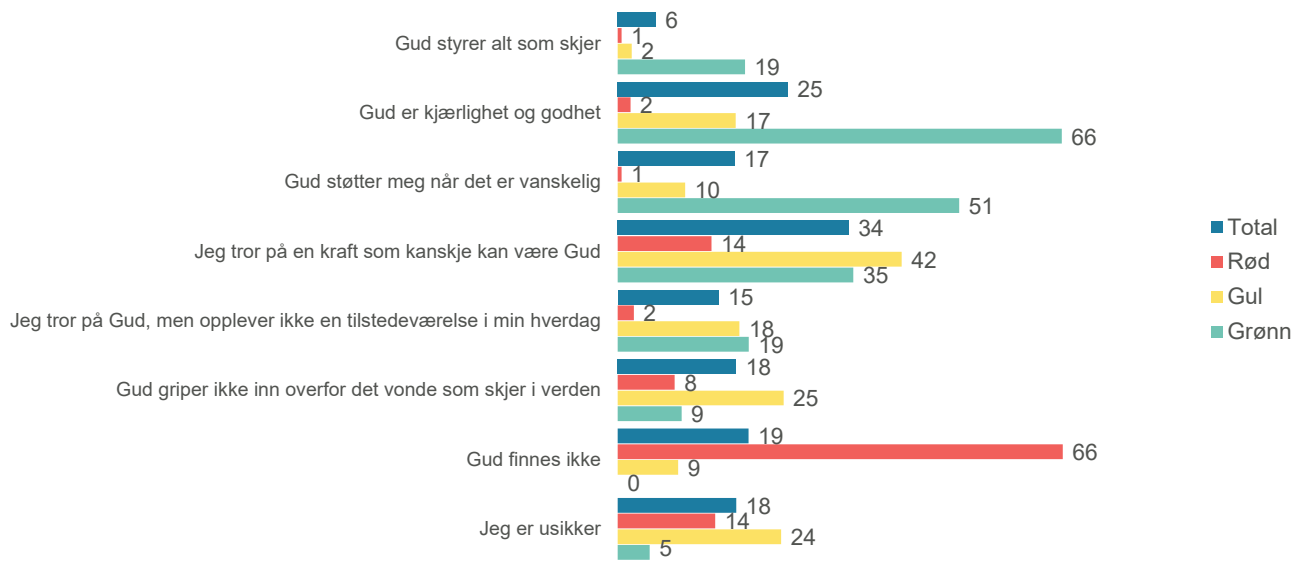


n= 701

? Tror du på Gud?



34 % tror på en kraft som kanskje kan være Gud



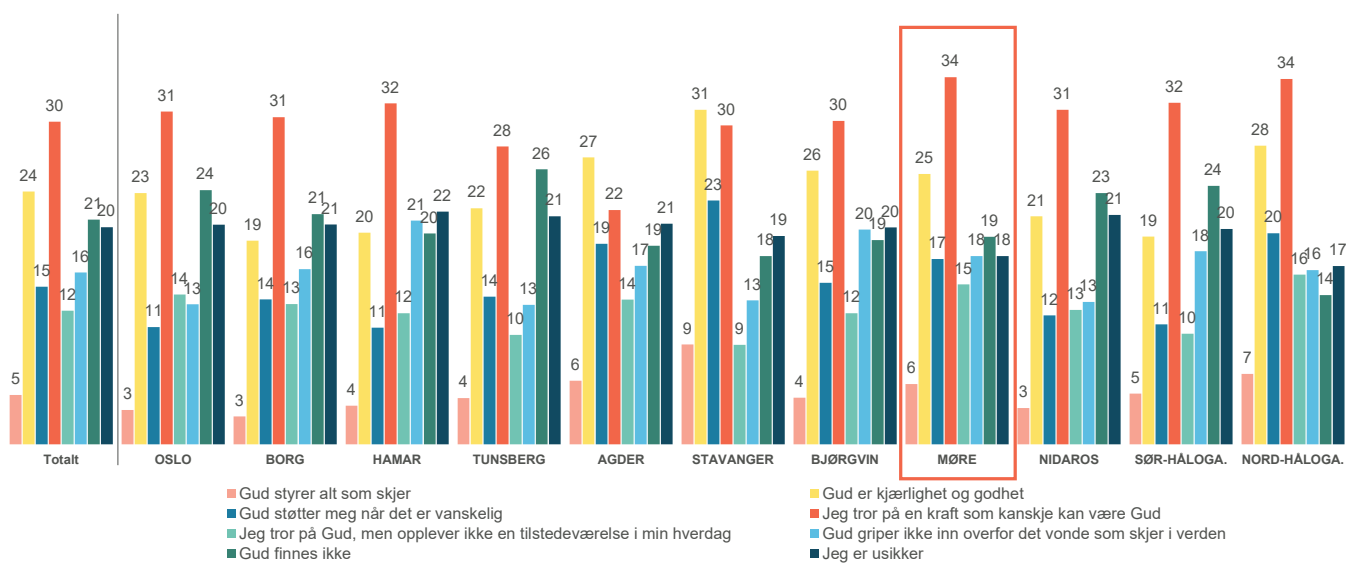
n= 701

? Hvilke av følgende påstander er du enig i? Flere svar er mulig.

53



Andel medlemmer som er enig per bispedømme

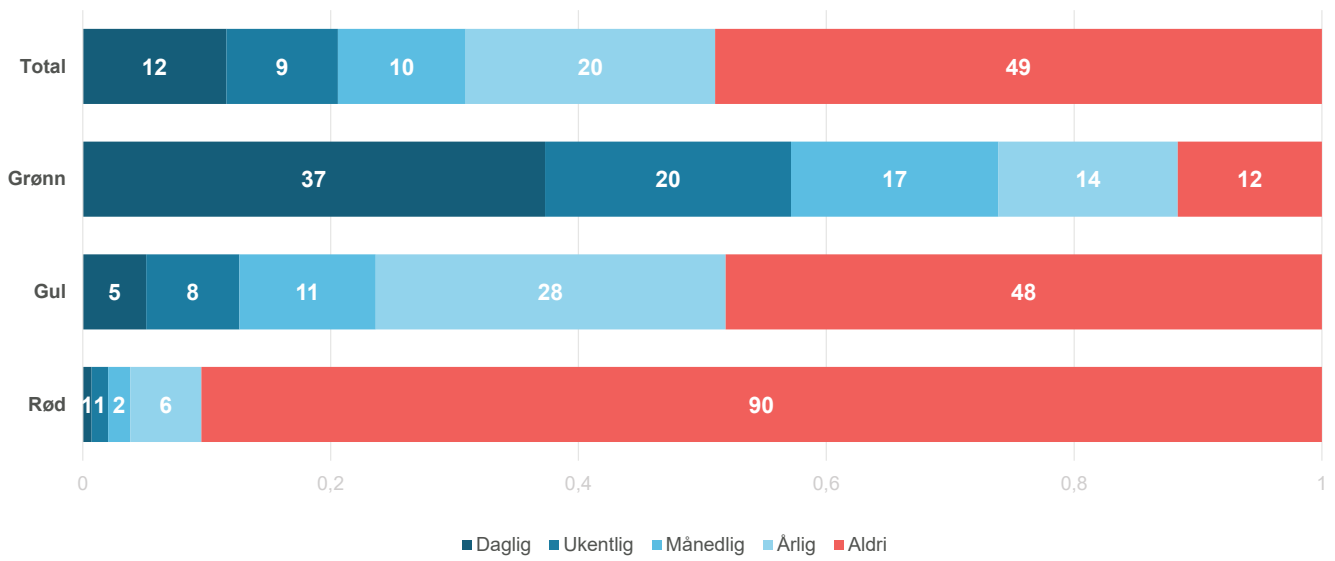


n= 3838

? Hvilke av følgende påstander er du enig i?



Over halvparten av medlemmene ber til Gud



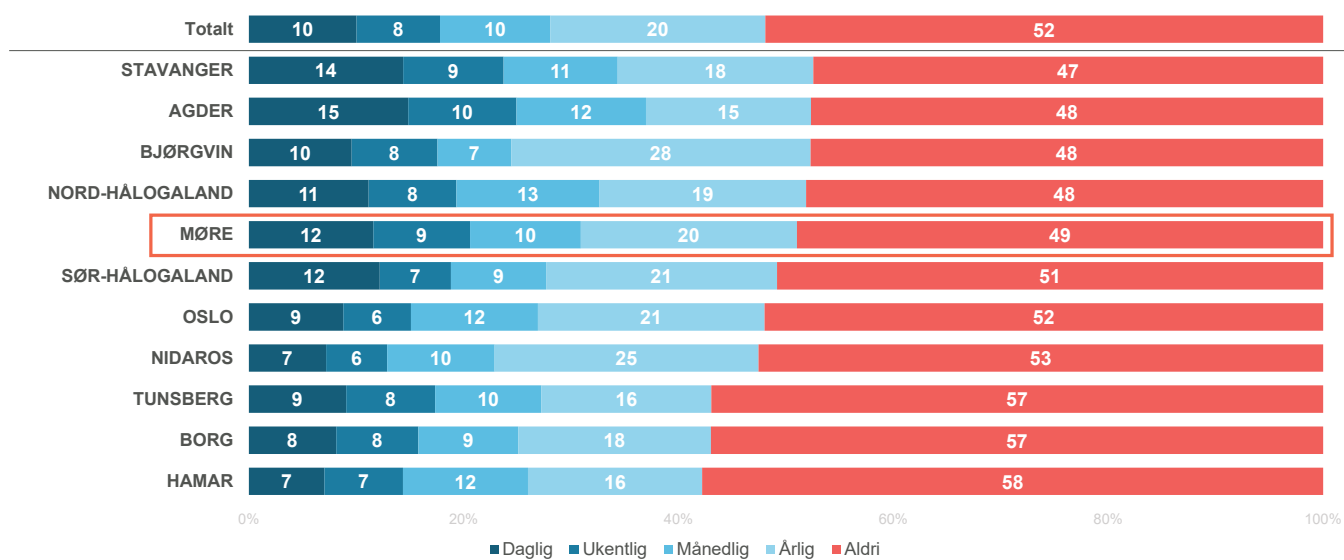
n= 701

? Ber du til Gud?

55



Andel medlemmer som ber per bispedømme

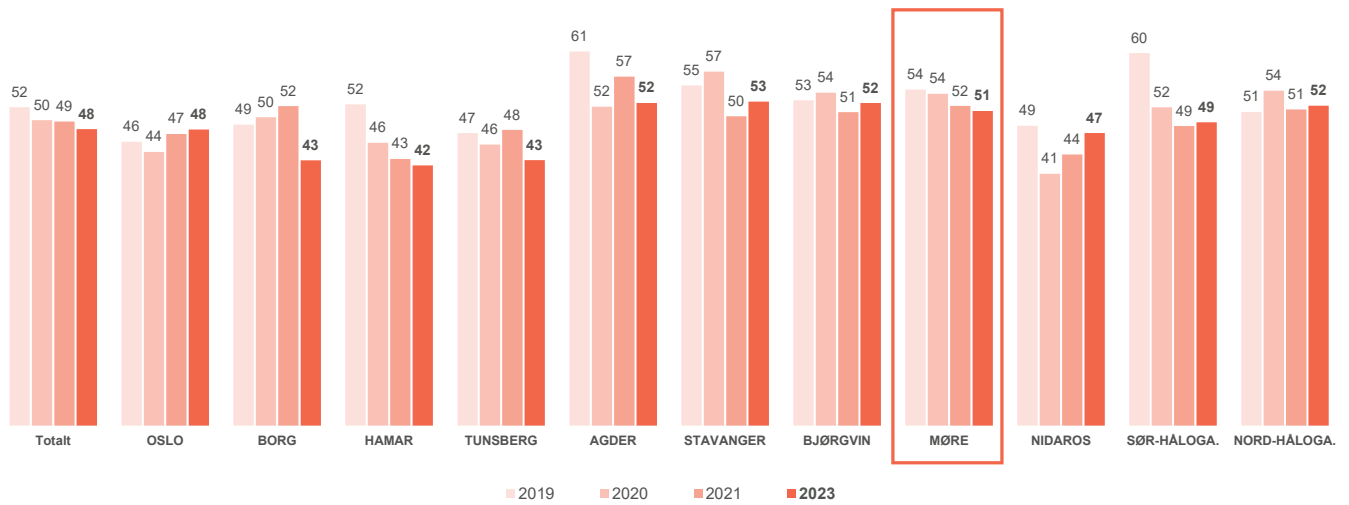


n= 3838

? Ber du til Gud?



Andel medlemmer som ber per bispedømme 2019-2023



n= 3838

? Ber du til Gud?



Tro i det offentlig rom

2023

«Det er viktig at unge lærer de kristne fortellingene»



«Jeg er skeptisk til personer som bruker mye tid på religiøse aktiviteter i kirken»



«Jeg ønsker å lære mer om kristendommen, f.eks. historiene i bibelen»



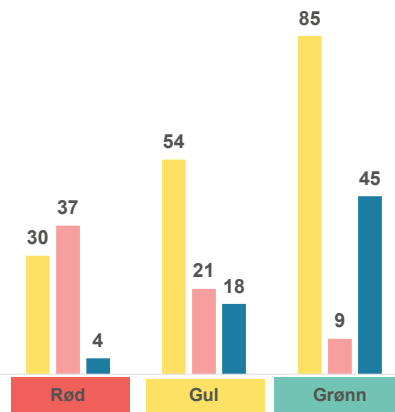
■ Enig
■ Uenig

■ Verken eller
■ Vet ikke/ikke aktuelt

n= 701

? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

ANDEL ENIGE PER SEGMENT



■ Det er viktig at unge lærer de kristne fortellingene

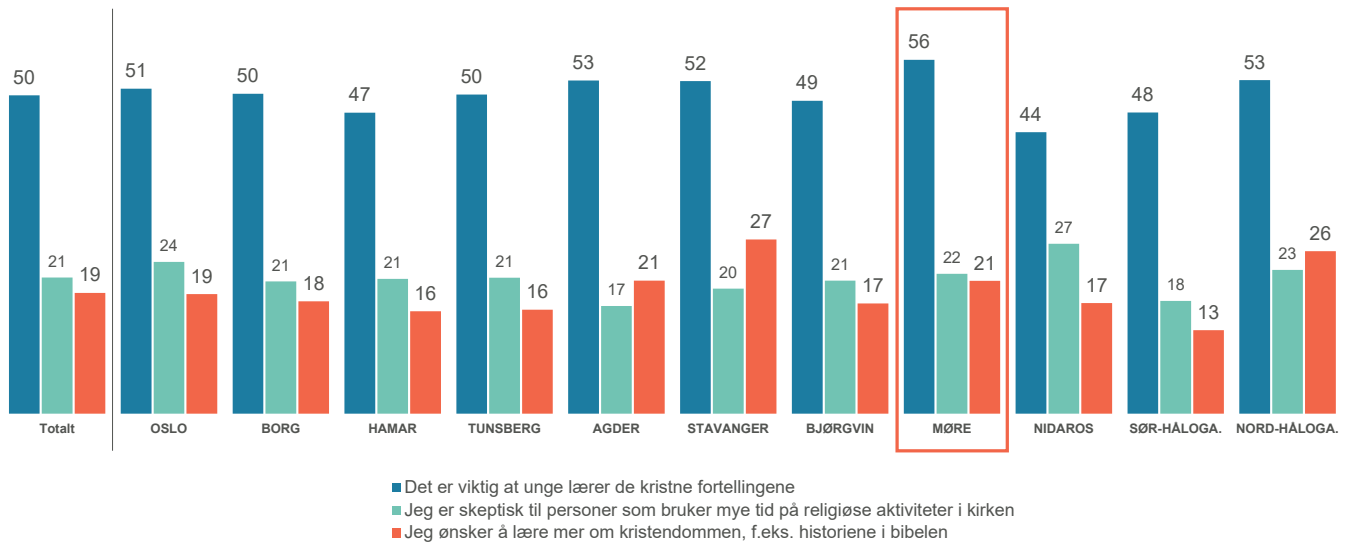
■ Jeg er skeptisk til personer som bruker mye tid på religiøse aktiviteter i kirken
■ Jeg ønsker å lære mer om kristendommen, f.eks. historiene i bibelen

ANDEL ENIGE BLANT MEDLEMMENE 2019-2023



— Det er viktig at unge lærer de kristne fortellingene
— Jeg er skeptisk til personer som bruker mye tid på religiøse aktiviteter i kirken
— Jeg ønsker å lære mer om kristendommen, f.eks. historiene i bibelen

Andel som er enig per bispedømme



n= 3838

? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?



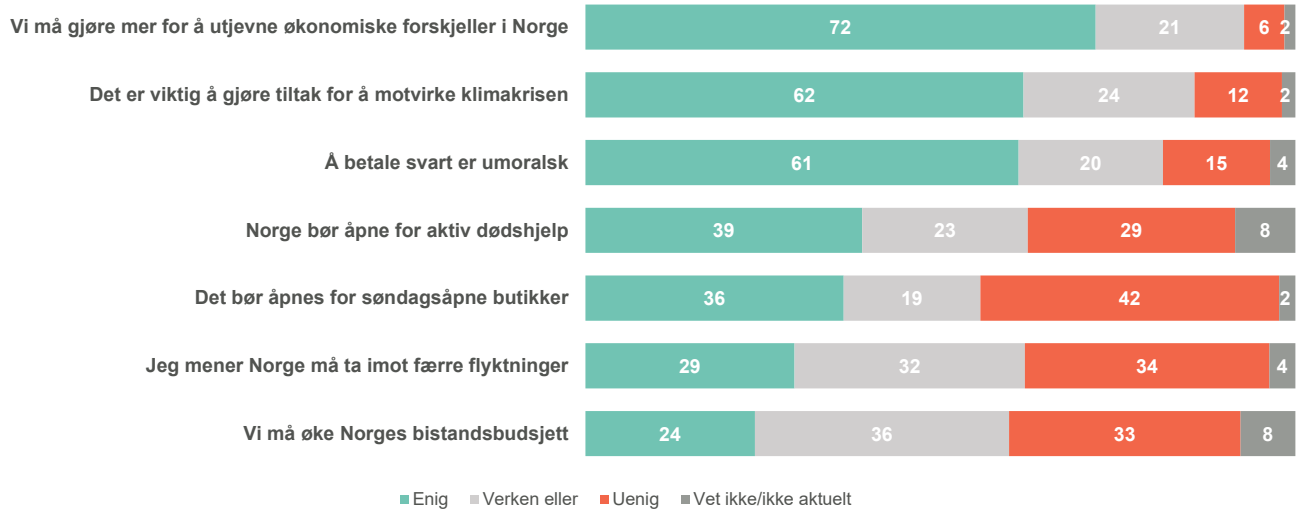
KAPITTEL 7

Verdisyn og samfunnsspørsmål

60



Størst enighet om at fattigdom og klimakrise er viktige saker



n= 701

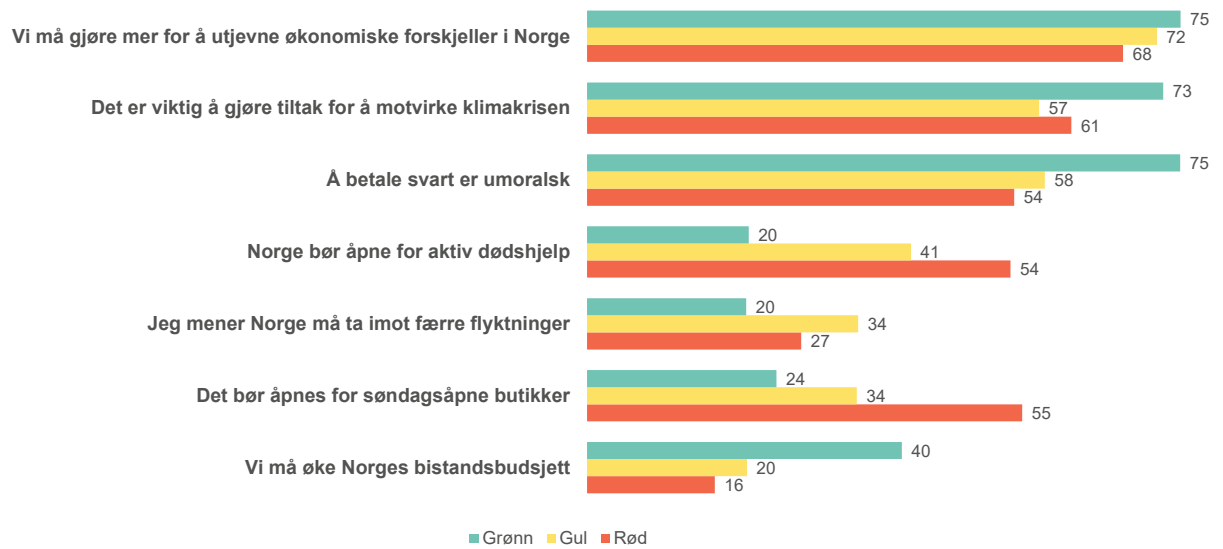
? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

61



VERDISYN

Andel som er enig per segment



n= 701

? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

62

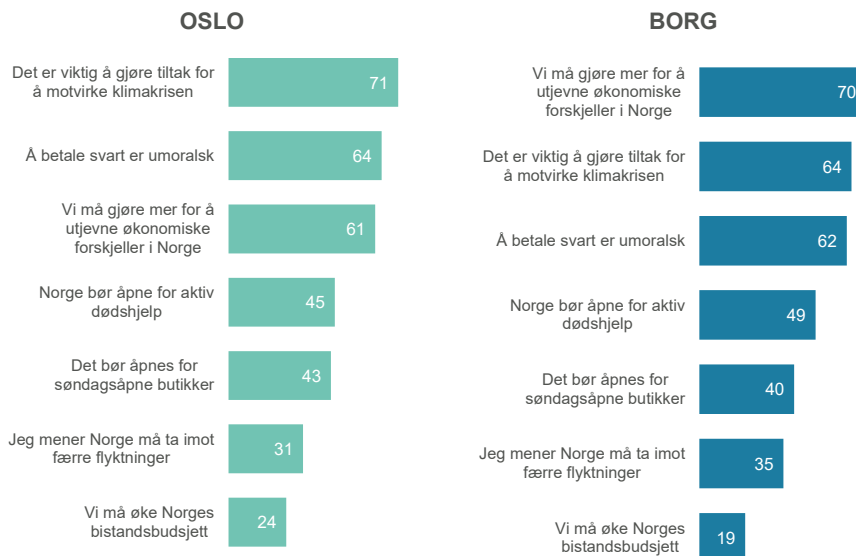


VERDISYN

Andel som er enig per bispedømme

Ser vi på tvers av bispedømmene ser vi flere likhetstrekk, og noen forskjeller. Blant annet er det utsagnet flest er enig i «vi må gjøre mer for å utjevne økonomiske forskjeller» utsagnet flest er enig i blant alle bispedømmene med unntak av Oslo og Bjørgvin. I Oslo og Bjørgvin er det utsagnet knyttet til klimakrisen det er størst enighet om.

Videre ser vi at blant samtlige bispedømmer, er det minst enighet i utsagnet om bistandsbudsjettet.



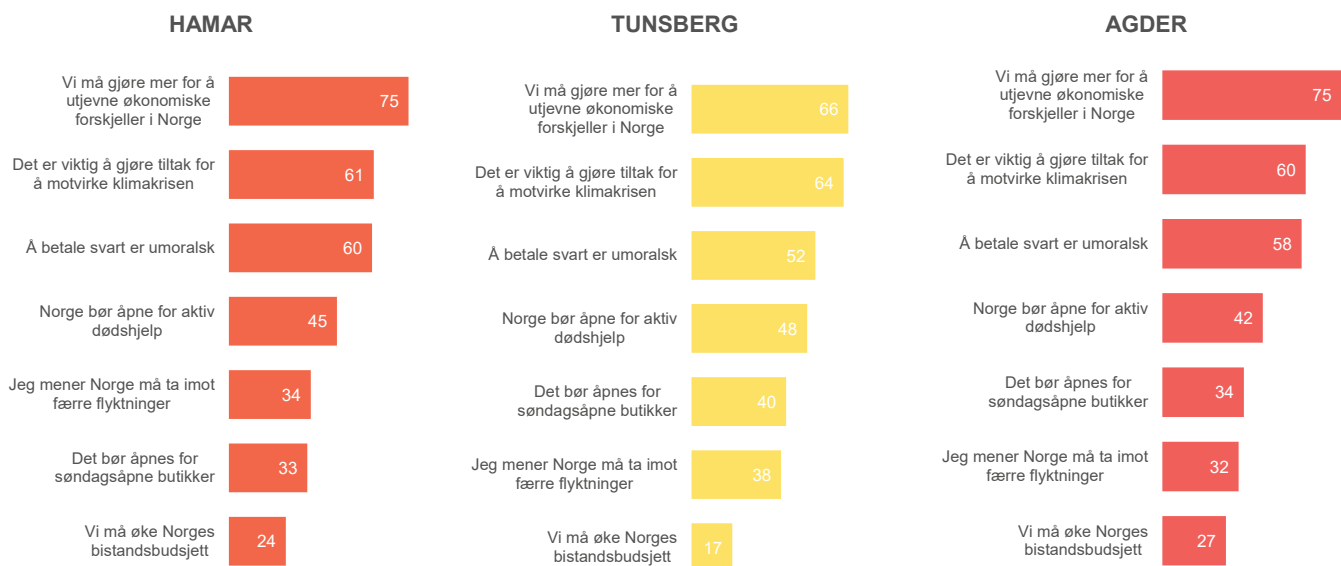
n= 3838

? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?



VERDISYN

Andel som er enig per bispedømme



n= 3838 ? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?



VERDISYN

Andel som er enig per bispedømme

STAVANGER



BJØRGVIN



MØRE



n= 3838 ? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?



VERDISYN

Andel som er enig per bispedømme



n= 3838 ? Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

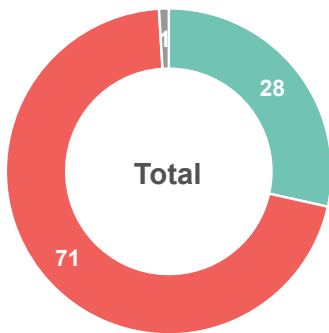




KAPITTEL 8
Kirkevalget



22 % av medlemmene oppgir at de stemte ved kirkevalget

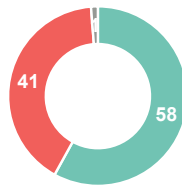


■ Ja ■ Nei ■ Vet ikke

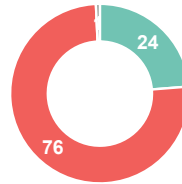
n= 701

? Det var nylig kirkevalg. Stemte du ved årets kirkevalg?

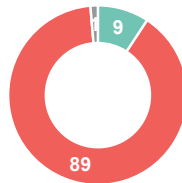
Grønn gruppe



Gul gruppe



Rød gruppe



I utvalget er det 28 % blant medlemmene i Møre bispedømme som oppgir at de stemte ved årets kirkevalg.

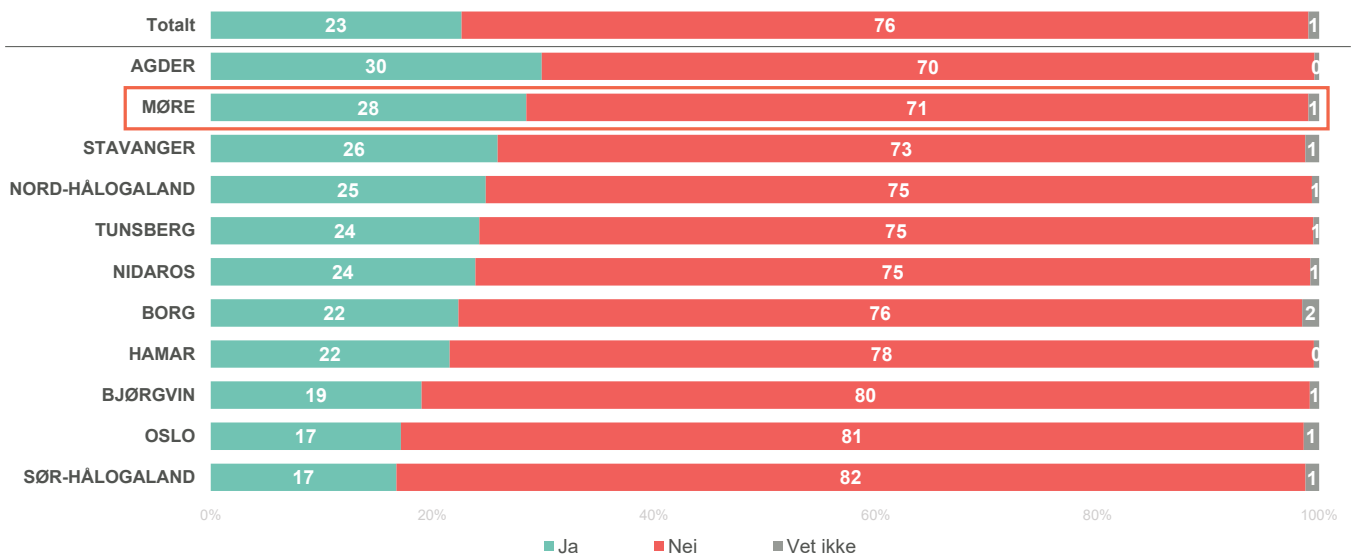
Det er tydelige forskjeller på tvers av segmentene, hvorav 58 % av medlemmene i grønn gruppe oppgir at de stemte. Vi ser at 9 % blant medlemmene i rød gruppe, oppgir å ha stemt ved årets kirkevalg.

Det er ingen signifikante forskjeller mellom kjønn.

Gjennomgående ser vi at det i alle aldersgruppene, var et klart flertall som *ikke* stemte ved årets valg, men andelen synker med alderen. Det er signifikant flere i alderen 50+ år som oppgir at de stemte (35 %) mot de under 30 år (25 %), og de i alderen 30-49 år (18 %).



Andel medlemmer som stemte ved kirkevalget per bispedømme

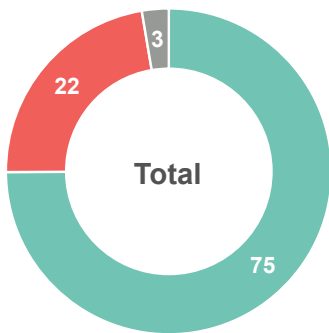


n= 3838

? Det var nylig kirkevalg. Stemte du ved årets kirkevalg?



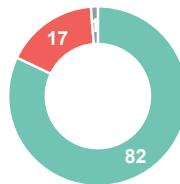
Blant de som *ikke* stemte ved årets kirkevalg, var 3 av 4 klar over at det var kirkevalg



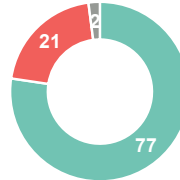
■ Ja ■ Nei ■ Husker ikke

n= 497 ? Visste du at det var kirkevalg?

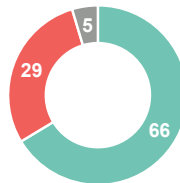
Grønn gruppe



Gul gruppe



Rød gruppe



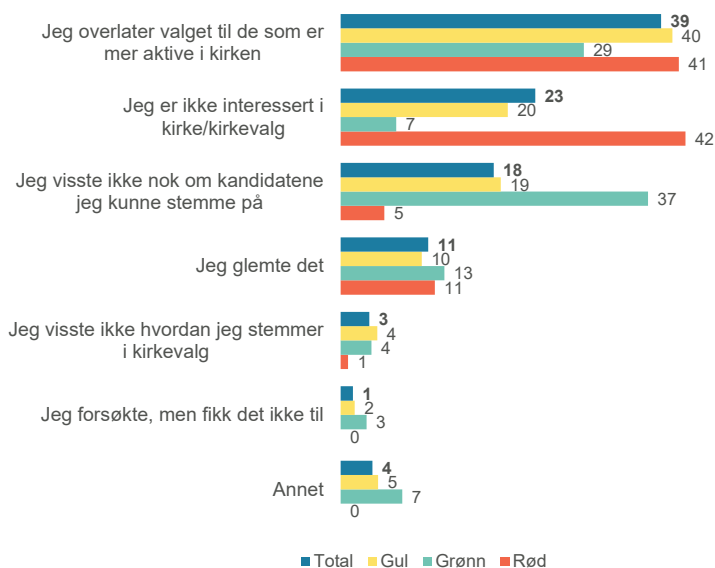
De som svarte at de ikke stemte ved årets kirkevalg, fikk et oppfølgingsspørsmål om de visste at det var kirkevalg. Her ser vi at 3 av 4 av medlemmene i Møre som ikke stemte, var klar over at det var kirkevalg. Hovedbildet tilsier at de fleste var klar over at kirkevalget fant sted i år.

Fordelingen mellom segmentene er forholdsvis likt fordelt, med unntak av at det er signifikant færre i rød gruppe som oppgir at de visste at det var kirkevalg, sammenlignet med gul og grønn gruppe.

Det er ingen signifikante forskjeller mellom kjønn.

Ser vi på alder, fremkommer det noen tydelige aldersforskjeller. På tvers av aldersgruppene, ser vi at det gjennomgående er flere som oppgir at de visste at det var kirkevalg sammenlignet med andelen som oppgir at de ikke visste det. Samtidig ser vi at det var hele 43 % i alderen 15-29 år, som ikke visste at det var kirkevalg.

Blant de som aktivt valgte å ikke stemme, oppgir 39 % at de ønsker å overlate valget til de som er mer aktive i kirken



De som oppga å ikke ha stemt ved årets kirkevalg, men at de visste at det var kirkevalg, fikk også et oppfølgingsspørsmål om *hvorfor* de ikke stemte. Blant de, var det 39 % som oppga at de ville overlate valget til de som er mer aktive i kirken. Dette er det hyppigst svarte alternativet. 23 % oppga at de ikke er interessert i kirken eller kirkevalget, mens 18 % oppga at de ikke visste nok om kandidatene.

Det er ingen tydelige forskjeller mellom kjønn eller aldersgrupper.

n= 377

? Hvorfor stemte du ikke i kirkevalget?



Opinion AS | Vulkan 16 | 0178 OSLO



www.opinion.no

hei@opinion.no

[@opinionoslo](https://twitter.com/opinionoslo)

Opinion:



DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Arvid Helle	110	23/03067-4	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
64/23	Møre bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2023

Årsplan Møre bispedømme 2024

Vedlegg:

Utkast årsplan 2024

Saksorientering

I sak 51/23 handsama bispedømmerådet sak om «overordna styringssignal og budsjett for årsplan 2024». Utkast til årsplan er utvikla med bakgrunn i bispedømmerådet sitt vedtak i denne saka. «Utkast årsplan 2024» er lagt ved.

Planen har fått inndeling, avsnitt og fargekoding som svarar til Strategidokumentet, likelydande for Dnk og Møre bispedømme. Ikkje alle dei ulike kolonnane er fylt ut. Administrasjonen har prioritert å fylle ut kolonne 3 «overordna tiltak». Kolonne 2 «indikatorar», er definert av Kyrkjerådet og administrasjonen har berre i liten grad vurdert eigne måleindikatorar på dei «overordna tiltaka» i kolonne 3. Kolonne 4,5,6, blir til i arbeidet med dei konkrete handlingsplanane som etter kvart skal utviklast med utgangspunkt i kolonne 3 sine «overordna tiltak»

Som ein kommentar til dei ulike «overordna tiltaka» i kolonne 3, strekar administrasjonen under at tiltaka i årsplanen ikkje er ei fullstendig oversikt over alle dei ulike og mangfaldige gjeremåla. Dei «overordna tiltaka» gir uttrykk for biskop og bispedømmet sine satsingar i 2024. Gjennom årsplanen håper administrasjonen at bispedømmet kan få gjennomføre dei aktuelle tiltaka og såleis realisere rådet sine strategiske og kyrkjepolitiske strategiar.

Planutkastet reflekterer Kyrkjemøtet si vektlegging av auka samhandling mellom bispedømmerådet og sokna sine organ.

Planutkastet er også utvikla i tråd med kyrkjerådet og bispedømmerådet sin vedtekne «prioriterte områder» For 2024 (KR-sak 41/23) er desse områda barn og unge, med særleg prioritet på trusopplæring og konfirmasjonsarbeid. Administrasjonen har lagt vekt på kyrkjerådet sine konkretiseringar av aktuelle tiltak og refererer desse formuleringane frå kyrkjerådet sin handsaming.

- Tiltak knytt til kyrkjeleg undervisning og læring.
- Systematisering av samtaletilbod.
- Fast prioritering av tilskot til unge vaksne-fellesskap.
- Nasjonal påmelding til konfirmasjon.
- Betre system for medlemsoppfølging

Planutkastet reflekterer noko av Møre biskop sitt ønske om å satse på katekettenesta for kommande år. Dette ønske kommuniserer godt med kyrkjerådet sitt vedtak om «prioriterte områder».

Forslag til vedtak

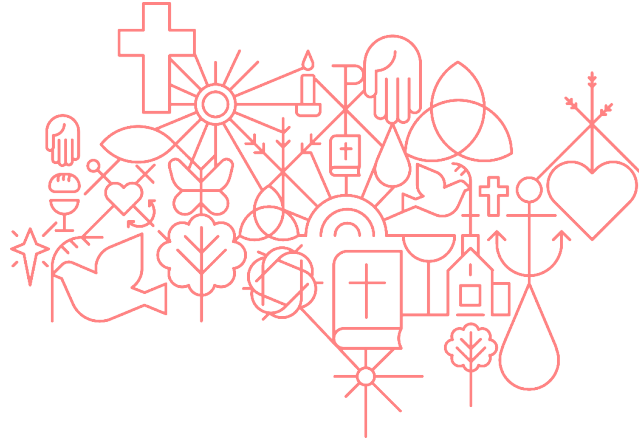
Møre bispedømmeråd godkjenner utkast til årsplan



DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømme

Årsplan 2024



Meir himmel på jorda

Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open, tenande og misjonerande folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om frelse, friedom og von i Jesus Kristus.







Prioriterte områder

- Barn og unge 0-30 år
 - Trusopplæring
 - Konfirmasjon

Berekraftsmåla







Strategi for Den norske kyrkja for 2022–2029

	1	2	3
	 Kyrkja opnar rom for tru	 Kyrkja er der livet vort levd	 Kyrkja er meir for fleire
 Kyrkja for den enkelte	1.1 Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet	2.1 Styrkjer kyrkja som kulturarena og forvaltar av kulturarv for alle generasjonar	3.1 Gjev tilhøyrse og skapar gode møteplassar og fellesskap fysisk og digitalt
 Kyrkja i samfunnet	1.2 Fremjar verdjar som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle	2.2 Bidreg til å verkeleggjere berekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt	3.2 Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på
 Kyrkja som organisasjon	1.3 Styrkjer gjennom si organisering ei levande og nærverande folkekyrkje	2.3 Samhandlar med organisasjonslivet, andre trus- og kyrkjesamfunn, offentlege, private og ideelle aktørar	3.3 Skapar ein mangfaldig, rekrutterande og inkluderande arbeidsplass og frivilligarena





DEN NORSKE KYRKJA


 1. KYRKJA OPNAR ROM FOR TRU					
Resultatmål	Indikatorar	Overordna tiltak	Bere- kraft	Ansvar	Frist
 1.1 Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet					
1.1.1. Oppretthalde talet på deltakarar i gudstenester lokalt	Gudsteneste-deltaking/ frekvens	-Fokus på barn og unge i gudstenesten i kurs for kyrkjeleg tilsette -Stimulere til auka bruk av kunst- og kulturuttrykk	3	JEB	2024
1.1.2 Fleire kyrkjelydar inkluderer samisk språk i gudstenestelivet	Talet på sokn med samisk språk i ordning for gudstj. / med samisk innslag i gudstj. Talet på sokn med samisk språk i trosopplæringsplan	Ta i bruk samiske ressursar, auke dialog med samisk kyrkjeråd			
1.1.3 Oppslutninga om kyrkjelege handlingar blir halde oppe	Tal/del døypte, konfirmerte, vigslar og gravferder	Regional oppfølging av nasjonale kampanjar			
1.1.4. Barn og unge lærer om kyrkje og tru	Deltakarandel i utvalde, landsomfattande tiltak. Deltakarandel av årskull, andel gjennomførte tilbod mtp. plan.	-Arbeide særleg omkring bruk av SFO som arena for trusopplæing - Bibelsporet - bli ein aktiv medspelar i planlegging og gjennomføring av Nasjonaljubileum (folketradisjon 2029 i Valdalen)		BW/JEB	2024

 1.2 Fremjar verdiar som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle					
1.2.1 Kyrkja tek aktivt del i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlege rom	Antall artikkeltreff på leiinga i kyrkja og Dnk i radio, TV, print og nettaviser. Tal frukostseminar og offentlege arrangement	Auke kyrkjeleg nærvær i aktuelle samfunnsspørsmål og på ulike samfunnsarenar			
1.2.2 Kyrkja samhandlar med ulike trus- og livssynssamfunn	Talet på forum for religionsdialog	Stimulere til lokale dialogmøter			
 1.3 Styrkjer gjennom si organisering ei levande og nærverande folkekyrkje					
1.3.1 Rekruttering til kyrkjelege stillingar blir styrka	Tal søkjarar til vigsla stillingar, tal vakansar i vigsla stillingar	-vere synleg og ta del på aktuelle utdanningsmesser -føre dialog med utdanningsinstitusjonar - utforde potensialet og organisering i samarbeid med fellesråd for å bli lærebedrift	17 4 8	BW/LS BW/P-avd KV/SMH/P-avd	Året
1.3.2 Kyrkja har ein velfungerande organisasjon	Tal avviksmeldingar og varsel	Innføre årshjul for samarbeid med fellesrådet sine organ			

1.3.3. Kompetanse- utvikling blir styrka	Tal deltakarakar i etter- og vidareutdanning.	<ul style="list-style-type: none"> -Stiftsdagar -vidareføre digitale fagsamlingar -Knytte kontortilsette til kompetansetilbod på linje med prestar -Auke samhandling med fellesrådet sine organ, inn-føring av felles årshjul -Utvikle vidare og starte gjennomføring av eit revidert leiarutviklingsprogram på soknenivå (prostivis gjennomføring) 			
--	---	---	--	--	--

 2. KYRKJA ER DER LIVET VERT LEVD					
Resultatmål	Indikatorar	Tiltak	Bere- kraft	Ansvar	Frist
 2.1 Styrkjer kyrkja som kulturarena og forvaltar av kulturarv for alle generasjonar					
2.1.1 Fleire deltakarar på konserter og kulturarrangement	Tal på deltakarar på konserter og kulturarrangement i kyrkjene i regi av kyrkjelydane/ andre aktørar	<ul style="list-style-type: none"> - Følgje opp vedtatt kulturplan, - Fagsamlingar for kyrkjemusikarar/ kyrkjemusikalsk råd 	17 3	JEB JEB	2024
2.1.2 Styrke og fornye kyrkjeleg kulturarv nasjonalt og lokalt	Tal opne kyrkjer. Tal på arrangement og deltakarar, tal avisoppslag	<ul style="list-style-type: none"> - Etablere "Kulisteinseminaret" i samarbeid med Nordmørsmuseet - Turne med "Lyden av kirken" - Vidareutvikle kyrkjeleg pilegrimskompetanse gjennom nettverksmøte og ressursgruppe - Opne kyrkjer - Digital formidling av liturgiske element i kyrkjer ved nøkkelstadane langs KPL - Bevaringsprogrammet for kulturhistorisk viktige kyrkjebygg 	17 17 17 11 12 4	JEB JEB JEB K-fag JEB/ SMH	2024
2.1.3. Skular og andre aktørar formidlar kulturarven i/til kyrkja	Talet på barnehage- og skulegudstenester. Talet på besøk av barnehagar/skular i kyrkja og talet på besøk i barnehage og skule	<ul style="list-style-type: none"> -jf. Punkta 1.1.2. og 2.1.2. - Stimulere til pilegrimsaktivitetar i skulen - Auke dialogen med rektorar/fylkeskommune - Styrke katekettenesta og løfte fram undervisningsoppdraget 	4	BW/JEB BW	


2.2 Bidreg til å verkeleggjere berekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt					
2.2.1 Fleire kyrkjelyder med diakonal satsing	Tal på kyrkjelyder med diakonal satsing	-Oppfølging av tilsette diakonar -Tettare oppfølging og støtte til diakonalt fokus i kyrkjelydar utan diakonal ressurs -strategisk bruk av tilskotsmidlar			
2.2.2 Kyrkja fremjer menneskeverd, fred, menneskerettar og vern om skaparverket	Tal på sjelesorgsamtalar (6.D.10). Tal på kyrkjelydar med besøksteneste/tal besøk (6.D.8) Tal på arrangement og deltakarar. Tal på grønne kyrkjelydar. Tal på kyrkjelydar med deltaking i KNs fasteaksjon. Oftringar til KN ++	-Nytt fokus på «Torsdager i svart» i bispedømmet, med særskilt vekt på barn og unge -auka fokus på dei 4 diakonale søylene, både i kyrkjelyd og i "kyrkja vår" - kunnskapsheving og bevisstgjerjing på internasjonal diakoni			
2.2.3 Den norske kyrkja sitt utslepp og miljøforureining blir redusert.	Tal på grønne kyrkjelydar. Lågare utslepp i samband med arbeidsreiser (BergHansen)	- ta i bruk ny sertifiseringsmodell når den ligg føre - Havets dag 2024			


 2.3 Samhandlar med organisasjonslivet, andre trus- og kyrkjesamfunn, offentlege, private og ideelle aktørar					
2.3.1 Samarbeid mellom kyrkjelyd og misjon blir styrka	Tal på misjonsavttalar Tal på sokn som tek del i aksjonen «Saman som kyrkje i heile verda»	-halde oppe talet på misjonsavttalar -løfte eit heilskapeleg og tverrfagleg misjonssyn/misjonsforståing			
2.3.2 Dnk styrker og gjer synleg at ho er del av den verdsvide kyrkja	Deltaking og bidrag i økumeniske samanhengar. Talet på økumeniske gudstenester	Tar aktivt del i å utvikle vennsapsrelasjonane: <ul style="list-style-type: none"> - utvikle kyrkjemusikalsk samarbeid med Newcastle - Pilegrimsvandring Newcastle - Ungdomsutveksling med Ungarn 		JEB	2024
2.3.3 Barne- og ungdomsorganisasjonane tar del i kyrkjelydane	Rapportert samarbeid mellom sokn og organisasjonar	Restarte plattformarbeidet Kirkens Unge			



3. KYRKJA ER MEIR FOR FLEIRE

Resultatmål	Indikatorar	Tiltak	Bere- kraft	Ansvar	Frist
3.1 Gjev tilhøysle og skapar gode møtestader for fellesskap fysisk og digitalt					
3.1.1 Kyrkja sitt digitale nærvær aukar og verktøy for digital samhandlin g blir utnytta	Talet på artikkeltreff i radio, TV, print og nettaviser. Talet på frukostseminar og offentlege arrangement Talet på brukarar/kyrkjelydar/arr i «skjerikyrkja» og på nettsider	Kyrkja vår Målretta satsing på sosiale media, media og eiga nettside Leiinga tar eit aktivt informasjonsansvar i det daglege arbeidet Kyrkja vel aktivt meiroffentlegheitsprinsippet Setje kommunikasjon på dagsorden internt –alle er kommunikasjonsarbeidarar Gjere kommunikasjon til ein naturleg del av staben sin arbeidskvardag Bispedømetts digitale plattformer speglar befolkninga i Møre bispedømme og deira interesser, gleder og bekymringar i kvardagslivet. Innhaldet på digitale plattformar speglar det som elles rører seg i samfunnet og mediebiletet. Kyrkja sine tilbod til ulike aldersgrupper kjem tydeleg fram på dei digitale plattformene. Sikre nok ressursar og kompetanse til å halde oppe ei truverdig digital kommunikasjonssatsing			
3.1.2 Universell utforming av og i kyrkja blir styrka	Tal UU nettsider/ kyrkjebyggdatabase Tal UU kyrkjer Tal på interne system med UU-funksjonalitet,	<ul style="list-style-type: none"> - 100% MED-sertifiserte sokn i alle prosti - Oppfølging av KM 7/23 – Likeverdige tilgjengelighet og tilhørighet 			

	Tal gjennomførte "kurs 100% med", Tal på arr. med teiknspråktolk. SSB 6.D.13				
3.1.3 Folkekyrkja tilbyr ulike møteplassar og fellesskap	Talet gudst. og deltakarar ved høgtider/helgemesse. SSB 6.D.1-4,6,7,11	Utvikle samhandling og samledelse på soknenivå Leiarutviklingsprogram i kyrkjelydsutvikling i justert prostiformat			
 3.2 Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på					
3.2.1 Ungdomsarbeidet blir styrka og kyrkja er til stades på utdanningsinstitusjonar og i forsvaret	Talet på deltakarar på tilbod for 13-17 år/ 18-30 år og leiarkurs. Talet på samtalar med studentprest og feltprest	Vidareføre FollowMe Seminar/fagdag om konfirmasjonstida om leir og samarbeid omkring konfirmasjonsarbeidet			
3.2.2 Kyrkja si rolle i sivilsamfunnet blir styrka	Deltaking i kommunale kriseteam. Deltaking i fylkesberedskapsråd. Talet på sorggrupper (SSB 6.D.5)	-Oppdatering og oppfølging av krise- og beredskapsplanen			
3.2.3 Fleire kyrkjelydar tilbyr fellesskap til nye Noreg	Talet på kyrkjelydar med tilbod i samband med integreringsarbeid (6.D.12)				

3.2.4.Kyrkja bidreg til nyskaping og innovasjon (kr/prosjekt)	Tal på innvilga søknader om vekstmidler				
 3.3 Skapar ein mangfaldig, rekrutterande og inkluderande arbeidsplass og frivilligarena					
3.3.1 Kyrkjelege medarbeidarar trivest i jobben og har eit inkluderande og likestilt arbeidsfellessk ap.	Medarbeidarundersøkingar. Sjukefråvær. Talet på nyttilsette med nedsett funksjonsevne eller hol i CV (jf. tildelingsbrev frå dep.)	Fortsetje innføring av Kyrkja vår Fortsett fokus på HMS og LIM-arbeidet Oppfølging av medarb.us.2023 Sikre gode avviks- og varslingsrutinar, informasjons og haldningsarbeid - tettare og meir systematisk samarbeid med FR/Kyrkjevevjer. Systematisk oppsøkjande samarbeid. - Styrke katekettenesta og løfte fram undervisningsoppdraget			
3.3.2 Fleire blir engasjert til frivillig teneste i kyrkja	Tal på frivillige (splitta på i kva for samanhengar) Tal på opplærings- og motivasjonssamlingar for frivillige (eksisterande SSBindikator)	Snakke om frivilligheit/frivilligheitsleiing Stiftsdagar			



DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Næsje Sætre	110	23/03067-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
65/23	Møre bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2023

Budsjett 2024

Vedlegg:

Statsbudsjettet 2024 - foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene
Fordeling av midler 2024 pr 15

Saksorientering

Foreløpig budsjett 2024 (versjon pr. 29.11.2023) er utarbeida av Felles økonomieining i samarbeid med stiftsdirektør, avdelingsleiarar og administrasjonen.

Tildeling 2024:

Foreløpig budsjett 2024 bygger på foreløpig antatt tildeling. Det er pr. dato ikkje mottatt brev om budsjettfaktorar frå Kirkerådet for 2024.

Tildeling til Møre bispedømmeråd er foreløpig på kr 122 295 000 – fordelt som følger;

- kr 86 128 000 budsjettgruppe 1 - drift
- kr 36 167 000 budsjettgruppe 2 – tilskot

Årets tildeling til bispedømme er lønns- og prisjustert med 4,21 %. Alle bispedømme er trekt for sin del til samisk prest/diakon i Sør-Norge og 50 % stilling i forbindelse med «Sannheit og forsoning». For Møre bispedømmes sin del er tildelinga redusert med kr 58 000 og kr 33 000.

Årets tildeling for budsjettgruppe 2 – tilskot er lønns- og prisjustert med 3,91 %. Alle bispedømme er trekt for sin del til kvalifiseringsstipend-ordninga – for Møre bispedømmeråd er det kr 109 000.

Det er usikkerheit rundt den nye tilleggslønnsavtale for prester frå 01.07.2023 og omfanget av økonomien rundt denne. Nye satsar for beredskap er ikkje innarbeida i dette forslaget til budsjett. FØ ber bispedømmerådet være forberedt på at kostnadene kan auke.

Disponible midlar - Balansepost (konto 2050)

Møre bispedømmeråd har et akkumulert mindreforbruk pr 1/1-23 på drift og tilskot på kr 8 568 000. I budsjett for 2023 er det planlagt bruk av kr 4 375 000.

Kirkerådet har i KR-sak 52/21 vedtatt en avgrensning i bispedømmerådernes akkumulerte mindreforbruk, tilsvarende 3 % av siste års tildeling. For bispedømmeråd som ved utgangen av 2020 har meir enn 3 % av si tildeling i slike oppsparte midlar, vil eit ytterlegare mindreforbruk i 2022 leggast til ubunden eigenkapital i Den norske kyrkje og ikkje lagt til

bispedømmet. Ordninga med ei øvre grense for akkumulert mindreforbruk på 3 % av tildelinga trer fullt ut i kraft frå rekneskapsåret 2023.

For Møre bispedømmeråd utgjør denne 3 %-regelen kr 3 533 000 i 2023 og for 2024 kan den bli kr 3 669 000.

Det opparbeida mindreforbruket står i balansen. Kr 3 245 000 er budsjettert brukt i 2024.

Budsjett-tekniske forutsetningar:

Felles økonomieining har fastsett nokre budsjett-tekniske forutsetningar som er lagt til grunn i budsjettarbeidet for 2023, spesielt gjeld dette budsjettering av lønn og godtgjersler. Dette er i hovudsak ei vidareføring av tidlegare års forutsetningar.

- Lønn til faste stillingar:

For fast tilsette er det budsjettert med reell årslønn og stillingsprosent, med tillegg av feriepengar og arbeidsgivaravgift.

For vakante stillingar er det budsjettert med en fastsett årslønn avhengig av stillingstype (prost, sokneprest, kapellan/prostiprest, rådgivar), med tillegg av feriepengar og arbeidsgivaravgift. Dette gir budsjettmessig dekning for vikar i vakante stillingar.

- Lønn til vikarar:

Det er satt av midlar til vikar i ferier og studiepermisjon. Det er også budsjettert med 30 % vikar for frikjøp leder av presteforeninga.

- Stiftspraksis:

For 2024 er det budsjettert med ein kostnad for 5 stiftspraksiskandidatar i Møre bispedømme.

- NAV-refusjonar:

Det budsjetterast ikkje med NAV-refusjonar (sjukepengar og foreldrepengar). Arbeidsgivarperioda er 16 dagar. Maksgrense for NAV-refusjonar er 6G – for 2024 utgjør kr 711 700.

Når man mottar NAV-refusjonar gir det et handlingsrom for å dekke opp med vikar, evt. inndekning av meirforbruk gjennom året.

- Tilleggslønn presteskabet:

Gjelder tilleggslønn som følger av prestane si arbeidstidsavtale (tillegg for arbeidstid på ettermiddag, kveld, helge- og høgtidsdagar). Budsjettposten er foreløpig på same nivå som i 2023. Med ny tilleggslønnsavtale må bispedømmet forvente at denne posten kan auke noko.

- Beredskapsgodtgjersle presteskabet:

Gjelder godtgjersler som følger av beredskapsavtala for prestane, dvs. avtalt godtgjering for vaktuke/-dagar og for evt. utrykkingar. Budsjettposten er foreløpig på same nivå som i 2023. Nye satsar for beredskap er ikkje innarbeida og bispedømmet må forvente at denne posten aukar noko.

- OVF-bustadar:

Opplysningsvesenets fond sender faktura til bispedømmerådene kvar månad for dei bustadane som inngår i den nye bustadordninga. De tilsette blir trekt for husleige. Når bustaden evt. står ubrukt vil det medføre en meirkostnad.

- Lønnsoppgjør 2024:

Tildelinga til bispedøma for 2024 vil vere lønns- og prisjustert. Bispedømmeråda må av den grunn sette av midlar til lønnsoppgjøret i 2024 i budsjettet. Det forventast 4,9 % lønnsauke, og i budsjettet for Møre er det satt av kr 2 398 000 gjeldande for perioden mai til desember 2024. Beløpet inkluderer feriepengar og arbeidsgivaravgift.

Budsjettering av lønn og godtgjørelse:

Forslag til foreløpig budsjett 2024 er basert på nevnte forutsetninger og etter dialog med stiftsdirektør og avdelinger. Det er blitt foretatt en gjennomgang av stillingshjemler/bemanning og vikarbehov utover full bemanning. Tilleggslønn og beredskapsgodtgjørelse vil mulig måtte økes. En ny vurdering av tallene kan gjøres ut fra tilleggslønnsoppgjøret/regnskapstallene for 2023. Evt. justeringer kan skje i endelig budsjett 2024.

Følgende årsverk er budsjettert for Møre bispedømme:

Koststed/prosti	Vakante årsverk	Årsverk totalt	Innsparing årsverk	Netto budsjetterte årsverk
2803xxx - Bispedømmekontoret	0,00	14,00	-0,80	13,20
2804210 - Molde domprosti	1,00	14,30	-1,00	13,40
2804220 - Søre Sunnmøre prosti	1,00	16,20	-1,20	14,35
2804240 - Nordre Sunnmøre prosti	3,00	24,90	-1,80	24,10
2804250 - Indre Romsdal prosti	1,00	5,00	-0,30	4,70
2804260 - Ytre Nordmøre prosti	1,00	9,50	-0,70	8,50
2804270 - Indre Nordmøre prosti	1,00	6,00	-0,40	5,45
TOTALT	8,00	89,90	-6,20	83,70

Studentprester og fengselsprestene er inkludert i antall prester i prostiene.

I Budsjettet for 2024 er det forutsatt samme innsparing i stillinger på bispedømmekontoret og i prostiene som i 2022 og 2023.

Budsjettering av drifts- og reisekostnader:

Forslag til foreløpig budsjett for drifts- og reisekostnader for 2024 er i hovedsak basert på en videreføring av forrige års budsjetterte aktiviteter (erfaringstall/historikk) og dialog med stiftsdirektør og avdelingsledere.

Etablerte aktiviteter som arbeidsveiledning (ABV), drift av ulike råd/utval fagdagar (for diakonar, kateketar, trusopplærarar og kyrkjemusikarar) og administrativ hjelp til prostane har budsjettmessig dekning på same nivå som tidlegare.

Kommentarar til enkelte kontogrupeer:

- Kto.gruppe 51xx – Midlertidige stillingar, ekstrahjelp, honorar m.m.:
Gruppen inneheld vikar til frikjøp av PF-leder, ferievikarar og vikar ved lengre studiepermisjonar.
- Kto.gruppe 53xx – Gruppeliv, honorarer og annen oppgavepliktig godtgjørelse:
Kontogruppen inneheld kostnader til honorar bispedømmerådets medlemmer og tjenestedrakt til ansatte.
- Kto.gruppe 59xx – Andre personalkostnader:
Gruppen inneheld personalkostnader og regnskapsmessige avsetningar gjennom året som er relatert til øvrige konti innan lønn og godtgjørelser.
- Kto.gruppe 6790 – Kjøp av andre fremmede tjenester:
Gruppen inneheld arbeidsveiledning, organisasjonsutvikling og kompetanseutvikling
- Konto 6797 – Annen bistand
Kontoen inneheld tilskudd til administrativ hjelp for prostene.
- Kto.gruppe 68xx – Kontorrekvisita, trykksaker og møter, kurs og seminar:

Gruppen inneholder administrative kostnader, arrangementer/møter for kirkefagfeltene, presteskapet og administrasjonen (f.eks. prostemidler, BDR-møter, stiftsdag, UBDR, ABV, div. arr. Kirkefag, div møter som f.eks. TAF, REVU, Kontaktmøte og RAMU osv.). I tillegg inneheld posten kostnader om «Vennskapsmenighet».

- Kto.gruppe 71xx – Bilgodtgjørelse, diett, reiser mm:
Gruppen inneholder reiser for prester, biskop og ansatte i administrasjonen. I tillegg inneholder posten samling for ungdomstinget 2024.

For å få et budsjett i balanse, er det her budsjettert med en innsparing i drift på kr 4 375 000. Beløpet kan eventuelt tas av oppsparte midlar i balansen.

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd vedtek budsjettet for 2024



DEN NORSKE KIRKE

KR - Seksjon for regnskap

Møre bispedømmeråd
Moldetrappa 1

6415 MOLDE

Bjørn Olaf Storhaug

Dato: 30.11.2023

Vår ref: 23/00465-13

Deres ref:

Statsbudsjettet 2024 - foreløpige budsjettfaktorer for bispeddømmene

Dette brevet redegjør for kjente budsjettforhold som bispeddømmerådene kan bruke i sitt arbeid med budsjetteringen for 2024.

STATSBUDSJETT 2024

I statsbudsjett 2023 foreslår Barne- og familiedepartementet et rammetilskudd til Den norske kirke på 2 567 mill. kroner. Målt mot revidert nasjonalbudsjett 2023 representerer forslaget en økning på 5,03% eller 123 mill kroner.

I tillegg er det i særskilt bevilgning fra Justisdepartementet gitt et tilskudd på kr 6 000 000 til drift av Svalbard kirke. Dette er en økning på kr 250 000.

Bevilgningen til Dnk inkluderer et tilskudd på 20 mill til pensjon slik at øvrig tildelingsøkning er 4,21% når man sammenligner mot budsjett 2023, etter RNB-økningen.

Økningen i tildelingen er ikke tilstrekkelig for å møte årslønnsveksten på 4,9%. Sammen med store økte pensjonskostnader gjør det det utfordrende å fremlegge et 2024-budsjett i balanse.

Endelig statsbudsjett vedtas av Stortinget 4. desember.

FORELØPIG FORDELING AV MIDLER

Tilskuddet fordeles på tre budsjettgrupper slik som for 2023 og ihht vedtak på Kirkemøtet i 2020:

- Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift
- Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd
- Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.:

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Oddleiv Moen

Kirkemøtet vedtok i august at «...rammetilskudd for 2024 fordeles med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2023».

Beregning	År 2024	År 2023	Økning	
2024-vekst	inntekt	e RNB	NOK	%
Brutto	2 573 435	2 450 214	123 221	5,03 %
Hvorav pensjon	-20 000			
Netto	2 553 435	2 450 214	103 221	4,21 %

Det følger av dette at de ulike budsjettgruppene er i fordelingen gitt en økning på 4,21%.

Fordeling av midler	År 2023		År 2024	
	Tilskudd	Fordelt	Tilskudd	Fordelt
Alle tall hele 1000 kr				
Statsbudsjett rammetilskudd	2 393 344			16.11.23
Tillegg via revidert nasj.budsjett	51 120			
Sum statsbudsjett	2 444 464		2 567 435	
Tilskudd til Svalbard	5 750		6 000	
Gruppe 1 - Dnk drift *		1 850 735		1 947 717
Gruppe 2 - Dnk tilskudd		552 691		575 961
Gruppe 3 - Tilskudd andre		46 788		49 757
Totalt	2 450 214	2 450 214	2 573 435	2 573 435

2023*: trekk for akkumulert merforbruk 3 784 gir netto 1 846 951 for budsjettgruppe 1
 År 2023 er etter RNB; jfr tildelingsbrev 16.6.23, sum 2 446 430. Opprinnelig budsjett var på 2 399 094

BUDSJETTGRUPPE 1 - FORELØPIG RAMME

Det er fortsatt noen usikkerhetsfaktorer for budsjett 2024, men tabellvedlegget viser foreløpig tildeling pr bispedømme.

Bispedømmerådene kan legge til grunn i sine budsjetter en økt tildeling på 4,21%. Foruten prisjusteringen er følgende endringer gjort for bispedømmerådene:

- Oslo bispedømme har fått tildelt kr 900 000 med helårsvirkning til samisk prest i Sør-Norge. Stillingen er finansiert ved at alle bispedømmer trekkes forholdsmessig.
- Stavanger bispedømme har fått tildelt kr 1 050 000 med helårsvirkning til pilegrimsprest på Vestlandet. Stillingen er finansiert ved bruk av tildeling fra revidert nasjonalbudsjett 2023.
- Nord-Hålogaland bispedømme har fått tildelt kr 530 000 med helårsvirkning til en 50% stilling for oppfølging av sannhet- og forsoningskommisjonen. Stillingen er finansiert ved at alle bispedømmer trekkes forholdsmessig.
- Det er også satt av kr 1 050 000 til dialogprest med helårsvirkning. Dette ligger foreløpig i Kirkerådet. Stillingen er finansiert ved bruk av tildeling fra revidert nasjonalbudsjett 2023.

BUDSJETTGRUPPE 2 – DNK TILSKUDD

TILSKUDD BUDSJETT ÅR 2024 - BUDSJETTGRUPPE 2		
16.11.2023	Alle tall hele 1000 kr	
Tilskuddsområde	År 2023	År 2024
Trosopplæring	356 220	370 119
Oslo og Nidaros domkirker	5 947	6 178
Diakoni, undervisn og kirkemusikk mv	190 524	197 967
Kvalifiseringsstipend	0	1 697
Sum budsjettgruppe 2	552 691	575 961

Budsjettforslaget inkluderer midler til kvalifiseringsstipender for kirkemusikere, undervisningsansatte og diakonimedarbeidere. Hensikten med en slik ordning er at disse profesjonene kan kvalifisere seg til vigsling som kantor, kateket og diakon. Avsatt stipendbeløp utgjør 0,3% av budsjettgruppe 2. Beløpet styres av HR-seksjonen i Kirkerådet, og er finansiert av bispedømmene.

I utgangspunktet er tilskuddsnivået på 4,21% men fratrukket ovennevnte 0,3% betyr dette en netto tilskuddsøkning på 3,91% til trosopplæring, domkirkene, diakoni, undervisning mv.

Basert på ovenstående viser vedlagte tabell fordeling pr budsjettgruppe og pr enhet.

Med vennlig hilsen

Kurt Haugen
økonomidirektør

Oddleiv Moen
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Fordeling av midler 2024 pr 15.nov 23

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Agder og Telemark bispedømmeråd, Aslak Wegge	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD

Borg bispedømmeråd, Anne Sofie Rosenvinge	Bjarne Aas gate 9	1606 Fredrikstad
Bjørgvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Bjørgvin bispedømmeråd, Jan Ove Fjelltveit	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Hamar bispedømmeråd, Freddy Knutsen	Postboks 172	2302 HAMAR
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Nord-Hålogaland bispedømmeråd, Anne Bergljot Skoglund	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Oslo bispedømmeråd, Ole Edvard Wold-Reitan	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Stavanger bispedømmeråd, Jorunn Kraft Vistnes	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd, Ole Christian Erikstad	Tolder Holmersvei 11	8003 Bodø
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Tunsberg bispedømmeråd, Eigil Morvik	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Møre bispedømmeråd, Bjørn Olaf Storhaug	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Nidaros bispedømmeråd	Erkebispegården	7013 Trondheim
Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjelteraerie, Steinar Skomedal	Kongsgårdsgata 1a,Erkebispegården	7013 TRONDHEIM

Foreløpig fordeling av midler 2024

pr 16.nov 2023

Beløp i hele 1000 kr

	Inntekt	110 - Den Norske Kirke	120 - Kirkerådet	130 - Bispemøtet	210 - Oslo	220 - Borg	230 - Hamar	240 - Tunsberg	250 - Agder og Telemark	260 - Stavanger	270 - Bjørgvin	280 - Møre	290 - Nidaros	300 - Sør-Hålogaland	310 - Nord-Hålogaland	311 - Svalbard Kirke	Total
Inntekter																	
Statsbudsjett post 70	2 567 435																
Statsbudsjett post 70 - revidert nasjonalbudsjett																	
Svalbard kirke fra Justisdep.	6 000															6 000	
Sum inntekter	2 573 435																2 573 435
Budsjettgruppe 1: Den norske kirke - drift																	
Rammetilskudd			124 421	11 108	170 966	146 422	123 444	121 018	137 439	116 451	172 462	86 219	133 149	91 683	99 033		1 533 815
Rettssubjektsnivå (eks. pensjon)	176 359																176 359
Rettssubjektskostnader til pensjon	210 477																210 477
Avsetning kirkevalg	18 966																18 966
Svalbard kirke fra Justisdep.																6 000	6 000
Samisk prest/diakon i Sør-Norge, helårsvirking					824	-98	-84	-82	-92	-80	-114	-58	-90	-60	-66		-
Pilegrimsprest										1 050							1 050
Dialogprest			1 050														1 050
50% prestilling til oppfølging av sannhets- og forsoningskommissjonen					-65	-55	-47	-46	-52	-45	-65	-33	-50	-34	492		-
Sum budsjettgruppe 1		405 802	125 471	11 108	171 725	146 269	123 313	120 890	137 295	117 376	172 283	86 128	133 009	91 589	99 459	6 000	1 947 717
Budsjettgruppe 2: Den norske kirke - tilskudd																	
Trosopplæring*			5 138		37 356	46 752	28 224	32 898	33 674	37 839	48 942	22 569	36 070	20 057	20 600		370 119
Oslo og Nidaros domkirker*					2 472								3 707				6 178
Diakoni, undervisning og kirkemusikk m.m.*		1 712	3 593		20 244	20 736	15 280	14 413	17 629	18 705	22 151	13 598	15 154	18 916	15 836		197 967
Kvalifiseringsstipend disponert av Kirkerådet		1 697															1 697
Sum budsjettgruppe 2		3 409	8 731	-	60 071	67 488	43 504	47 311	51 303	56 544	71 093	36 167	54 932	38 973	36 436	-	575 961
Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre																	
Døvekirken		13 741															13 741
Kristent arbeid blant blinde		1 415															1 415
Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO)		8 053															8 053
Vake		4 930															4 930
Samisk bibeloversettelse (Det Norske Bibelselskap)		1 944															1 944
KUN		7 257															7 257
Kirkens SOS		1 619															1 619
Økumeniske kontingenter mm		10 798															10 798
Sum budsjettgruppe 3		49 757	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49 757
Total fordeling for 2024		458 968	134 202	11 108	231 796	213 757	166 817	168 201	188 598	173 920	243 376	122 295	187 941	130 562	135 895	6 000	2 573 435
* Beløpene inneholder trekk til kvalifiseringsstipendordning.																	
* Beløpene i tabellen er redusert med 0,3%-poeng i alle tre tilskuddskategoriene. Dette tilsvarer pr bdr:					-181	-203	-132	-141	-154	-170	-214	-109	-165	-117	-110		-1 697

16.11.202313:44



DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjørn Olaf Storhaug	000	23/03471-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
66/23	Møre bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2023

Godtgjersler for medlemmer av Møre bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksorientering

Sak om godtgjersle for bispedømmerådet sine medlemmar og leiar for perioden 2020 – 2023 blir lagt fram bispedømmerådet. Det er opp til rådet sjølv å fastsette om saka skal handsamast av medlemmane i inneverande valperiode for den neste valperioden eller om saka skal handsamast av medlemmane av det nye bispedømmerådet. I dette spørsmålet er det litt ulik praksis i dei ulike bispedøma.

Det er til vurdering om møtegodtgjersle for leiar og medlemmar av bispedømmeråd skal bli fastsett på nasjonalt nivå. Inntil dette er avklart tilrår stiftsdirektøren at noverande bispedømmeråd gjer vedtak. Stiftsdirektøren tilrår og vedtak om godtgjersler blir gjort av det sittande bispedømmerådet slik at desse punkta er avklara før konstituering av nytt bispedømmeråd.

I Møre har bispedømmerådet om lag 7-8 møtedagar i året. (Kyrkjemøtet står under Kyrkjerådets sitt budsjett som og dekkjer kostnadane i den samanhengen.)

Ordning for møtegodtgjersle for bispedømmerådet sine medlemmar og leiar har følgd ei utvikling frå øyremerking av midlar til at møtegodtgjersle går inn som del av rammetildelinga til bispedømmerådet.

For bispedømmerådet sine medlemmer og innkalla varamedlem har i bispedømmeperioden fått kr 1.500 for kvar møtedag som godtgjersle for deltaking på møte. (Unntak for biskopen som sitter i bispedømmerådet i kraft av stilling og leiar som har fått fast godtgjersle)

For tapt arbeidsinntekt er det i nokre tilfelle gitt kompensasjon etter reglane i Statens personalhandbok for dokumentert tap og dokumentert, men sannsynleg tap i arbeidsinntekt.

Bispedømmerådet sin leiar har i bispedømmeperioden fått kr 40.000,-. pr år utan ytterlegare møtegodtgjersle. Fast godtgjersle til leiar har vore praksis dei tre siste bispedømmerådsperiodene.

Møre bispedømmeråd har i delegasjonsreglementet vedtatt oppgåve og funksjon for leiar slik:

Bispedømmerådet sin valte leiar

- Bispedømmerådet sin leiar sine oppgåver går fram av "Reglane for formene for bispedømmerådet sin verksemd" og av dette delegasjonsreglementet.*
- Bispedømmerådet sin leiar representerer bispedømmerådet ved ulike høve der det er*

- naturleg, til dømes ved markering av kyrkjejubileum, merkedagar, sjukdom eller dødsfall.*
- c. *Bispedømerådet sin leiar representerer bispedømerådet der det er naturleg og ved stiftssamlingar for dei tilsette*
 - d. *Bispedømerådet sin leiar er arbeidsgjevar sin representant overfor stiftsdirektøren som arbeidstakar og har årlege medarbeidarsamtalar?*
 - e. *Bispedømerådet sin leiar er arbeidsgjevar sin representant overfor stiftsdirektøren i avgjer om innkjøp, reiser, kostnader ved kompetanseutvikling, ferie og permisjonar og andre arbeidsvilkår som gjelder stiftsdirektøren sjølv når slike situasjonar ikkje er dekkja av anna regelverk*
 - f. *Bispedømerådet sin leiar er arbeidsgjevar sin representant overfor stiftsdirektøren ved eventuell varsling om brot på tenesteplikter*

For tapt arbeidsinntekt er det i siste valperiode gitt kompensasjon etter reglane i Statens personalhandbok for dokumentert tap og dokumentert, men sannsynleg tap i arbeidsinntekt når bispedømerådet sin leiar har representasjonsoppgåver.

I samband med ny lov om trus og livssynssamfunn er reglar om rett til permisjon med løn for deltaking i bispedømerådsmøter falt bort. Det kan auke kostnadane for tapt arbeidsforteneste.

De totale kostnadane for Møre bispedøme vil vere om lag 120.000 i leiar- og møtegodtgjersle pr år. I tillegg kjem kostnader for eventuelt tapt arbeidsforteneste. Reisegodtgjersle til og frå møter kommer i tillegg.

Forslag til vedtak er ei vidareføring av det som er vedtatt for bispedømerådet i valperioden 2020 – 2023. Enkelte bispedøme har noko høgare satsar og andre noko lågare satsar, men variasjonane er ikkje vesentlege.

Forslag til vedtak

1. Bispedømerådet sin leiar får kr 40.000 som årleg godtgjersle.
2. Ved forfall av leiar får møteleiar kr 3.000 som godtgjersle pr møte.
3. Bispedømerådet sine medlemmer og innkalla varamedlem får kr 1.500 for kvar møtedag som godtgjersle for deltaking på møte.
4. For tapt arbeidsinntekt blir det gitt kompensasjon etter fastsette reglar.
5. For deltaking i fysiske AU-møte blir det gitt møtegodtgjersle på kr 1.500 for andre enn leiar.



DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bente Wangensteen	421	23/03945-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
67/23	Møre bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2023

Høyring om tilskotsforvaltninga frå Møre bispedømmeråd

Vedlegg:

Høring om tilskuddsforvaltning i Den norske kirke

Saksorientering

Oppsummering av høyringa

Innleiing

Den norske kyrkja får tilskot til diakoni, undervisning, kyrkjemusikk og trusopplæring. Tilskota kjem som statstilskot til rettssubjektet Den norske kyrkja og blir fordelt vidare til lokalkyrkja via bispedømmeråda. I 2023 var desse tilskota på 541 millionar kroner. Kyrkjemøtet vedtok i 2019: «Kyrkjemøtet ber Kyrkjerådet gå gjennom ordningane for tilskot til diakoni, undervisning, kyrkjemusikk og tilskot til trusopplæring i tilskotsgruppe 1B, med sikte på vedtak om samordning av regelverk og tildelingskriterium på Kyrkjemøtet i 2021.»

Våren 2023 vart det nedsett eit utval med mandat til sjå på tilskotsforvaltninga. Utvalet skulle mellom anna foreslå tiltak likare praksis, ei administrativ forenkling og oppfølging av fleire Kirkemøtevedtak med samanheng til tilskotsforvaltninga. Kyrkjerådet behandla rapporten frå utvalet i KR 67/23 og vedtok å senda rapporten på høyring.

Kap. 2 Rammer for tilskotsforvaltninga i Den norske kyrkja

Kapittelet gir ei god historisk oversikt over bakgrunnen, rammer og retningslinjer for tilskot som er gitt av staten til Den norske kyrkja. Finansieringa skal leggja til rette for at kyrkja framleis kan vera ei folkekyrkje med sterk lokal forankring både som trussamfunn og kulturberar. Tilskotet kan ikkje nyttast til å avlasta kommunane for dei lovpålagde utgiftsoppgåvene deira etter lov om tru – og livssynssamfunn § 14.

Vidare vert det beskrive at tilskot til diakonar og kateketar er eit reint stillingstilskot under føresetnad av kommunaldelfinansiering av diakonstillingane. Tilskotet til kateketstillingane er meint fullfinansiert med utgangspunkt at kateketressursane vart overførte frå bispedømmeråda/ kyrkjerådet til fellestråda i 1996

Kap. 3 Dagens tilskotsforvaltning

Dei tilskotsrutinene vi har i dag vart utarbeidd og oppdatert 08.12.2020 og omfattar tilskot til trusopplæring, kateketstillingar, diakoni og kyrkjemusikk. Dette er midlar frå departementet som blir tildelt rettssubjektet, og som går til fellestråd, kyrkjelydar og andre kyrkjelege

organisasjonar. Tilskotsmottakar har ansvar for å rapportera og bruka midlane i høve tilskotsbrevet. Fellestråda forvaltar desse midlane på vegner av sokna. Det vert beskrive eit utfordringsbilete med ulik forvaltningspraksis med bakgrunn i tolking, ønskjer, geografiske og demografiske forskjellar.

Trusopplæring

Tilskotet til trusopplæring vert i dag fordelt på grunnlag av ein fordelingsnøkkel som mellom anna tek for seg storleik og dåpstal til fellestråda etter gitte kriterium. Utjæmningsmidlane blir jamt fordelte på sokna.

Nokon av kriteria er;

- Talet på døypte mellom 0-18 år. (Minimum 75% av tildelinga skal fordelast etter dette kriteriet).
- Bemanning av stillingar med direkte tilskot over statsbudsjettet
- Generell bemanning knytt til undervisningsstillingar
- Geografiske og sosiogeografiske forhold

Dagens fordelingsnøkkel er i lita grad endra dei siste 10 åra. Her bør det gå føre seg ei hyppigare regulering enn praksis er i dag. Manglande regulering slår særleg negativt ut for dei sokna som har auka tilflytting og auka dåpstal. Skal tilskotsfordelinga basera seg på talet på døypte mellom 0 – 18 år, bør dette vera ein variabel som endrar seg positivt oppover med ei nedre grense, eit fast minimumstilskot som sikrar bemanning og tilbod. Kanskje bør det også utarbeidast ein fordelingsnøkkel som tek høgd for omfang og oppslutning i dei ulike tilboud tiltaka.

Diakon og kateket

Nokre bispedømme differensierer tildelinga på grunnlag av kvalifikasjonar eller om tilsette er vigsla eller ikkje, andre gir faste beløp uavhengig av kvalifikasjon og reell lønn. Nokon refunderer utelukkande 50 % på diakonstilling og 100 % på kateketstilling, og nokon tek omsyn til andre refusjonsgrader.

I Møre bispedømme vert tildelinga differensierer på grunnlag av heimlar frå 1996 og kvalifikasjonar, med ei refusjonsgrad på 50 % på diakonstilling og i regelen 100 % på kateketstilling.

Det vi saknar er ei aktivitetsrapportering. Slik det er i dag er desse tilskota eit reint stillingstilskot og vert tildelt under føresetnad at tilskotet blir forvalta i tråd med §12 i kyrkjeordninga for Den norske kyrkja og at ein saman med soknerådet legg til rette gjennomføring av godkjende planar.

Møre bispedømme har sidan 2021 tildelt etter desse satsane;

- 50% stillingsdekning gir tilskotssum for tilsett diakon i lønsgruppe 5 (med masterkompetanse eller godkjend kompetanse etter gamal ordning)
- 50% stillingsdekning for tilsett diakonmedarbeidar i lønsgruppe 4 (utan godkjend diakonkompetanse)
- 100% stillingsdekning gir tilsett kateket i lønsgruppe 5 (med masterkompetanse eller godkjend kompetanse etter gamal ordning)
- For tilsett kyrkjelydspedagog i lønsgruppe 4 (utan godkjend kateketkompetanse)

Møre vurderer eit meir- og mindreforbruk på dei to tilskotsstillingane (diakon og kateket) kvar stilling for seg. Eventuelle restmidlar vil saman med mindreforbruket i trusopplæringa, vert ope kunngjorde til spesifikke formål gjennom Vekstmiddel ordninga.

Møre bispedømme tek omsyn til rutine for rapportering og utbetaling som er sett av FØ (felles økonomisk eining).

Storleik på stillingar i dagens trusopplæring

Trosopplæringutvalget vurderer at det er vanskeleg å forsvare ein praksis der normalen er små stillingsprosentar for dei som arbeider med kyrkjeleg undervisning og læring. Stillingar på mindre enn 30% kan gi dårlegare kvalitet på trusopplæringa, avgrensa med tid til tverrfagleg samarbeid og fagutvikling. Slik vert det er vanskelegare å ivareta heilskap eller å tenkja strategisk og langsiktig. For å kunne gjere noko med dette, må ein kanskje i større grad tenkja samarbeid på tvers av sokn og fellestråd.

Kap. 4 Internrevisor si vurdering av tilskotsforvaltninga vi har i dag

FØ har i samarbeid med avdeling for kyrkjefag og økumenikk utarbeidd ein mal for tilskotsbrev som inneheld overordna regelverk. Nokre bispedømme vel å leggja til eigne vilkår i brevet. Dette skaper forskjellar. Krav om stikkprøver på rekneskap tilsendt frå fellestråda er eit slikt døme.

Kap. 5 Problemstillinga som grensa til tilskotsforvaltninga

1. Kyrkjeleg organisering
Kyrkjemøtet vedtok i KM 10/22 at ein skulle arbeida med eit felles rammeverk, strategiar, politikk og system for å leggja til rette for einskapleg og effektiv forvaltning og samanheng i heile trussamfunnet. Det vart også gjort eit vedtak om at tilsynet til biskopen og rolla til bispedømmerådet som strategisk leiarorgan i bispedømme skulle bli styrka. Dette kan påverka tilskotsforvaltninga.
2. Godkjenning av planar
Med trusopplæringsreforma kom det krav om godkjenninga av plan av biskopen for at det skulle utbetalast tilskot. Det er ikkje eit krav om diakoniplan eller kyrkjemusikkplan for å få tilskot til diakoni eller kyrkjemusikk.
Med innføring av «Kyrkja vår – samla plan for arbeidet i soknet» er det behov for å finne ein praksis og kva for ei rolle biskopen skal ha knytt til dette.

Kap 6 Skildring av stillingsmodellen og aktivitetsmodellen.

Stillingsmodellen

Modellen byggjer på den praksis vi i dag har for tilskot til kateket- og diakonstillingar. Her er avgjer Bispedømmerådet kvar og kven som skal få tilskot til stillingar..

Modellen vil føra vidare denne oppfølginga og i tillegg vil Bispedømmerådet få ei auka rolle i oppfølging av stillingar i trusopplæringa og til aktivitetar knytt til dei rammene som det vert gitt tilskot til.

Modellen kan gi auka føreseielegheit for rettssubjektet då han overlèt bruken av stillingsressursane, etter sentralt utarbeidde rutinar, til lokalkyrkja. Eit mindreforbruk vil delegerast gjennom midlar til strategiske satsingar.

Modellen har to alternative måtar å utrekne ut fordeling av tilskot:

- A. Reelle utgifter knytt til stillingane blir kompenserte
- B. Bruke ein fordelingsnøkkel som bereknar på bakgrunn av ei rekkje kriterium mellom anna kvalifikasjonskrava, kor stort tilskot eit fellestråd skal få for ei stilling

Dei foreslår og ein felles nasjonal praksis for kor lenge ei stilling kan stå vakant før bispedømmerådet tildeler midlane til ei anna stilling i eit anna fellestråd. Her er forslaget 24 månader dersom ein ikkje får tilsett og 12 månader dersom vakansen kjem av manglande lokal finansiering.

Modellen gir bispedømme høve til å omfordele midlane til sokn med eit udekt behov og den vil kunne stimulera til at fleire oppfyller krava til fagutdanning.

Modellen er vanskeleg å gjennomføra for tilskot til kyrkjemusikalsk verksemd i domkyrkjene, sidan desse midlane i lita grad går til stillingar. Modellen vil også bli vanskeleg å gjennomføre konsekvent for tilskot til trusopplæring, sidan delar av trusopplæringstilskotet er driftsmidlar.

Aktivitets modellen

Denne modellen byggjer på dagens praksis for trusopplæringstilskot, der bispedømmet som tilskotsgivar gjennom plan og rapportering frå tilskotsmottakar sikrar at tilskotet blir brukt til dei rette aktivitetane etter planen som blir godkjend av bispedømmeråd eller biskop.

Modellen vil inneber:

- Tilskot til diakoni, trusopplæring, kyrkjeleg undervisning (kateketteneste) er definert.
- Bispedømmerådet må ta omsyn til eventuelle spleiselag mellom fellesråd når det gjeld fordeling av tilskot til diakonstillingar.
- Bispedømmerådet tildeler eit rammetilskot til aktivitetar.

Modellen legg vurderinga av plassering og bruk av stillingar og midlar på fellesrådnivå. Dette inneber ein større fridom for fellesrådet og kan gjennom det gi rettssubjektet mindre kontroll med at tilskota går til formålet.

Utvalet meiner derimot at aktivitetsrapportering i «Kyrkja vår» og årlege samtalar med tilskotsmottakar vil gi tilstrekkeleg kontroll med bruken tilskotet.

Bispedømmerådet vil, som strategisk organ i denne modellen, kunna ha myndigheit til å omdisponera tilskot frå fellesråd der det blir skapt lite aktivitet per krone til fellesråd der det blir skapt mykje aktivitet per krone. Bispedømmerådet kan også auka eller redusera tilskotet slik bispedømmerådet i dag vurderer fordeling av presteressursar i bispedømmet

Det er viktig med ein nasjonal felles praksis knytt til vurderingskriterium og kor mykje som maksimalt kan gå til å dekkja administrasjon. I dag blir dette praktisert ulike. Utvalet foreslår at maksimalt 5 % av tilskotet kan gå til administrasjon.

Modellen foreslår også at Fellesrådene i ein skilde år bør kunne akkumulera inntil 50 % av tilskotet for å gjennomføra særskilde ekstrasatsinga. Vidare foreslår aktivitetsmodellen at rekneskapsrapportering skjer med prosjektkode slik at det kan rapporterast i etterkant.

I modellen vil det oppstå mindre mindreforbruk enn i stillingsmodellen fordi midlane er knytt til aktivitet. Vakanse vil derfor ikkje nødvendigvis gje mindreforbruk. Slik vert det lettare å lønna enkeltoppdrag for frivillige eller etablere småstillingar for ungdommar eller unge vaksne.

Det vert heller ikkje angitt krav om fagkvalifikasjon og modellen vil dermed ikkje stimulera til å oppfylle dette. Det vert tilrådd at midlar vert nasjonalt for å stimulera til kvalifisering som kyrkjelydspedagog, kateket og diakon.

Kap. 6 Modelluavhengige element

Utvalet peikar på ulike element dei meiner bør vere med uavhengig av kva for ein modell ein vel.

Tilskota til bispedømna først vidare slik dei er i dag sidan mykje av dette er bunde opp i stillingar. Derfor vil det bli utforma eit likelydande tildelingsbrev for alle bispedømmeråd. Kyrkjerådet vedtek årleg auke av satsane i tråd med auke av rammene i tilskotet frå staten.

For å sikra formålsrette bruk av, tilrår utvalet at Trosopplæringsverktøyet blir fasa ut og at dagens rapportering og årsstatistikken frå kyrkjelyden i SSB blir forenkla og samla rapportert i «Kyrkja vår». Det vil vera Fellesrådet si oppgåve å sikra at sokneråda rapporterer aktivitetane sine i "Kyrkja vår".

I tillegg vil tilsynet forstraka ved at Bispedømmerådet har årlege samtalar med fellesråda om bruken av tilskotet. Internrevisor vil også gjennomføra tilsynsbesøk til eit utval bispedømmeråd og fellesråd kvart år.

Kyrkjemøtet har vedteke at bispedømmerådet skal verte styrka som strategisk organ. Då må bispedømmet sikrast faste strategiske midlar på ein annan måte enn i dag, gjennom mindreforbruk knytt til tilskot. Utvalet foreslår ein modell der alt mindreforbruk vert samla og totalsummen blir fordelt på bispedømmeråda til strategiske satsingar. For å gi bispedømmeråda ei Føreseielegheit vert sikra ved at ein fast sum vert fastsett på grunnlag av eit gjennomsnittleg nasjonalt mindreforbruk i eit normalår.

Utvalet tilrår og at midlane til kateketstillingar kan må bli sett under eitt i og samanheng med plassering av prestestillingar og at Bispedømeråda kan gjera justeringar. Det må verte avklart kva for eit handlingsrom bispedømna har til sjølv å gjennomføra tiltak ved bruk av tilskotsmidlar.

Dei foreslår også at det vert innført ein felles rekneskapsrapporteringsfrist med felles konsekvensar når det gjeld avkorting av tilskot. Forslaget frå utvalet er ein rapporteringsfrist 30. april, og at tilskotet blir redusert med 20 % for kvar påbyrja månad etter dette.

Modellenes forhold til punktene i mandatet:

	Mandat	Stillingsmodellen	Aktivitetsmodellen
1	Foreslå prinsipper og tiltak som gir enhetlig praksis mellom bispedømmene i forvaltning av tilskudd fra budsjettgruppe 2, herunder utarbeide forslag til felles policy for tilskuddsforvaltning i rDnk. Sentralt i arbeidet skal være roller, ansvar, forenkling og effekt av midlene.	Stillingsmodellen gir en mer lik praksis enn i dag, med felles policy for bispedømmene. Bispedømmenes ansvar blir å fordele stillinger, slik de i dag gjør med preste-, kateket- og diakonstillinger.	Aktivitetsmodellen gir mer lik praksis enn i dag, med felles policy for bispedømmene. Bispedømmenes rolle blir som i trosopplæringen: å knytte tilskudd til opprettet plan og til rapport på bruk av midlene.
2	Vurdere hvordan man kan få størst mulig effekt av midlene som deles ut og hvilke kriterier som da må ligge til grunn.	Det overlates til det enkelte bispedømme å vurdere hvor stillingene får størst effekt.	Det overlates til det enkelte fellesråd å vurdere hvordan tilskuddet får størst effekt. Bispedømmerådet har samtidig et overordnet ansvar og kan etter årlig rapport og samtale med fellesråd gjøre justeringer i fordeling av tilskuddet mellom fellesrådene.
3	Vurdere om det eventuelt skal finnes unntak fra en lik praksis, og i tilfelle hvilke.	Modellen legger ikke opp til unntak i bispedømmenes tilskuddsforvaltning.	Modellen legger ikke opp til unntak i bispedømmenes tilskuddsforvaltning.
4	Vurdere hvordan det kan skapes best mulig sammenheng mellom Kirkemøtets kvalifikasjonskrav, Dnks rekrutteringsstrategi og tilskudd til stillinger som omfattes av kvalifikasjonskravene.	Stillingsmodellen etablerer sammenheng mellom kvalifikasjoner og tilskudd i den grad det er sammenheng mellom kvalifikasjon og lønn.	Aktivitetsmodellen etablerer ikke sammenheng mellom Kirkemøtets kvalifikasjonskrav og tilskuddet, og oppfyller derfor ikke dette punktet i mandatet. For å oppfylle denne delen, må det avsettes midler nasjonalt til kvalifiseringsstipender.

Svar på høyringsspørsmåla

1. Høyringsinstans;

Møre bispedømme

2. Kontaktperson for høyringsinstans;

Bente Wangensteen (Arvid Helle)

3. E-postadresse til kontaktperson;

Bw336@kirken.no, (AH274@kirken.no)

4. Kapittel 2 i rapporten presenterer statens rammer for tilskuddsforvaltningen i Den norske kirke. Har høyringsinstansen kommentarer til dette kapitlet?

Det er flott at finansieringa legg til rette for at kyrkja framleis kan vera ei folkekyrkje med sterk lokal forankring både som trussamfunn og kulturberar. Me set pris på at det vert presisert at tilskotet ikkje kan nyttast til å avlasta kommunane for dei lovpålagde utgiftsoppgåvene deira, etter lov om truast – og livssynssamfunn § 14., og det er ei forutsetning at kommunen framleis delfinansiera diakonstillingane. Møre bispedømmeråd stiller seg bak tilrådingane frå trusopplæringsutvalet knytt til tilskotsforvaltninga.

5. Kapittel 3 i rapporten presenterer dagens tilskuddsforvaltning i korte trekk. Har høyringsinstansen kommentarer til dette kapitlet?

Møre bispedømme forstår at geografiske og demografiske forskjellar påverka dagens praksis. Men oppmodar til at det vert arbeida med klare felles retningslinjer og forvaltningspraksis i heile rettssubjektet og at desse vert jamleg blir regulert.

6. Kapittel 4 i rapporten presenterer internrevisor i rettssubjektet Den norske kirke sin vurdering av dagens tilskuddsforvaltning. Har høringsinstansen kommentarer til dette kapitlet?

Møre bispedømme tek omsyn til dei vurderinga som er gjort av internrevisor

7. Kapittel 5 beskriver tilgrensende problemstillinger til tilskuddsforvaltningen i Den norske kirke. Har høringsinstansen kommentarer til dette kapitlet?

Det er viktig at vedtak gjort av Kyrkjemøtet om felles rammeverk, strategiar, politikk og system som legg til rette for einskapleg og effektiv forvaltning og samanheng i heile trussamfunnet vert følgt opp. Rolla til bispedømmeråda som strategisk organ og tilsynsrolla og biskopen si rolle må avklarast og gjerast tydeleg i forhold til tilskotsforvaltninga.

Møre bispedømme tilrår at godkjenningspraksisen som no er knytt til trusopplæringsplanen blir vidareført og utvida til godkjenning av «Kyrkja vår samla plan for soknet».

8. Kapittel 6 beskriver modellene som utvalget vurderer som aktuelle: aktivitetsmodellen og stillingsmodellen. Hvilken av de to modellene mener høringsinstansen er å foretrekke?

Møre bispedømme går inn for aktivitetsmodellen som forvaltningsmodell.

Vi vil påpeike at det er viktig det vert tilrettelagt tiltak som stimulerer og motiverer til å ta fagutdanning. Det er viktig at det vert utarbeid felles nasjonale rammer og praksis ved tilskotshandteringa.

Det at modellen gjev større fridom for fellesråda å forvalte tilskot og vi trur at dette vil skape «meir» kyrkje lokalt. Ved å innføre felles nasjonale vurderingskriterium, aktivitetsrapportering i «Kyrkja vår» og årlege samtalar med tilskotsmottakar tenkjer vi gjer Bispedømmerådet tilstrekkeleg kontroll med tilskotet.

Utvalet sitt forslag om at 5% av tildelinga skal dekkja administrative oppgåver og bruk av prosjektkode i rekneskapsrapportane er fornuftig. Å gje Fellesråda moglegheit til å kunne akkumulera inntil 50 % av tilskotet til ekstrasatsing, vil kunne styrkje lokalt initiativ og kreativitet.

Modellen gjev Bispedømmerådet høve til å omdisponera tilskot frå fellesråd med lite aktivitet per tilskotskrone til fellesråd med større aktivitet. Dette vil kunne styrkje bispedømmerådet som strategisk leiarorgan og samstundes stimulera sokna til strategisk og planmessig arbeid og kanskje auka grad av samarbeid over sokne – og fellesrådsgrenser.

Bispedømmerådet tilrår at tilskot til kateketstillingane bør sjåast i samanheng med fordeling av presteressursar i bispedømmet

9. Har høringsinstansen kommentarer til utvalgets utforming av aktivitetsmodellen?

Møre bispedømmeråd tenkjer det forslaget modellen gjev teiknar godt. Vi vil påpeike at det handlingsrommet til fordeling/ justering av tilskot som bispedømmerådet får, må verte avklart slik at Bispedømmeråda får ein føreseielegheit og midlar til strategiske satsingar.

10. Har høringsinstansen kommentarer til det som utvalget har pekt på som konsekvenser av aktivitetsmodellen?

Den friheten modellen gir Fellesrådene vil være en styrking av lokalkirken. Bispedømmerådet rolle som tilskotsforvaltar, tilsynsorgan og strategisk lederorgan må tydeliggjøres og avklares.

Modellen gjev Fellestråda fridom til å forvalte tilskota, dette vil vera ei styrking av lokalkyrkja. Bispedømmerådet si rolle som tilskotsforvaltar, tilsynsorgan og strategisk leiarorgan må gjerast tydeleg og avklarast.

11. Har høringsinstansen kommentarer til utvalgets utforming av stillingsmodellen?

12. Har høringsinstansen kommentarer til det som utvalget har pekt på som konsekvenser av stillingsmodellen?

13. Kapittel 6 beskriver vidare modelluavhengige elementer. Utvalget foreslår at «Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet» brukes som verktøy for plan og rapportering på tilskudd. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Det er flott at «Kyrkja vår» vert teke i bruk og at kyrkjelyden sine planar og rapportering blir forenkla og samlast. Me trur dette vil styrkje lokalkyrkja sitt strategiske og planmessige arbeid og slik gjere det enklare å få oversikt over tildelt tilskot og bruken av dette. Ved å innføre ein felles rekneskapsrapporteringsfrist med felles konsekvensar når det gjeld avkorting av tilskot, trur vi vil vere ein fordel. Utvalet foreslår ein rapporteringsfrist 30. april, og at tilskotet blir redusert med 20 % for kvar påbyrja månad etter dette. Møre bispedømme meiner dette kan vere med å motivere til at rekneskapsrapportane i auka grad vert levert til gitt frist.

14. Blant modelluavhengige elementer foreslås også at bispedømmerådet gjennomfører årlig samtale med fellestrådet om bruken av tilskuddet. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Møre bispedømme meiner dette vil vere eit viktig verktøy i Bispedømmeråda sin utøving av strategisk leiing og tilsyn.

15. Blant modelluavhengige elementer foreslår utvalget en modell hvor alt mindreforbruk samles, og hvor bispedømmerådene får beregnet hver sin pott til strategiske satsinger. Dette for å sikre at bispedømmerådene ved inngangen til hvert år vet hvor mye strategiske midler de har til rådighet. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Den likebehandlinga og føreseielegheita for Bispedømmeråda sine strategiske satsingar vil særleg vera ei gode for dei bispedømme med få vakante stillingar. Det vil vera viktig at dei enkelte Bispedømmeråda blir sikra midlar som reelt gir høve til strategisk satsing.

16. Utvalget foreslår vidare at fellestrådenes rapporteringsfrist er 30. april, og at tilskuddet reduseres med 20 % for hver påbegynt månad etter dette. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Forslaget vil vera eit tydeleg signal og insentiv til at dei rammer som er sett for lokal tilskotsforvaltning blir følgde

17. Har høringsinstansen innspill til hvordan tilskuddsforvaltningen kan stimulere til samarbeid mellom fellestråd?

Aktivitetsmodellen legg til rette for lokal styring gjennom plassering og bruk av stillingar og midlar på fellestrådnivå. Dette gjev Fellestråda fleksibilitet og høve til samarbeid Fellestråd i mellom. Eit slikt samarbeid vil, særleg i små fellestråd, kunne gje ei betre utnytting av tildelte midlar i form av auka stillingsressurs og gjennom det rekrutering av kvalifiserte tilsette.

18. Har høringsinstansen andre kommentarer til rapporten?

Forslag til vedtak

Høyringsinstansen sluttar seg til forslag slik det vert presentert i høyringssvaret. Med desse endringane i spørsmål nummer;



DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Alle kirkelige fellesråd
Alle bispedømmeråd
Alle biskoper
Hovedorganisasjonen KA
Det Norske Diakonforbund
KUFO Borg
Creo

Dato: 22.09.2023

Vår ref: 23/02443-2

Deres ref:

Høring om tilskuddsforvaltning i Den norske kirke

I Den norske kirke gis tilskudd til diakoni, undervisning, kirkemusikk og trosopplæring. Tilskuddene kommer fra statstilskuddet til rettssubjektet Den norske kirke og fordeles videre til lokalkirken via bispedømmerådene. I 2023 er disse tilskuddene på totalt 541 millioner kroner. Kirkemøtet vedtok i 2019: «Kirkemøtet ber Kirkerådet gjennomgå ordningene for tilskudd til diakoni, undervisning, kirkemusikk og tilskudd til trosopplæring i tilskuddsgruppe 1B, med sikte på vedtak om samordning av regelverk og tildelingskriterier på Kirkemøtet i 2021.»

Våren 2023 ble det nedsatt et utvalg som skulle se på tilskuddsforvaltningen. Utvalget skulle blant annet foreslå tiltak for mer lik praksis, administrativ forenkling og oppfølging av flere Kirkemøtevedtak som har sammenheng med tilskuddsforvaltningen. Utvalget bestod av:

- Knut Are Hole, økonomisjef i KA, oppnevnt av Norges Kirkevergelag
- Johannes Sørhaug, kirkesjef i Skien, oppnevnt av Norges Kirkevergelag
- Ole Christian Erikstad, stiftsdirektør i Sør-Hålogaland bispedømme
- Håkon Leinonen, økonomimedarbeider i Felles Økonomiteam i rettssubjektet Den norske kirke
- Øyvind Berntsen, økonomisjef i Kirkerådet
- Jan Christian Kielland, avdelingsdirektør for kirkefag og økumenikk i Kirkerådet

Kirkerådet behandlet utvalgets rapport i KR 67/23 og vedtok å sende rapporten på høring. Etter denne høringen er planen at Kirkemøtet 2024 skal behandle sak om tilskuddsforvaltningen.

Høringsfrist er onsdag 13. desember 2023. Hørings svar registreres her: <https://forms.office.com/e/bshk4N2RAu> Ved å følge lenken ser man alle spørsmålene som stilles i høringen.

Høringen er åpen for alle, og alle hørings svar er velkommen. Bispedømmeråd og kirkelige fellesråd, som er avsender og mottaker av tilskuddene, er særlig viktige høringsinstanser. Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og vil bli publisert på kirken.no.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
Direktør

Jan Christian Kielland
Avdelingsdirektør for kirkefag og økumenikk

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Jan Christian Kielland

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Rapport fra utvalg for tilskuddsforvaltning

,



DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Næsje Sætre	003	21/00273-29	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
68/23	Møre bispedømmeråd 2020-2023	15.12.2023

Orienteringar til møte i Møre bispedømmeråd 15.12.23

Vedlegg:

Visitaforedraget Gjemnes og Øre sokn 23.09.24

Visitaforedrag Sande 2023

Visitaforedrag Spjelkavik 2023

Saksorientering

I denne saka blir det gitt skriftlege og munnlege orienteringar til bispedømmerådet. Medlemmer av ulike råd og utval har høve til å gi munnlege orienteringar frå møter eller aktivitetar. Saka kan bli oppdatert fram til møtet blir halde.

Skriftlege orienteringar:

- 1. Visitas i Gjemnes 19. – 24. september 2023**
Vedlagt følger biskopens foredrag frå visitasen
- 2. Visitas i Sande 24. – 29. oktober 2023**
Vedlagt følger biskopens foredrag frå visitasen
- 3. Visitas i Spjelkavik 21. – 26. november 2023**
Vedlagt følger biskopens foredrag frå visitasen

Munnlege orienteringar:

1. Orientering frå Biskopen

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek orienteringane til vitande.

BISKOPENS VISITASFOREDRAG I ØRE KYRKJE 24.09.23

Visitasi i Gjemnes og Øre sokn 19.-24.09.23

Takk for at jeg har fått være sammen med dere disse dagene. I forrige uke var det offentlige valg til kommunestyre og fylkesting, men også valg til sokneråd og bispedømmeråd. Dere har stått i mye den siste tiden. Takk til alle dere som snart skal avslutte valgperioden deres. Dere har båret ansvaret i den meste krevende tiden vi har opplevd både i kirke og samfunn siden krigen, da landet stengte ned.

En visitasi er et godt forberedt tilsynsbesøk fra biskopen. Visitasien rammes inn av en del I hvor prostsen ser på kirkebygg, kirkegårder, kontorforhold og arbeidsmiljø. Den følges også opp av prostsen med en del III innen et år hvor det blir et tilbakeblikk på disse dagene og fokus på hva det betyr for vegen vidare.

Det er 9 ½ år siden forrige visitasi. Mye har skjedd siden den gang. Grunnlovsendingene er iverksatt. Staten har trukket seg tilbake. Vi har ikke lenger en statskirke i Norge, men det kan være riktig å si at vi har fått en kommunekirke fordi Stortinget gjennom lov har bestemt at kommunen fortsatt skal ha det finansielle ansvaret for alt annet enn lønn til prestene. Derfor var det så viktig at ordføreren sammen med sin ledergruppe, prioriterte en formiddag til møte hvor også Fellesrådets leder, kommunens representant i Fellesrådet i tillegg til kirkeverge, sokneprest, prost var med. Ordføreren presenterte kommunen og viste både til folketallsutvikling og fordelingen i arbeidslivet. Det var flott å høre om rausheten med å ta imot flyktninger og det gode samarbeidet med Nordvestlandet folkehøgskole. Vi ga et lite innblikk i det nye, digitale verktøyet KYRKJA VÅR som nå innføres i alle landets sokn. Jeg skal komme tilbake til dette.

Å være på visitasi, er kjernen av hva det vil si å være biskop. Selve ordet biskop kommer fra det greske verbet for å se. En biskop er en som ser, ser menigheten, folket og stedet; som ser til dere. En visitasi handler om å se hvordan kirken er kirke for folk i alle aldersgrupper og i alle livssituasjoner. Takk for alt dere har synliggjort. Noe hadde vi sett på forhånd gjennom visitasmeldingen. Takk for alt vi har fått se av både styrke og sårbarhet. Takk for den fine måten dere har tatt imot oss på. Det har vært dypt meningsfylt å være her.

Visitasi reglementet for Den norske kirke §1 sier. *«Formålet med visitasi reglementet er gjennom bispevisitasiene å legge forholdene til rette for aktivt engasjement og stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge. (...) Formålet med bispevisitasi er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet.»*

Gjennom dette foredraget er målet å gi tilbake noe av det vi har sett. En mer utfyllende protokoll kommer i tillegg. Dette er offentlige dokumenter som blir tilgjengelige for alle som ønsker det.

Programmet denne uken har vært omfattende. Vi har hatt møter med ansatte og frivillige medarbeidere, besøkt Astadalen Friluftsbarnhage, deltatt på kulturkveld i Gjemnes kirke, hatt andakt på sykehjemmet og erfart hvordan beboerne er vant til at presten kommer på rommet til dem som har behov for det. Jeg trodde jeg kjente kommunen godt, men denne gangen har jeg fått se nye steder og virksomheter. Vi har besøkt Flemma Warvik Mekaniske verksted og hørt om deres fokus på utvalgte bærekraftsmål, den økende verdiskapinga ved Høgset Terminalen AS, møtt Torgeir Enoksen og barnebarnet Nicolai Enoksen Ohr som tok oss med ut i egen båt. Det var flott å høre hvordan tenåringer finner mulighet til å satse på fiskeryrket

og deres refleksjoner rundt hele forvaltningen av havet og havbruksnæringene. Bærekraftsmål 14 handler om livet i havet, og i den teologiske refleksjonen i Bærekraftsboka.no er det sitert fra Bibelens Salme 104,25-27 som beskriver livet under vann som et rikt mangfold og som arena for Guds omsorg, som gir oss mat. Livet vårt er vevd inn i en sammenheng som er mye større enn det vi selv er.

Etter forrige visitas tok jeg i foredraget opp at vi som en tjenende kirke *visar miskunn, fremjar rettferd og vernar om skaparverket*. Da hadde vi fokus på landbruket og at vi skal forvalte ressursene til beste for våre etterkommere. Jeg viste til at vern om skaperverket er en del av det forvalteroppdraget Gud har gitt oss. Jeg tok utgangspunkt i den gode tradisjonen dere har for friluftsgudstjenester og skrev: «Gjennom et videre samarbeid, ved å feire skaperverkets dag i tillegg til den godt innarbeidede Høsttakkefesten kan dere hjelpe oss alle til å styrke forståelsen av mennesket som avhengig av alle sine relasjoner – til Gud, til medmennesket, til seg selv og til resten av skaperverket. Her kan dere hente inspirasjon fra blant annet de verdiane landbruksnæringen står for og kjenne glede og takknemlighet over tilhørigheten til skaperverkets økologiske fellesskap. Det er mange som hver for seg er opptatt av dette her i kommunen.» Jeg tar dette fram igjen nå, og håper de nyvalgte rådene kan ta en samtale om dette.

Visitaprogrammet har også rommet møte med skolen; både elever og lærere i Batnfjordsøra og skolegudstjeneste på Torvikbukta skule. Til møtet med lærerne hadde vi på forhånd mottatt gode, faglige spørsmål. Bispedømmets undervisningsrådgiver var med i møtet, og hun kommer gjerne tilbake for å fortsette samtalen og se om det er grunnlag for å lage en avtale mellom skolen og kirken som gir innsyn for alle i grunnlaget for både skolebesøk i kirken, gudstjenester og bidrag fra kirkens ansatte inn i skolen.

I skolens læreplan er «livsmestring» et overordnet tema. Tema om egen kultur og tradisjon samt trygghet på eget verdigrunnlag og tro er viktige elementer inn i dette. Det kan gi barna og de unge flere kilder til livsmestring. Livsmestring som ut fra skolens planverk «skal bidra til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte.»

Både kirka og skolen henter sitt mandat fra foreldrene. På skolen får barna lære hva tro er. I trosopplæringen og fellesskapet i kirken lærer de hvordan vi gjør det når vi tror; erfarer de hva tro er. Med barnet / ungdommen i sentrum, er det et stort handlingsrom for et respektfullt, faglig samarbeid rundt skolens viktige kompetansemål. Mål som gir barna og ungdommene hjelp til å bli trygge på hvem de er, se seg selv i en større sammenheng, øve seg på å ta den andres perspektiv og mestre livet.

Elevene skal i KRLE-faget etter 7.trinn ha lært å «utforske og sammenligne tekster og materielle uttrykk som kilder til kunnskap om kulturarv knyttet til kristendom og ulike religions- og livssynstradisjoner.» Hvilke tekster bruker skolen? Hvilke bibeltekster møter elevene på de ulike klassetrinnene? Hvordan henger det sammen med det de møter i kirka? Hvilke bibelfortellinger er de sentrale i vår kristne tro som vi må sørge for at barna får god kjennskap til? Hva lærer barna på skolen? Hvordan gjør dere nytte av det i den trosopplæringen kirken har ansvar for? Av hensyn til barna, er det klokt om dere kan se på dette.

Et tema i forlengelsen av dette som jeg har tatt opp flere steder i løpet av visitasen, er valg av målform. Gjemnes kirke har bokmål og Øre kyrkje har nynorsk. Det er helt uproblematisk. Det som er problematisk, er at de yngste barna som ikke leser / ikke leser så raskt ennå, lærer

sanger og salmer ved å høre. Hvis barnehagene, skolene og hjemmene bruker bokmål, må kirken forholde seg til det. Et eksempel fra denne uken er barnet som med stor trygghet sang «Jeg folder mine hender små», men som ble usikker og taus da teksten vi som kunne lese hadde fått utdelt, var på nynorsk. Dette krever god kommunikasjon mellom kirke og barnehage samt kirke og skole. Jeg ber om at skolene og barnehagene deler med kirka hvilke salmer og sanger de har på læreplanen i hvilken målform.

I dag er det tre måneder til julaften, så her gjelder det å planlegge og å øve så alle med trygghet kan delta. I visitasmeldinga skriver dere at dere ønsker dere et barnekor. Det skjønner jeg godt. Barns sangglede smitter over på oss voksne. Vi har fått vite at kommunens kulturskole nå har tilbud om barnekor, og det kan jo styrke det gode samarbeidet dere allerede har.

Så var det en stor glede å få møte menighetsrådene allerede første dagen. Da var det viktig for meg å takke dem for det ansvaret de har tatt i den mest krevende perioden kirken noen gang har hatt. Da pandemien kom og alt ble stengt ned, var det svært krevende å sitte med det omfattende ansvaret menighetsrådene har for alt som kan gjøres *«for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, døpte gis dåpsopplæring, barn og unge samlet og gode formål og legemlig og åndelig nød avjulpet.»* (Lov om Den norske kirke §9, 1. ledd)

Etter dette møtet, gikk vi rett over i kirka hvor vi fikk møte representanter for det omfattende, frivillige arbeidet som foregår i regi av de kristne organisasjonene. Det jeg har lest i visitasmeldinga, stemmer ikke helt med all det gode arbeidet vi fikk presentert da. Dere har utrolig mye som jeg er takknemlig for. Menighetsrådsmedlemmene fikk en introduksjon til KYRKJA VÅR, og jeg har bedt staben om å bruke noen minutter hver uke på å skrive inn alt det gode, frivillige arbeidet som skjer.

Dere har en erfaren trosopplærer, men han har bare 20% stilling. Det er ikke mulig å undervise alle i alderen 0-18 år i alle bygdene innenfor den rammen og tillegg ta ansvar i mange gudstjenester. Som dere skriver i visitasmeldinga. *«I ein 20% stilling må ein prioritere, og vi har nok valt dei yngste som er lettare å samle.»* Jeg er imponert over alt dere får til. For dere beskriver babysang, utdeling av 4-årsbok, Lys Vaken, egne samlinger for 4 – og 6-års bokutdelingene, middagsklubben og utdeling av dåpsgave ved 1, 2 og 3-årsdagen for dåpen, for å nevne noe. Jeg ser at en god del frivillige gjør en stor innsats. Takk.

Utfordringen min til dere, er at dere kartlegger alt, ser hvor det er rikelig med tilbud til barn og unge og så ser hvor dere trenger å satse. Jeg nevnte innledningsvis befolkningsoversikten for kommunen. Aldersinndelingen viser at det er 120 gutter i alderen 15-19 år (flere gutter enn jenter). Hvordan kan dere være kirke for – og sammen med – dem?

Dere har stor oppslutning om konfirmasjon, så det gir dere et sterkt grunnlag for å satse videre. Etter forrige visitas, skrev jeg. «Jeg har møtt en dyktig, liten stab som utgjør et sterkt team og løser oppgavene sammen.» Det har jeg møtt denne gangen også. Samtidig ser jeg at de har alt for mange lovpålagte oppgaver og alt for mye å gjøre i forhold til timetallet. Derfor er jeg glad for at vi fra bispedømmets side har klart å styrke bemanningen med en erfaren kateket som står under ledelse av prosten. Han har fått ansvar for konfirmantene og vil prøve å følge dem etterpå også. Det løser ikke den kritiske situasjonen for kirkeverge og kirketjener.

Et tema dere har tatt opp og avvist, er det å slå sammen menighetsrådene. Så det er ikke aktuelt. Det som derimot er høyst aktuelt, er at dere fortsetter å samarbeide. Dere har selv

nevnt dette med felles menighetsrådsmøter. Det tror jeg vil bli til gjensidig nytte og inspirasjon. Fortsett med det gode dere gjør. Det var så inspirerende å lese om *«Godheitsdag.»*. Jeg siterer: *«Sokneråda i Gjemnes og øre har dei sisteto åra arrangert godheitsdag på torget i Batnfjorden. Vi har rydda torget, satt fram benker og bord. Det har vore song og musikk og servering av vaflar, kaffi og saft. Mottoet har vore «Meir kyrkje på jorda». Vi har ynskje om at kyrkja skal verte meir synleg i lokalsamfunnet. Knytte kontakt og vennskap med folk og vere med på å legge grunnen for gjentatte møter og hjelp på forskjellige måtar. Sosialt, praktisk, åndeleg.»*

Strålende med mer kirke på jorda. En farbar veg i møte med disse ønskene er en tett dialog med kommunen videre framover. Planer for utvikling av sentrum er i gang. Kanskje vil kommunestyret gjøre vedtak om en Frivilligsentral? Det vet vi ikke ennå, men om de gjør det, har dere mye å bidra med. Soknepresten har tidligere arbeidet som frivilligkoordinator i en annen kommune. Det er planlagt byggestart for nytt sykehjem neste år. Noe av helsetjenestene som er i dagens sykehjemsbygning skal forbli der. Kan lokaler det flyttes ut av i en overgangsperiode, åpnes for kirkens ansatte? Jeg vet de ønsker en utbygging av Ørstua, men det står ikke på noe budsjett ennå. Det som er klart, er at dagens kontorer hverken har universell utforming, ivaretar taushetsplikten knyttet til personopplysninger eller har rom for alle ansatte. Det må finne sin løsning på kort og lang sikt.

Det digitale arbeidsverktøyet KYRKJA VÅR, presenterte vi også i møtet med ordfører, kommunedirektør og de andre fra kommunens ledelse som var der. De ansatte i kirka, de valgte rådsmedlemmene og kommunens representant i Fellesrådet vil få tilgang. Der ligger alle data fra SSB om befolkningen inne. Ved siden av aktivitetene som de ansatte samt de frivillige i de kristne organisasjonene har rundt i bygdene, kan dere legge inn UngDataundersøkelsen og andre vesentlige opplysninger som kan hjelpe dere å ta gode, strategiske valg framover enten det blir frivilligsentral nå eller ikke. Et av disse valgene er knyttet til diakoni, frivillighet og omsorg. Kartlegg hva dere har av besøkstjeneste og annet. Hvor er det uløste behov?

Hva trenger de nyankomne flyktingene? Har Nordvestlandet folkehøgskole også behov for å inkludere kirken? De aller fleste ukrainere er ortodokse kristne. Hva betyr det for oss? Hvordan kan vi være kirke for og sammen med dem? Vi har disse dagene snakket om at sokneprestens tjeneste ut fra hans erfaring og særlige kompetanse, kan vektlegges mer i diakonal retning, men det vil prosten komme tilbake til. Det er prosten som leder prestatjenesten.

Innledningsvis nevnte jeg KYRKJA VÅR og sa jeg skulle komme tilbake til den. Det har jeg allerede gjort, men for å være helt tydelig ber jeg både ansatte og dagens rådsmedlemmer om å gjøre seg kjent med dette verktøyet og legge inn så mye dere kan før de nyvalgte rådsmedlemmene skal overta ansvaret. Både prost og biskop har tilgang til den, og det vil styrke den muligheten vi har til å støtte dere.

Støtte og oppmuntring er en viktig del av biskopens tilsyn. Noen var litt usikre og spente på om alt var i orden. Det er det ikke, men dere har gjennom forberedelsen til visitasen fått en oversikt over hva som mangler og presentert det i de møtene vi har hatt. Det er det viktigste. Dere er i gang med en dialog om vegen videre. Prosten vil følge med og følge opp.

Pandemien er over, men fortsatt ser vi ettervirkningene. Vi har ikke sett på statistikk over gudstjenestedeltakere, nattverddeltakere, deltakere ved de ulike trosopplæringstiltakene, antallet døpte eller konfirmerte. Det skal dere ansatte legge fram for de nyvalgte

rådsmedlemmene så de både kan se alt dere har å glede dere over, men også hvor det er ønskelig med en annen utvikling. Dere skriver noe om dette i visitasmeldinga. Et av ønskene er flere ungdomsgudstjenester. Dere er takknemlige for samarbeidet med folkehøyskolen. Et annet ønske er å få med flere barnefamilier. Jeg anbefaler dere å starte med å etablere et gudstjenesteutvalg felles for begge sokn. Vær gode lytteposter til hva folket ønsker seg for at de skal velge å delta i sin lokale kirke.

Mange ønsker større aktivitet i Gjemnes kirke. Takk for den fine kulturkvelden vi hadde. Den var til glede for mange. Prost og kirkeverge vil i fellesskap se sammen med dere på hvilke muligheter dere har. Det har blitt sagt under visitasen: «Vi kan ikke ha flere samlinger i kirka fordi vi ikke har kirketjener.» Jeg håper dere i fellesskap finner en løsning, og det er ikke kirketjenerens ansvar.

Det er ikke statskirke lenger. Vi har snakket om at rammene står fast, men at mye ansvar for tid og sted for gudstjenester, er delegert fra biskop til prost. Jeg er takknemlig for tilliten jeg ser mellom kirkeverge og prost. Den gir et godt grunnlag for samledelse videre.

Takk for disse dagene jeg har fått ha sammen med dere og se til dere. Takk for alt dere har gitt meg innsyn i. Mange tanker er sådd. Mange viktige samtaler har begynt. Og jeg har et håp om at relasjoner er bekreftet så alt godt arbeid – og samarbeid – med trygghet og styrke, kan fortsette.

Forrige visitas startet 3. påskedag. Da hadde Kirkemøtet akkurat vedtatt at kirkens overordnede visjon skulle være «Mer himmel på jord.» Vi er nå inne i det tiende året med denne visjonen. Takk for alt dere fyller den med av innhold. Jeg har sett at dere gjennom trofast forbønnstjeneste, barnarbeid, omsorgsarbeid, undervisning og forkynnelse, bidrar til det.

Denne visitasen avsluttes den dagen vi kaller «Høstens påskedag». Også i dag lyder påskesalmene. Vi startet gudstjenesten med «Deg være ære, Herre over dødens makt! Evig skal døden være Kristus underlagt.» Den var fjorårskonfirmantenes favorittsalme. Da har de fått med seg kjernen i vår kristne tro.

Gud velsigne dere alle!

24. september 2023

Ingeborg Midttømme

Biskop

BISKOPENS VISITASFOREDRAG I GURSKEN KYRKJE 29. oktober 2023

Visitas i Sande og Gursken sokn 24.-29.10.23

Takk for at jeg har fått være sammen med dere disse dagene. Takk for alt jeg endelig har fått se. Flere ganger denne uken har jeg antydnet at jeg kanskje har gjemt det beste til slutt? Ved visitasen i 2014, ble jeg plutselig syk, og daværende domprost Olav Gading kom hit som fungerende biskop. Som en følge av det, arrangerte dere en festreise til Sande kyrkje en vakker vårlørdag året etter. Da var hele ferga full av sangere i alle aldre. Takk for sist til dere som var der. Etter den tid har vi feiret 100-årsjubileum for denne, fine kirken. Kirken som er den nest første i landet med forsamlingslokaler og kjøkken. Og med Olav Myklebust i bispedømmerådene alle disse årene, har jeg hørt mye om Sande.

VISITASENS FORMÅL OG PROGRAM

En visitas er et, over lang tid, forberedt tilsynsbesøk fra biskopen. Dere har forberedt dere godt. Takk for visitasmelding, for den omfattende planen for kirkemusikk og trosopplæringsplanen. Det var mye å lese, og mye å bli glad av.

Biskopens visitas rammes inn av en del I hvor prosten ser på kirkebygg, kirkegårder, kontorforhold og arbeidsmiljø. Den følges også opp av prosten med en del III innen et år. Da blir det et tilbakeblikk på disse dagene, og prosten ser sammen med dere på hva det betyr for veien videre.

Å være på visitas, er kjernen av hva det vil si å være biskop. Selve ordet biskop kommer fra det greske verbet for å se. En biskop er en som ser, ser menigheten, folket og stedet; som ser til dere. En visitas handler om å se hvordan kirken er kirke for folk i alle aldersgrupper og i alle livssituasjoner. Takk for alt dere har synliggjort. Takk for alt vi har fått se av både styrke og sårbarhet. Takk for den fine måten dere har tatt imot oss på. Det har vært dypt meningsfylt å være her.

Visitasreglementet for Den norske kirke §1 sier: *«Formålet med visitasreglementet er gjennom bispevisitasene å legge forholdene til rette for aktivt engasjement og stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge. (...) Formålet med bispevisitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet.»*

Gjennom dette foredraget er målet å gi tilbake noe av det vi har sett. En mer utfyllende protokoll kommer i tillegg. Dette er offentlige dokumenter som blir tilgjengelige for alle som ønsker det.

Programmet denne uken har vært omfattende. Vi har hatt møter med ansatte og frivillige medarbeidere, hatt møte med fellesrådet, besøkt Voksa kultursenter og lært om bærekraftig biogjødsel av ull, fått omvisning i Sande kyrkje og sett den gamle messehakelen, gått Eventyrstien her sammen med barnehagen, hatt møte med kommunestyret, med kyrkjeforeninga her i Gursken, erfart det rike gudstjenestelivet, deltatt på andakt på Sandetun og sett omsorgen for dem som bor der, deltatt på kulturkveld i Sande kyrkje og familiekveld i Larsnes kyrkje hvor vi fikk oppleve både Småtroll og Ytre Gursken Ten Sing. Takk for alt dere har lagt til rette for. Takk for alt dere har deltatt med. Takk for alt vi har fått se.

Visitasprogrammet har også rommet møte med skolen; både elever og lærere på Gursken oppvekstsenter og skolegudstjeneste i Kvamsøy kapell. Et eget møte med lærere,

administrativ og politisk valgt skoleledelse var ikke en del av programmet denne uken, men det vil bli avtalt som en oppfølging av denne visitasen ved prostens og bispedømmets undervisningsrådgiver.

BARN OG UNGE, KIRKE OG SKOLE

I skolens læreplan er «livsmestring» et overordnet tema. Tema om egen kultur og tradisjon samt trygghet på eget verdigrunnlag og tro er viktige elementer inn i dette. Det kan gi barna og de unge flere kilder til livsmestring. Livsmestring som ut fra skolens planverk «skal bidra til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte.»

Både kirka og skolen henter sitt mandat fra foreldrene. På skolen får barna lære hva tro er. I trosopplæringen og fellesskapet i kirken lærer de hvordan vi gjør det når vi tror; erfarer de hva tro er. Med barnet / ungdommen i sentrum, er det et stort handlingsrom for et respektfullt, faglig samarbeid rundt skolens viktige kompetansemål. Mål som gir barna og ungdommene hjelp til å bli trygge på hvem de er, se seg selv i en større sammenheng, øve seg på å ta den andres perspektiv og mestre livet.

Elevene skal i KRLE-faget etter 7.trinn ha lært å «utforske og sammenligne tekster og materielle uttrykk som kilder til kunnskap om kulturarv knyttet til kristendom og ulike religions- og livssynstradisjoner.» Hvilke tekster bruker skolen? Hvilke bibeltekster møter elevene på de ulike klassetrinnene? Hvilke bibelfortellinger er de sentrale i vår kristne tro som vi må sørge for at barna får god kjennskap til? Hva lærer barna på skolen? Hvordan gjør dere nytte av det i den trosopplæringen kirken har ansvar for? Av hensyn til barna, er det klokt om dere sammen kan se på dette.

Vi har disse dagene møtt svært dyktige og erfarne ansatte som strekker seg langt og lenger enn langt. Det skal jeg komme tilbake til. Jeg er imponert over alt dere har beskrevet i visitasmeldinga om trosopplæringstiltak og i den omfattende trosopplæringsplanen «Inn i trua – ut i livet» fra 2017 som revideres i år. Der skriver dere: «*Visjon: Inn i trua – ut i livet. At borna skal få kjennskap til den kristne trua for å kunne ta den med seg i livet sitt i både kvardagar og festdagar. Ved å ta med seg trua si gjer vi borna betre i stand til å møte utfordringane som dei møter i livet sitt.*» Dere angir klare mål, og så beskriver dere kommunen. Det dere mangler for å kunne realisere denne flotte planen, er frivillige medarbeidere som kan utføre noen av de oppgavene som er nødvendige. Jeg har for eksempel spurt om den som er kirkevert også kan dele ut boka i gave til de barna kommer for å få den. Eksemplene på oppgaver er mange. Dette må fellestråd og stab samtale om.

Jeg ser også at planen for kirkemusikk har mål og tiltak som forsterker opplæringen av barn og unge og styrker deres relasjon til Gud og til kirken. Dere skriver: «*Kirken sine kor skal være åpne fellesskap med rom for musikalsk og åndelig vekst og sosialt felleskap. Kirken sine kor og andre kor i lokalsamfunnet skal jevnlig ta del i kirkelige aktiviteter.*» Deretter omtales Babysang, Småtroll, Ten-Sing og Sande kantori før planen fortsetter med samarbeid med barnehage, skole og kulturskole. Så flott. Det er heldige – eller kanskje biskopen skulle si velsignet – som har så mange som med sitt liv er engasjert i kirkens liv.

Vi har snakket om hvordan kirken kan være kirke for de flyktingene og arbeidsinnvandrere som bor her. Hvordan nå ut med de tilbudene som finnes til barn og unge? Dere har pekt på språkkafeen, samarbeid med helsestasjonen og det å bruke de store arbeidsplassene for å få ut informasjon om trosopplæringstiltakene på ulike språk. Kanskje kan ranselpost også være en

mulighet. Det handler om at at UngData-undersøkelsen viser at ungdom i Sande skårer dårligere enn gjennomsnittet både på landsbasis og på fylkesnivå. Kirkens tilbud kan bidra til å svekke opplevelsen av utenforskap, styrke inkludering og kulturforståelse, gi hjelp til livsmestring og sterkere psykisk helse. Det er ikke krav om medlemskap for å ta del i kirkens tilbud selv om tilskuddet til trosopplæring er basert på antallet døpte.

KIRKE OG KOMMUNE

Det er viktig for meg ut fra mitt tilsynsansvar å bekrefte alt dette gode. Samtidig har tilsynet også en annen side. Dette er den vanskelige delen, men også denne er nødvendig.

En del av min forberedelse til visitasen, var også å lese visitasforedraget fra 2014 og foredraget fra biskop Odd Bondevik i 2006. Der peker han på noe han sa så langt tilbake som i 1998. Jeg siterer fra punkt 5: «Når vi først er inne på stillingsrammer, så har jeg lyst til å gå tilbake til det vi hadde framme på visitasen i 1998. da sa jeg at et minimum i et prestegjeld av denne størrelse er 1,5 stilling på administrasjon. Da tenker jeg på kirkeverge pluss sekretær. Den gangen var det 0,9 stillingsramme på de to. Jeg har nå brakt i erfaring at på åtte år har dette steget fra 0,9 til 0,98. Mitt regnestykke er at skal vi da nå målet på 1,5, så går det 52 år.» Han skriver videre at det er for lenge å vente, og at det ble drøftet med kommunen under visitasen.

Jeg er glad for hans tydelighet. Det jeg ikke er glad for, er at biskopen – uavhengig av hvem det er – har påpekt denne underbemanningen i 25 år. Erfaringene viser med all tydelighet at dette ikke lenger går. Det er helsemessig uforvarlig. Dere har budsjettert med at festeavgiftene vil kunne gi kirken en inntekt på kr 200.000 – 250.000. Det er et inntekstpotensiale det ikke er ressurser til å realisere. Den virkelig store, økonomiske konsekvensen av dette, er at kommunen står i fare for å få millionutgifter med å utvide gravplassene eller anlegge en ny i tillegg til de fire som nå er i bruk. Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravplassloven) sier: «§ 3. **Gravplassmyndigheten og kommunens ansvar.**

Gravplassmyndigheten har ansvaret for at gravplasser og bygninger på gravplasser forvaltes med orden og verdighet og i samsvar med gjeldende bestemmelser.

Utgifter til anlegg, drift og forvaltning av gravplasser utredes av kommunen. Soknet fremmer budsjettforslag for kommunen så fremt statsforvalteren ikke har fastsatt at ansvaret som lokal gravplassmyndighet etter loven skal ligge til kommunen. Etter avtale med soknet kan kommunen yte tjenester i stedet for å gi tilskudd.

Kommunen kan ta opp lån for å finansiere investeringer i gravplasser og tilhørende varige driftsmidler.»

Så har jeg stor respekt for at kommunen kan være på veg inn på ROBEK og at oppgavene er mange. Derfor løftet jeg i møtet med kommunestyret muligheten for at kommunen kan lage et prosjekt for å få oversikt over hvilke graver som skal festes videre, hvem som da er festerne og hvilke graver det nå er tid for å slette. Graver som dermed kan brukes igjen. Om en uke er det Helgemesse / Allehelgensdag. En tid på året hvor mange besøker gravene til sine kjære. Dette er derfor et svært godt tidspunkt for å gå ut med informasjon i media, på kommunens hjemmeside, tilsvarende på kirkens, samt på de ulike kirkegårdene. I møte med sorg og død er vi alle sårbare. Det er derfor avgjørende at informasjon om at graver kan bli slettet, også følges av informasjon om framtidig mulighet for å sette urner ned i en festet familiegrav. Loven peker tydelig på kommunens ansvar, men kirken vil stå sammen med dere i dette arbeidet.

Da HM Kongen holdt tale til dere ved besøket her i fjor, snakket han blant om frivillighet. Jeg er så enig med ham. Frivilligheten står veldig sterkt her i Sande, noe også ordføreren var inne på i vårt møte med kommunestyret. Da kom jeg rett fra møte med kyrkjeforeninga i Gursken som hadde redegjort for sine prosjekt siden 2011. Det var en imponerende liste som også ordføreren fikk en kopi av. Det tankevekkende er at listen også beskrev mange utgifter som andre kommuner selv finansierer. Jeg nevner for eksempel brannvarsling, benker på kirkegården, vannpost, rekkverk og oppgradering av trapper og gjerde rundt parkeringsplassen.

Når jeg nå har kommet så langt i dette foredraget, kjenner jeg på et stort alvor som gjør meg trist. Det ble mye lov og lite evangelium. Hvor ble det proaktive, oppmuntrende tilsynet av?

Alvoret er om dessverre enda større. I år igjen gikk kassen til fellestrådet tom mens det fortsatt er tre måneder igjen av året. Det hjelper ikke å hvert år ta fra neste års bevilgning til lønn når det ikke er mulig å komme ut i null. Dette er alvorlig for oss alle sammen. Takk til ordfører, varaordfører og kommunedirektør som har sett alvoret og vil følge opp. Midt i alvoret ser jeg en stab som har stor omsorg for hverandre, støtter og hjelper til med alt de klarer, men strever fordi det likevel ikke blir nok.

Jeg skal være like tydelig i dette foredraget som jeg har vært muntlig disse dagene. Vi setter en strek ved 1. desember i år og starter på nytt derfra med å dokumentere fortløpende det som skjer og skal dokumenteres. Alt før den tid må bare ligge inntil videre. Det går mot advent og jul. Dere må stå sammen og sette inn kreftene på julevandring, konserter, skole- og barnehagegudstjenester, julens mange gudstjenester rundt om i alle tre kirkene og alt det gode dere har tradisjon for. Det er kirkens primære ansvar og oppgave. Om vi ikke får til det, står folket i Sande fattigere tilbake.

TIDEN VI LEVER I

Vi lever i en tid med krig i Europa. De siste dagene er det krigen mellom Hamas og Israel som preger nyhetsbildet, men her i kommunen bor det mange som har flyktet fra krigen i Ukraina. De aller fleste av disse tilhører den ortodokse kirke som har en annen kalender enn vår. Mange er dypt såret og fortvilet over at deres øverste, åndelige leder ikke har tatt avstand fra krigføringen. Derfor velger noen å flytte julefeiringen sin fra januar og fram til desember slik vi har tradisjon for. Jeg ber dere være oppmerksomme på dette og den sårbarheten og sorgen de bærer med seg. Så håper jeg at de kan oppleve at kirkene her i Sande kan romme dem og deres tradisjoner inn i en ny jul med krig i hjemlandet.

Da pandemien kom og alt ble stengt ned, var det svært krevende å sitte med det omfattende ansvaret sokneråda har for alt som kan gjøres *«for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, døpte gis dåpsopplæring, barn og unge samlet og gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet..»*

Pandemien er over, men fortsatt ser vi ettervirkningene på mange samfunnsarenaer. Visitasmeldingen har god informasjon om gudstjenester og kirkelige handlinger. Vi har i møtene ikke sett på statistikk over gudstjenestedeltakere, nattverddeltakere, deltakere ved de ulike trosopplæringstiltakene, antallet døpte eller konfirmerte. Det skal dere se på sammen med de nyvalgte soknerådsmedlemmene og i fellestrådet hvor også ordføreren er medlem. I disse møtene skal dere ta i bruk KYRKJA VÅR som vi sammen så på i møtet mellom fellestråd og ansatte.

Det digitale arbeidsverktøyet KYRKJA VÅR, presenterte vi også i møtet med kommunestyret. De ansatte i kirka, de valgte rådsmedlemmene og kommunens representant i Fellesrådet vil få tilgang. Der ligger alle data fra SSB om befolkningen og tilbud som kommunen har som for eksempel frivilligsentralen. Ved siden av de forordnede gudstjenestene, de mange trosopplæringstiltakene, korvirksomheten for ulike aldersgrupper, kirkeforeningene og alt annet dere inviterer til, kan se på Ungdata-undersøkelsen og andre vesentlige opplysninger som kan hjelpe dere å ta gode, strategiske valg framover.

ORD TIL AVSLUTNING

Det er 9 år siden forrige visitas. Mye har skjedd siden den gang. Grunnloven ble endret, og nå er endringene iverksatt. Vi har ikke lenger en statskirke, men mange finner det riktig å si at vi har fått en kommunekirke fordi Stortinget har bestemt gjennom lov hva kommunen skal ha ansvar for.

I Grunnloven står det nå om statsforma: «§2. *Verdigrunnlaget skal framleis vere den kristne og humanistiske arven vår.*» Og videre i «§ 16. *Den norske kyrkja, ei evangelisk-luthersk kyrkje, står ved lag som den norske folkekyrkja.*» Jeg har disse dagene sett at dere har en åpenhet og gjensidig tillit som gir meg håp. Håp om at dere vil klare å stå sammen og finne en farbar veg vidare for kirka og folket her i Sande.

Den norske kirkes overordnede visjon er *Meir himmel på jorda*. Er det noe vår tid trenger, så er det nettopp at *kyrkja vitnar i ord og gjerning om frelse, frimod og von i Jesus Kristus ved å vere vedkjennande, open, tenande og misjonerande*.

Alt visitasarbeid, alt jeg har fått se og ta del i denne uken, gir håp for framtida. Takk til alle som legger til rette for og på ulike måter bidrar inn i det rike arbeidet som foregår her i Sande. Alt har et felles mål. Det er å forkynne evangeliet og sette oss mennesker fri og villig til å leve dåpens liv. Det springer ut av gudstjenesten, og det leder tilbake til gudstjenesten. Gjennom det styrkes vitnesbyrdet om den oppstandne Jesus Kristus.

Gud velsigne dere alle!

Bots- og bønnedag 2023

Ingeborg Midttømme

Biskop

BISKOPENS VISITASFOREDRAG I SPJELKAVIK KIRKE 26.11.23

Visitas i Spjelkavik sokn 21.-26.11 23.

Denne uken har dere gitt meg mange, gode opplevelser og erfaringer om hva det i vår tid vil si å være en Evangelisk-luthersk folkekirke. Være det dere har satt som overskrift over denne visitasen: «*Kyrkja i nærmiljøet*». Takk. Dere har vist meg hvordan *Spjelkavik kyrkjelyd* i praksis er *NÆR GUD – NÆR MENNESKE*.

Den aller viktigste ressursen dere har til å være dette, er kirkebygget her det ligger mellom skoler, omsorgssenter, kjøpesenter, idrettsanlegg og boliger. Et annerledes bygg som rommer hele livet fra fødsel til grav. Et bygg som er åpent for alle gjennom hele uken og gir rom for tro. Dette bygget som med sine helt spesielle glassmalerier uten å bruke ord, både taler sant om livet og sant om Gud. Det ser man ikke fra utsiden. Fra utsiden ser vi at det «er noe» der. Fra innsiden derimot åpnes et mangfold av fortellinger som gir perspektiv på livet.

Jeg har flere ganger denne uken, sagt noe om hvor sterkt det er å få stå bak alteret og se mot inngangsdøren / utgangsdøren. Over den døren henger de glassmaleriene vi ikke ser når vi går inn. De som forteller ærlig om livet vi kan ta med oss inn hit. De som forteller ærlig om den virkelighet vi skal gå ut i.

Den norske kirkes overordnede visjon er *Meir himmel på jorda*. Er det noe vår tid trenger, så er det nettopp at *kyrkja vitnar i ord og gjerning om frelse, frimod og von i Jesus Kristus ved å vere vedkjennande, open, tenande og misjonerande*.

Forrige visitas var i 2014. Det var godt å få komme tilbake nå, men i mellomtiden har jeg vært her i embetes medfør flere ganger. Vi har både hatt møtepunkt som har gjenspeilet den krevende hverdagen og med takknemlighet gått inn i den høytidsstemte gudstjenesten ved vigsling av nye medarbeidere til tjeneste.

VISITASENS FORMÅL OG PROGRAM

En visitas er et formelt og forberedt tilsynsbesøk fra biskopen.

Biskopens visitas rammes inn av en del I hvor prostsen ser på kirkebygg, kirkegårder, kontorforhold og arbeidsmiljø. Den følges også opp av prostsen med en del III innen et år. Da blir det et tilbakeblikk på disse dagene, og prostsen ser sammen med dere på hva det betyr for veien videre.

Å være på visitas, er kjernen av hva det vil si å være biskop. Selve ordet biskop kommer fra det greske verbet for å se. En biskop er en som ser, ser menigheten, folket og stedet; som ser til dere. En visitas handler om å se hvordan kirken er kirke for folk i alle aldersgrupper og i alle livssituasjoner. Takk for alt dere har synliggjort både på forhånd gjennom en svært god og reflektert visitasmelding og undervegs denne uken. Takk for alt vi har fått se av både styrke og sårbarhet. Takk for den fine måten dere har tatt imot oss på. Det har vært dypt meningsfylt å være her.

Programmet denne uken har vært omfattende og spennvidden stor. Morgenbønn i kapellet og salmekveld i kirkerommet. Babysang i underetasjen og sangstund i aldersboligene. Møte med skoleledere i underetasjen og møte med skoleklasser i kirkerommet. Fellesskap rundt bordene

i Kyrkjeklubben og «Heime på Hatlehol». Viktige samtaler om kirken i nærmiljøet og opplevelser av det i fakketoget gjennom kirkegården til kirketomta. Barnehagebesøk i kirka og bedriftsbesøk ute hos Tafjord Kraftvarme. Takk. Takk for alt vi har fått se og sammen reflektere over.

Takk for at bedriftsbesøket nettopp var lagt til en bedrift som så konkret er med på å gi verden håp om en bedre framtid ved at avfall nyttiggjøres og blir til ren energi. I kirken har vi i årtier satt ord på det forvalteroppdraget Gud har gitt oss. Det å forvalte hans skaperverk til beste for medmennesker her og nå som lever rundt på hele kloden, og å forvalte det til det beste for dem som kommer etter oss. Forvalte og ikke forbruke. Bærekraftsmålene er en måte å uttrykke dette på så forvalteroppdraget vi har fått, kan føre til konkret handling.

Visitareglementet for Den norske kirke §1 sier: «*Formålet med visitasreglementet er gjennom bispevisitasene å legge forholdene til rette for aktivt engasjement og stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge. (...) Formålet med bispevisitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet.*» Det har dere lagt godt til rette for.

Gjennom dette foredraget er målet å gi tilbake noe av det vi har sett. En mer utfyllende protokoll kommer i tillegg. Dette er offentlige dokumenter som blir tilgjengelige for alle som ønsker det.

BARN OG UNGE, KIRKE OG SKOLE

Takk for at dere som driver den omfattende korskolen, valgte å prioritere å delta i dagens visitasgudstjeneste. Det satte jeg stor pris på. Det var flott å få oppleve litt fra øvelsene denne uken, men ikke minst å se hvordan barn i alle aldre tydeligvis kjenner seg hjemme i gudstjenesten. Det er en viktig del av trosopplæringen.

I visitasmeldingen og i samtaler har dere beskrevet det tradisjonsrike, gode samarbeidet mellom kirken og barnehagene samt kirken og skolene. Det ble bekreftet av skoleledere og lærere fra alle skolene vi møtte her i kirken på tirsdag.

I skolens læreplan er «livsmestring» et overordnet tema. Tema om egen kultur og tradisjon samt trygghet på eget verdigrunnlag og tro er viktige elementer inn i dette. Det kan gi barna og de unge flere kilder til livsmestring. Livsmestring som ut fra skolens planverk «skal bidra til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte.»

Både kirka og skolen henter sitt mandat fra foreldrene. På skolen får barna lære hva tro er. I trosopplæringen og fellesskapet i kirken lærer de hvordan vi gjør det når vi tror; erfarer de hva tro er. Med barnet/ungdommen i sentrum, er det et stort handlingsrom for et respektfullt, faglig samarbeid rundt skolens viktige kompetansemål. Mål som gir barna og ungdommene hjelp til å bli trygge på hvem de er, se seg selv i en større sammenheng, øve seg på å ta den andres perspektiv og mestre livet.

Det var spennende å se utkastet til ny samarbeidsplan mellom kirke og skole, hvor kateketen hadde løftet fram aktuelle kompetansemål etter ulike klassetrinn inkludert for videregående

skole. Elevene skal i KRLE-faget etter 7.trinn ha lært å «utforske og sammenligne tekster og materielle uttrykk som kilder til kunnskap om kulturarv knyttet til kristendom og ulike religions- og livssynstradisjoner.» Av hensyn til elevene er det vesentlig for kirkens trosopplæring at de for eksempel vet hvilke bibeltekster elevene møter på de ulike klassetrinnene. Det gir kateketene et bedre faglig grunnlag i utvelgelsen av de bibelfortellingene som er så sentrale i vår kristne tro, at vi må sørge for at barna får god kjennskap til dem. Kunnskap om det barna lærer på skolen, er viktig inn i den trosopplæringen kirken har ansvar for.

Det samme gjelder for valg av salmer. Der nevnte skolelederne også behovet for å informere om hvilken målform elevene bruker når de øver inn salmer på skolen slik at det kan gi gjenkjennelse og god deltakelse når de kommer til skolegudstjenester. Særlig er dette viktig for de yngste som ikke leser så raskt.

Jeg startet dette foredraget med å si noe om betydningen av glassmaleriene. Kulturarbeidet har alltid kjennetegnet menigheten. Skolelederne framhevet betydningen av forestillingen «F» som nettopp tar utgangspunkt i de unike glassmaleriene. Det var positive tilbakemeldinger fra elevene på 5. trinn som hadde opplevd forestillingen og et ønske om at dette igjen kunne bli et tilbud. Jeg skjønner at det er økonomisk krevende.

Ved forrige visitas, var soknerådet opptatt av at kirka ikke ble det samlingspunktet for ungdom i alderen 15-18 år som de så inderlig ønsket å tilby. Vi har berørt det denne gangen også. Dere har et omfattende tilbud årlig til over 200 konfirmanter. Så erfarer dere det som de aller fleste menigheter i landet gjør. Konfirmasjonen blir i praksis et farvel til kirka. Fortsett denne samtalen med det nyvalgte soknerådet.

I mye av det vi har snakket om denne uken, har dere hatt fokus på de ungdommene som ikke er med i idrett eller annet organisert arbeid. Relasjoner er viktig. Dere drømmer om å være åpen og inkluderende kirke som ser dem og kan invitere dem til gode møteplasser. Kirkens bymisjon i Møre ble for en del år siden etablert med sitt første tilholdssted på Moa. Det var oppsøkende virksomhet blant ungdom. I dag holder de til i byen mens nye ungdommer er på leting etter anerkjennelse og fellesskap her inne. Ungdom er i drift. Vi har snakket om at det kan være hensiktsmessig å møte Kirkens bymisjon for å se om de kan bidra med kompetanse og ressurser også her i området.

KIRKA VÅR

Vi har disse dagene møtt svært dyktige og erfarne ansatte som strekker seg langt og lenger enn langt. Derfor er det viktig å høre at jeg ikke sier at dere skal jobbe mer, men at det nyvalgte soknerådet som har fått et nytt mandat som kirkelig styringstjeneste, går i dialog med dere ansatte og tar de nødvendige, strategiske valgene. Det kan innebære at noe må settes på pause for at noe annet skal få vokse fram.

I dette soknet er det ufattelig mange frivillige medarbeidere. En stor takk til alle dere. Det ble synlig da vi gikk inn i noe av den informasjonen vi finner i det nye, digitale verktøyet «Kirka vår». Jeg er imponert over alt som der er beskrevet. Man må nesten se det for å kunne tro det.

De ansatte i kirka, de valgte rådsmedlemmene og kommunens representant i Fellesrådet vil få tilgang til «Kirka vår». Der ligger alle data fra SSB om befolkningen, alderssammensetning,

boforhold og annet, og der gis en oversikt over de tilbud som kommunen har. Da blir det samtidig synlig hva det er behov for. Ved siden av de forordnede gudstjenestene, de mange trosopplæringstiltakene, korvirksomheten for ulike aldersgrupper, Kyrkjeklubben, det diakonale, oppsøkende arbeidet og alt annet dere inviterer til, kan dere se på Ungdataundersøkelsen og andre vesentlige opplysninger som kan hjelpe dere å ta gode, strategiske valg framover.

«Kirka vår» både rommer og erstatter de plandokumenter vi inntil nå har forholdt oss til. Det er enkelt å ta ut rapporter som viser oppslutning om konfirmasjon, gravferd, bryllup og dåp. Hvilke tall går oppover? Hvilke går nedover? Hva har dere lyktes med? Hva krever samtenkning og kanskje en annen tilnærming?

Dere har lyktes med å formidle at nattverdfellesskapet er en del av det å leve i dåpens nåde. Det som virkelig er utfordringen, er at stadig færre velger dåp for sine barn. Her er babysang et strategisk sted for å formidle at alle er velkomne til dåp i motsetning til det bildet enkelte har fra den tid hvor noen barn ble betegnet som uekte.

Dere har en solid oppslutning om gudstjenestene. Takk for bønnetjeneste, det kirkemusikalske arbeidet, forkynnelse, undervisning, og omsorgstjeneste som leder inn dit. Takk for fellesskapene som skapes og åpner rom for tro.

KIRKE OG KOMMUNE

Det er 9 år siden forrige visitas. Mye har skjedd siden den gang. Grunnloven har blitt endret, og nå er endringene iverksatt I Grunnloven står det nå om statsforma: «§2. *Verdigrunnlaget skal framleis vere den kristne og humanistiske arven vår.*» Og videre i «§ 16. *Den norske kyrkja, ei evangelisk-luthersk kyrkje, står ved lag som den norske folkekyrkja.*»

Jeg har allerede vist til Visitasreglementet for Den norske kirke. Under formål og definisjon står det: «*En bispevisitas er et institusjonalisert og rettslig ordnet besøk av biskopen i ett eller flere sokn i den hensikt å utøve kirkelig tilsyn.*» I tillegg til at biskopen skal ha møte med menighetsråd og fellesråd, skal det normalt legges til rette for et møte med kommunens ledelse. Selv om det er mange sokn i Ålesund kommune og dermed relativt ofte er visitas, takker jeg for at det alltid har blitt lagt til rette for slike møter. Denne gangen møtte vi nyvalgt ordfører, Håkon Lykkebø Strand, avtroppende ordfører, Eva Vinje Aurdal, nyvalgt varaordfører, Monica Molvær og kommunaldirektør, Steven Hasseldal.

Tema for møtet, var arbeidet med å bygge Hatlehol kirke og formannskapetets vedtak dagen før om å utsette bevilgningen til denne kirken til 2027 uten å kunne si noe om hva som da vil kunne bli vedtatt.

En del av min forberedelse til visitasen, var også å lese visitasforedraget fra 2014. Det var rart å se alt jeg den gangen skrev om Hatlehol kirke. Jeg siterer: «*Forrige gang jeg var på visitas her i dette fellesrådsområdet og hadde møte med kommunens ledelse, var hovedopplaget i Sunnmørsposten ved en tilfældighet flotte tegninger av den nye Hatlehol kyrkje. Det var ikke tema da, men denne gang [2014] var dette hovedtemaet. Jeg er glad for det grundige arbeidet som er gjort ved at det ligger et gjennomarbeidet forprosjekt klart til gjennomføring. Jeg har også merket meg at det de to siste årene har vært politisk flertall i kommunen for å prioritere denne kirken i økonomiplanen. Det var derfor et viktig signal*

ordføreren ga ved å si at han i møte med Fylkesmannen om kommunens økonomiske situasjon allerede nå i februar [2014] vil ta opp muligheten for å kunne starte bygging av Hatlehol kyrkje som planlagt i 2016. Jeg merket meg også plansjefens perspektiv om at «bygging av Hatlehol kirke er et sterkt grep for byutvikling i Indre bydel. Kirken vil når den kommer gi ny og styrket identitet til hele bydelen, langt utover de konkrete funksjonene som kirken fyller.»»

Om 10 uker, er det 10 år siden disse ordene ble skrevet. Det var derfor veldig tankevekkende å komme hit på visitas og oppleve hvordan spørsmålet om bygging av Hatlehol kirke, igjen er dagsaktuelt.

Vi har ikke lenger en statskirke, men mange finner det riktig å si at vi har fått en kommunekirke fordi Stortinget så sent som i 2020 gjennom lov fastsatte. «Kommunen gir tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. (...) Tilskuddet skal også sikre at soknet har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og tilstrekkelig administrativ hjelp.» (Lov om tros- og livssynssamfunn § 14. Finansiering av Den norske kirke.)

Jeg skal ikke gå inn i detaljer her, men jeg vedstår meg ordlyden i Sunnmørsposten på torsdag om et vedtak på sviktende grunnlag. Jeg har hørt at soknerådet snakker om et helt annet kirkebygg enn det signalbygget som var klart til bygging i 2016. Jeg har sett at det er et stort behov for å kommunisere ut til både befolkningen og de øverste folkevalgte hvilke behov som kan rommes i - og av - en moderne kirke.

På denne bakgrunn er jeg takknemlig for at påtroppende ordfører på nyåret vil invitere soknerådet til hovedutvalg for kultur og oppvekst for å informere om hva kirken kan tilby, samt at påtroppende varaordfører vil ta tilsvarende initiativ for at soknerådet også kan redegjøre om kirkas mandat og ansvar til hovedutvalg for helse og omsorg.

ORD TIL AVSLUTNING

Det er viktig for meg ut fra mitt tilsynsansvar å bekrefte alt det gode som skjer her i soknet. Tilsynet omfatter også de kirkelige rådene virksomhet. Hele Den norske kirke er inne i en spennende utviklingstid. Årevis med utredninger om kirkens organisering og forankring av arbeidsgiveransvaret, er avsluttet. Nå er det på tide å rette blikket framover og se at vi er et stort arbeidsfellesskap med et felles ansvar og felles mål.

Den norske kirkes overordnede visjon, har jeg sitert. Det jeg ikke har nevnt, er at visjonen for all vår tjeneste / alt vårt arbeid er delt inn i 9 rubrikker. Om dere ikke har tatt den i bruk, så ta den fram i ulike fora for å styrke bevisstheten om kirkens betydning / om menighetens betydning. Kirken skaper rom for tro. Kirken tjener samfunnet på nye måter, og kirken er mer for flere.

Jeg har disse dagene sett at dere som er ansatt sammen med det nyvalgte soknerådet har en åpenhet og gjensidig tillit som gir meg håp. Håp om at dere vil klare å stå sammen og finne en farbar veg videre for kirka og folket her i Spjelkavik sokn. Takk også for det vi har fått se fra den delen av soknet som utgjør menigheten på Hatlehol. Dere har imponert med hvordan dere synliggjør *«Me er Guds hus og kyrkje her, bygde av levande steinar, som under kross med*

ærleg gjerd trua og dåpen samaeinar. Var med kje fleir enn to på jord, ville han bu med livsens ord hjå oss med heile sin nåde.»

Jeg avslutter som jeg gjorde sist med å påpeke at arbeidspresset på de ansatte er for stort. Jeg beklager at vi har redusert prestedtjenesten, og at det ikke lenger er en daglig leder til stede. Når det er sagt, er det med ydmykhet jeg retter en stor takk til alle som legger til rette for og på ulike måter bidrar inn i det rike arbeidet som foregår her i soknet. Alt som bidrar til å vekke og nære troens liv.

Alt har et felles mål. Troens liv / dåpens liv springer ut av gudstjenesten, og det leder tilbake til gudstjenesten. Fra gudstjenesten sendes vi ut til å tjene Herren – og vår neste – med glede.

Gud velsigne dere alle!

Kristi Kongedag 2023

Ingeborg Midttømme

Biskop